KONGREGANIST

12413

Slavonija.

Marijo bez grijeha začeta, moli za nas,
koji se tebi utječemo!

KONGREGANIST

IZDAO

SREDIŠNJI ODBOR MARIJINIH KONGREGACIJA

ČETVRTO POPRAVLJENO IZDANJE

ZAGREB
TISAK I NAKLADA „GLASNIKA SRCA ISUSOVA"
1933

S dopuštenjem Nadb. duhovnoga stola u Zagrebu od 19. XII. 1932. br. 8925 i poglavarstva Družbe Isusove od 16. XII. 1932. br. 175.

„Da me zapita koji svjetovnjak, što mu treba činiti, da se spasi, ja mu ne bih umio ni bolje što ni sigurnije preporučiti, nego da uđe u Marijinu kongregaciju.“

Sv. Alfonso Lig.

POSVETA B. D. MARIJI.

Presveta Djevice — i Majko Božja Marijo! — Ja Stjepan Martinec .... premda sasvim nevrijedan da Tebi služim, — no ipak uzdajući se u ljubav — i divnu blagost Tvoju — te potaknut željom da Ti služim, — izabirem Te danas pred svojim Anđelom čuvarom — i pred cijelim dvorom nebeskim — za gospodaricu, zagovornicu i majku svoju — te čvrsto odlučujem, — da ću odsele uvijek tebi služiti — i koliko uzmognem nastojati, — da Ti svi vjerno služe. — Tebe dakle, preljubezna majko, — krvlju Isusa Krista poradi mene prolivenom, — molim i prosim, — udostoj se — primiti mene među štićenike svoje — i za vjekovitoga slugu. — Budi mi u pomoći u svim djelima mojim — i isprosi mi milost, — da takav budem u riječima, djelima i mislima, — te nikada ne uvrijedim ni Tvojih — ni presvetoga Sina Tvoga očiju. — Misli na me — i ne ostavi me u času smrti moje. Amen.

MARIJINA KONGREGACIJA

S naslovom ....

Pod zaštitom ....

Za stalež ....

U crkvi (kapeli) ....

Mjesto: ....

Osnovana ....

Pripojena Matici u Rimu ....

Odredbom našega Prečasnog Episkopata od 4. svibnja 1921. drže se u nas sve M. K. samo ovdje navedenih općih pravila, što će se u jednom primjerku, na kojem nek bude ispunjeno gornjih prvih pet navoda, slati s molbom za osnutak kongregacije samo nadležnoj duhovnoj oblasti, kojoj jedinoj pripada pravo osnivati ih i nadzirati. Duhovna će oblast, podijelivši dopuštenje za osnutak, odmah svaku kongregaciju po Provincijalatu Družbe Isusove u Zagrebu pripojiti Kongregaciji Matici u Rimu i po tom novoj kongregaciji dostaviti obje odredbe.

PRVI DIO.

PRAVILA I USTANOVE.

I. UVOD:

POVIJEST MARIJINIH KONGREGACIJA U NAJKRUPNIJIM CRTAMA.

1. Postanak, širenje, cvjetanje.

Osnivač. Bilo je 3. svibnja 1556. U Rimu se pred sv. Ignacijem nađe dvadesetgodišnji mladić. Flamanac je, reče, iz biskupije liješke i zove se Ivan Leunis.

— Pa što bi rad od mene, sinko? upita ga svetac.

— Htio bih da budem Isusovac...

Svetac ga pozornije promotri. Iz otrcana odijela zaprašenoga mladog hodočasnika, koji je propješačio toliki put, gledalo je bezazleno lice kao proljetni cvijet s prozora obrušene kućice. U ruci je držao isto tako trošnu knjižicu »Mala Služba B. D. Marije.« To mu je bio gotovo sav imutak. Čedni pogled i fino vladanje odavali su, da je ipak iz bolje obitelji i lijepo odgojen. Oštro oko svečevo progleda odmah kroz tu ubogu spoljašnjost i vidje pod njom vrlo pobožnu i nevinu dušu. No kako da ga primi? Kao đaka ili brata pomoćnika? Istina, ima svjedodžbu, da je svršio humanističke nauke i retoriku, ali ispitujući ga, još nisi na čistu, hoće li biti za teške više nauke. I sve-

tac ga primi u Družbu kao »neodređenog«, t. j. da se o njemu poslije odluči, hoće li u škole, da bude svećenik, ili će ostati brat.

Na 18. VI. 1556. započe Ivan novicijat, a već godinu potom učiteljuje u peruđskom pa u montepulcianskom kolegiju. U potonjem se daje i sam na više nauke, jer ga napokon odredište za svećenika.

Počeci. U 1563. eno Leunisa kao svećenika i profesora najnižega razreda gramatike u rimskom kolegiju isusovačkom. Tu stade odmah okupljati pobožnije učenike nižih razreda u dvorani, u kojoj se nalazio lijep oltar. Najprije bi molili, potom im jedan čitao pobožno štivo; na nedjelje bi i blagdane pjevali kod večernje.

Godine 1564. stavi o. Leunis taj pobožni đački zbor — njih 70 — pod zaštitu B. D. Marije i dade mu pravila. To je eto prava godina osnutka Marijine Kongregacije. Čini se, da je već tada dobila naslov »Navještenja B. D. Marije«. Zbornicima je postavljen cilj »napredak u pobožnosti i nauci«. Dužnosti su im: svaki dan uvečer iza škole četvrt sata razmišljanje, četvrt sata pobožni razgovor; sedmična ispovijed, mjesečna pričest, svagdanja Misa i krunica; nedjeljom iza pjevane večernje i govora upraviteljeva pohod bolesnika po bolnicama. Zbor ima nadstojnika s dvanaest pomoćnika. Cijelim zborom ravna upravitelj svećenik.

Kad prvi zbornici prijeđoše u više razrede, ne htjedoše da ostave Kongregacije. Stoga se dogodi, da se 1569. odijeliše od nižih razreda i izabraše svoje poglavarstvo. Tako nasta stariji zbor za filozofe i bogoslovce i mlađi za humaniste i retore. Svaki od tih živi za sebe, ali tvore i dalje samo jednu Kongregaciju. Poslije — oko 1590. — nasta treći, potom pače i četvrti zbor, a svi zadržaše ime »Prvobitna Kongregacija« — »Primaria«. Otale onda nazivi »Prima Primaria«, »Secunda Primaria«, »Tertia, Quarta Primaria« = »Prva Prvobitna«, »Druga Prvobitna«, »Treća, Četvrta Prvobitna«. Poslije ipak biše svi ti zborovi združeni u jedan, pa se sve do danas zovu »Prima Primaria« — »Prva Prvobitna Kongregacija«.

Svečana potvrda i pravila. Primjer o. Leunisa nađe nasljedovatelja po isusovačkim kolegijima i već iza 20 godina postade zamisao smjernoga redovnika osobito važnim zanimanjem Isusovaca. Tadašnji je Papa Grgur XIII. i na svoje oči gledao i slušao od tolikih svojih poslanika, od kolike su koristi ta udruženja, pa izda 5. XII. 1584. — ravno 16 dana iza svete smrti o. Leunisa — pismo »Omnipotentis Dei«, kojim po svojoj vlasti podiže Marijinu Kongregaciju rimskoga kolegija isusovačkoga i za đake i za druge vjernike i proglašuje ju Prvobitnom; od nje su sve druge takve M. K. zavisne kano od svoje glave. Podjeljuje joj oproste, podjeljuje vlast isusovačkom generalu, da može po svim Družbinim kolegijima osnivati takve Kongregacije i pripajati ih Prvobitnoj, a čim su toj pripojene, dobivaju odmah oproste, koji su njoj dani. Još određuje, da o. general ima propisati pravila Kongregacije.

Za starij i zbor su bila sastavljena pravila 1574.; izrađivana su s osobitom pomnjom. General Klaudije Aquaviva uze ta za osnovku, izvede u njima neke pomanje promjene i po dobivenoj ih ovlasti svečano potvrdi 1587. Ona proglašuju B. Djevicu od Naviještenja zaštitnicom, traže svagdanje molitve, često primanje sakramenata, bratsku ljubav među zbornicima, marljivost u nauci i zajedničkim vježbama Kongregacije. Iziskuju, da se zbornici po nedjeljama i blagdanima skupe u bogomolji, gdje će barem jedan sat imati duhovni razgovor pod vodstvom nadstojnikovim, potom slušati sv. Misu, iza nje četvrt sata moliti i razmišljati; popodne će pjevati večernju, onda slušati ili govor upraviteljev ili propovijed u crkvi. Određuju poglavare, a to su: upravitelj, nadstojnik s dva pobočnika i 12 savjetnika iz 12 dijelova grada, da svaki u svom dijelu paze na zbornike; tu su napokon i niži službenici — gotovo kao i danas. Hoće još ta pravila, da se uvedu akademije, koje će biti od pomoći u nauci; njima imaju biti na čelu rektori, a na ove pazi jedan od pobočnika, vrše li dužnost. Označuju djela milosrđa, koja osobito treba da čine zbornici: pohađati tamnice, bolnice, poučavati u kršć. nauku itd.

Brzo raširenje. Sam o. Leunis osnova već 1569. Kongregaciju u pariskim kolegijima: k l e r m o n s k o m i b i l o m e n s k o m. Na mnogo je zapreka tu naišla. Osnivaču se bilo dvaput vraćati iz Rima u Pariz, da joj spasi život; bilo mu je, i onako vazda boležljivu, prepatiti koješta i od

svojih i od protivnika radi nje. No križevi u radu za Božju stvar urodiše svojim običnim plodom: u klermonskom kolegiju posta nadstojnikom Kongregacije kasniji slavni svetac Franjo Saleski, a u bilomenskom se nađe kao zbornik potlašnji mučenik Euharistije, bl. Jakov Salès D. I. Obje krasno procvjetaše.

U Belgiji — Douai 1573. — i Njemačkoj — Köln — započe Kongregaciju o. Koster, nazvan »bičem luterana«. U Njemačkoj je domala imaju kolegiji u Dillingenu i Ingolstadtu. Svom se dušom zanosi za nju sv. Kanizij, pa i sam osniva jednu u Friburgu u Švicarskoj. Po Italiji se i Španjolskoj širi gotovo u isto doba s Družbom Isusovom. U Napulju osniva 1571. đačku sam o. Aquaviva, zatad ondješnji rektor. Više od jednog vijeka poslije vodi ondje radničku misijonar sv. Franjo de Hieronymo. Kako mu zbornici mnogo pomažu u misijama, zove ih puk »braćom sv. misija«. U Milanu veoma pazi Kongregaciju sv. Karlo Boromej, osniva je i u svom »Švicarskom kolegiju«. U Španjolskoj cvatu najljepše na početku 17 v. kordovska i hispalska. U Pragu joj udara temelj engleski mučenik bl. Campion D. I. 1575. Širi se po Poljskoj, Ugarskoj, po svoj Evropi, pače i u misijskim stranama. Ukratko, potkraj 16. vijeka, pošto je Sv. Stolica svečano potvrdila Kongregaciju, teško ćeš gdje po svemu svijetu naći isusovačkoga kolegija bez nje.

Povjesno značenje M. K. Ona postade desnom rukom Družbe Isusove za s u z b i j a n j e k r i v o v j e r j a. O tom bi napose znale mnogo

reći Kongregacije po Njemačkoj, Austriji, Ugarskoj. O spomenutoj već kölnskoj vele mnogi, da je više od ikoga učinila, što se održalo katolištvo u Kölnu. A nije to bila mala stvar, jer su krivovjerci bijesno navaljivali, ktomu je i sam nadbiskup kölnski prešao k odmetnicima. Vele također, da najviše valja zahvaliti liješkim zbornicima, što se i Belgija posred ruševina očuvala od krivovjerja.

Kongregacija divno potpomože k r š ć. u z g o j u m l a d e ž i. Ona zanese nebrojena mlada srca, da se zaljube u vječne ideale pa da sama od sebe čeznu za onim, za čim ide kršćanski odgoj. Takvu je mladež lako odgajati. Lijepo svjedočanstvo daje u tom o. Koster pišući pun veselja u Rim o kölnskim đačkim Kongregacijama — tih je bilo tada već 5 ondje —: Otkad među mladićima cvate kongregacija, tako je lako njima upravljati, da se tomu dive i prefekti i učitelji; ne pokoravaju se od straha i ljute nevolje, već od ljubavi k duhovnoj stezi.

S Kongregacijom porastoše r e d o v n i č k a i s v e ć e n i č k a z v a n j a i brojem i duhom. Toliki zbornici postaše Isusovcima, Kapucinima, Kartuzijancima, Minimima itd. U nekim redovima obnoviše prvobitnu stegu. Tako su na pr. o đačkoj Kongregaciji u indijskom D a m a n u govorili, da je upravo kao neko sjemenište za redovničke obitelji, toliko je njezinih zbornika odlazilo u redovnike. A tko da izbroji zbornike po svijetu, koji postadoše svjetovnim svećenicima, dopriješe do visokih i najviših mjesta u Crkvi!

Gorljivost prvih kongreganista. Iz Belgije, Francuske, Njemačke, Austrije, Italije, Španjolske — uopće odasvud odjeknuše glasovi puni hvale o zbornicima. Oni su posvuda zatirači psovke, bestidnoga govora, krive zakletve, pokladnih nepristojnosti; svuda hranitelji siromaha, dvoritelji bolesnih, tješitelji utamničenih, učitelji neukih, obraćatelji sumnjača, unapređivači primanja sakramenata, miritelji zavađenih, preziratelji ljudskoga obzira, »koji mnoge okreću na put kreposti, a da se od njih ni jedan ne kreće na put opačine«, kako na pr. svjedoči stari ljetopisac, o. Adam Flott, o zbornicima u Hallu (Tirol).

Taj isti o. Flott, piše i ovo: »Zbornici, koji se ističu krepošću ili čeznu za njom, ne zadovoljavaju se običnim pomagalima pobožnosti, već se zaklanjaju u samoću i s velikim se žarom daju na D u h o v n e v j e ž b e sv. Ignacija. Njihov uzorni život izatoga potiče ljude, da mnogo cijene ove svete vježbe. Oci obitelji, koji ih ovrše, izlaze iz njih tako prožeti dobrim duhom, da odmah svu svoju obitelj uređuju kršćanski...«

O ljubavi zbornika k molitvi, pokori, siromasima kaže on ovo: »Kongregacija starijih potpomaže iz svoje blagajne siromahe; mlađi ne mogući drugo dijele ono malo novčića, što ih isprosjačiše od roditelja... Divno se sja iz sviju dobrota i nevinost, koju čuvaju moreći bez prestanka svoje tijelo, u čemu bi prevršili mjeru, da im svetoga žara ne obuzdava posluh prema upravitelju ili duhovnim vođama...

U Kini, u Pekingu, osnova već 1609. Kongregaciju o. Ricci. Ta je bila zaista neobična: prvi zbornici, njih 40, bijahu svi listom obraćeni razbojnici! Njihov harambaša čuo, da ima neki evropski svećenik, koji pokazuje ljudima pravi put u nebo, i eto ti ga jednog dana sa svojim starim ocem k misijonaru.

— Od svega na svijetu volim svoga oca, reče razbojnik. Želim mu, da bude uvijek sretan. Rekoše mi za te, da ti znaš put k vječnoj sreći. Pokaži taj put momu dragom ocu!

O. Ricci se dade na posao. Uz starca slušao kršć. nauk i sin. Bog pomože: obratiše se otac i on, pače ovaj dovede i sve svoje drugove k misijonaru, pa se i oni povedoše za njegovim primjerom. Zadivljen čudom milosti osnova o. Ricci za njih Kongregaciju, u kojoj se ti razbojnici digoše do uzornih kršćana. Harambaša, koji je na krstu dobio ime Luka, bio je jednodušno izabran za prvoga nadstojnika. — Godine 1664 bilo je već u Kini više od 400 Kongregacija.

Krasni se uzori kreposti pokazaše i među najzloglasnijim nekada kanadskim Indijancima, kad se obratiše i kad ih uze odgajati Kongregacija. A istom u glasovitim redukcijama Južne Amerike i njihovim M. K.! O njima reče biskup Buenos Airesa, Petar Faxardo, da se po njegovu mišljenju nije u svim tim redukcijama kroz godine počinio niti jedan teški grijeh!

O. Leunis je živo želio i par puta molio, da bi ga poglavari poslali u indijske misije. Premda mu ta želja nije uslišana, eto kako je divno misijonario po M. K. i u Evropi i među nevjernicima po svemu svijetu!

Nakit zemaljski. Kolikim se brojem odličnih i žarko privrženih članova može da podiči M. K.! Od 16 Papa, koji vladaju između 1623. i 1798., ima ih 10 zbornika: Urban VIII., Aleksandar VII., Klement X., XI., i XIII., Inocent X., XI., i XIII., slavni Benedikt XIV. i Pijo VI. Ktomu toliki kardinali — u samom 17 v. njih 80 — pa nebrojeni biskupi. A od svjetovnih su joj velikana smjernom djecom nesamo mnogi vladari, knezovi, vojskovođe, već i silni umovi kao što su pjesnici Corneille, Calderon, Lope de Vega, Tasso; slikari kao van Dyck; učenjaci kao Volta itd. Odabranici iz sviju redova po svim katoličkim narodima pohrliše u njezino naručje.

Nakit nebeski, kud i kamo ljepši od zemaljskoga, jesu Kongregaciji sva ona njezina djeca, koja se istaknuše svetošću života. Tko da ih izbroji? Spomenimo barem one, što ih sv. Crkva uzdiže među svete: Sv. Franjo Sales, Sv. Petar Kanizij, sv. Robert Belarmin — sva trojica ubrojeni među crkvene učitelje — sv. Franjo de Hieronymo, sv. Ivan de Rossi, sv. Berchmans, sv. Regis, sv. Leonardo a Portu Mauritio, sv. Klaver, sv. Fourier, sv. Fidelis de Sigmaringa, Sv. Karlo Boromej, sv. Gabrijel od Žalosne Gospe, sv. Eudes. Uz svece ističe se mnogo više blaženika — među njima i bl. Marko Krizin i bl. Kolombjer — pa časnih sluga Božjih.

Iz Kongregacije ponikoše i mnoge redovničke obitelji kao: sestre od Pohođenja B. Djevice, Eu

disti, Družba naše Gospe, Sulpicijanci, Misijonari Sv. Duha i druge. Kongregacije potpomogoše raširenju pobožnih ustanova kao »četrdesetsatnom klanjanju«, a u novo doba procvjetaše uz njihovu pomoć »Društvo za uređivanje divljih brakova« pa »Konferencije sv. Vinka«.

Papinska potvrđenja. Već je rečeno, što je sve učinio za M. K. Grgur XIII. To sve potvrdi i proširi Siksto V. s dva pisma od 1587., pa Klement VIII. 1602. i Grgur XV. 1621. Najvećim milostima obasu Kongregaciju veliki papa Benedikt XIV., i sam kongreganist, najprije kratkim pismom »Praeclaris Romanorum Pontificum«, 1748., pa 27. IX. te iste godine zlatnom bulom »G l o r i o s a e D o m i n a e«, u kojoj ističe neiskazanu korist Kongregacije, što je mnogima očuvala krsnu nevinost, mnoge preobrazila od velikih grješnika u pravednike i pomogla im da ustraju u dobru, mnoge dovela u svećenički i redovnički stalež. Ta je zlatna bula najznamenitija povelja M. Kongregacija, koja im daje i potvrđuje silne povlastice i milosti.

II. P a d, p r e p o r o d.

Progoni. Kao svaka Božja stvar, tako ih i Kongregacija ima već od početka. Kad je 1773. ukinut isusovački red, ne presta Kongregacija, pače je Klement XIV. obdaruje novim oprostima a pravila joj se štampaju i iza 1773. Dopušteno je da Prima Primaria i nadalje pripaja sebi nove Kongregacije. Dok u rimskom kolegiju bi iza ukinuća isusovačkoga reda sve opljačkano, ostaše

njezine prostorije netaknute. Kongregaciju vode sad svjetski svećenici. Ipak potvore bezbožnika odvratiše premnoge od nje. Revolucija i napoleonski ratovi udušiše je posve na mnogim mjestima. Nesmetano je djelovala tek u Rusiji po isusovačkim kolegijima.

Nova vremena. Tek što jenja bijes francuske revolucije, okupi nekadanji Isusovac, svećenik Ivan Delpuits, nekoliko pariskih sveučilištaraca u Kongregaciju i ti mu poletni mladići — poslije znameniti liječnici kao Laennec, govornici kao Ravignan, matematičari kao Cauchy itd. — pomogoše da liječi rane, što ih zadalo krvavo progonstvo vjere. Ta Kongregacija divno procvjeta. Silovita zabrana Napoleonove vlade naudi joj koliko i vjetar jakoj vatri: časkom potisnuta uze još življe djelovati, pa dobi same 1813. 400 novih članova, 1829. ravnih 1349. Razgranila se naime po svoj Francuskoj u 80 svojih naselja.

Kadno 1814. uspostavi Pijo VII. Družbu Isusovu, probudi se i Kongregacija na novi život. Leo XII. povrati Isusovcima 1824. rimski kolegij i odredi, da kao negda primaju i odgajaju u M. K. dječake, mladiće pa i druge vjernike. Kako je izatoga uznapredovala Kongregacija, vidi se najbolje iz diploma pripojenja, kojih je izdano od 1584. — 1824. t. j. u roku od 240 godina samo 2476., dok ih je od 1824. — 1864., t. j za samih 40 godina izdano 7540.

Po čem se razlikuju od starih. Tri su osobite razlike između starih M. K. i ovih novijega vremena. Prva je u tom, što ih sad počinju osnivati

sve više svećenici svjetovni i drugih redovničkih zadruga pa tako ima danas mnogo više Kongregacija vođenih od svećenika, koji nisu Isusovci. Druga je razlika, što su u novo doba u većinu M. K. uvedeni stalni odsjeci — sekcije — da se mogu bolje vršiti pojedina djela pobožnosti i apostolata. Treća je, što se M. K. udomljuje sve više među ženskima. S početka je ovima uopće bila zabranjena, no od polovine 17. vijeka poče im se u tom popuštati. Benedikt XIV. dopusti 1751. nekoliko Kongregacija za ženske. No u novo vrijeme, gdje je položaj ženskih u društvu znatno promijenjen i one djeluju u javnom životu s većom nezavisnošću, iziskivale su i njihove potrebe i potrebe Crkve, da se i one više obrazuju kao svjetski apostoli. Tako se zbilo, da su ženske M. K. brzo dostigle pa i prestigle muške.

Najnovije doba. Pijo IX., sam negda zbornik, obdaruje 1863. M. K. o 300 godišnjici njezina opstanka novim milostima i preporučuje ju napose mladeži, »koju bezbožnici svaki dan sve više hvataju svojim majstorijama.« Leon XIII., isto tako negdanji zbornik, piše 1884., da se među društvima u čast B. D. M. najviše ističe ono, što se zato i zove »Prima Primaria«. Potvrđujući sve milosti popravlja on ujedno svojom moći, ako se koja M. K. pripojila bud u čem pogrešno, daje nove darove te dopušta i misijama osnivanje i pripajanje Kongregacija.

Preudešivanje pravila. Prva je, kako vidjesmo potvrdio o. general Acquaviva 1587. O. general Beckx proglasi 1855., da su za novija vremena najprikladnija pravila, kako ih je priredio o. Parthenij i da ih se imaju držati M. K. God. 1885. izda generalni vikar o. Anderledy jezgru pravila za Kongregacije, kojih ne vode oci Družbe Isusove. Napokon 8. XII. 1910. odobri i izdade o general F. Ks. Wernz **današnja pravila** M. K., koja su više udešena prema općim potrebama sviju naroda, kraća i jednostavnija.

Vazda suvremena. Da M. K. nije nipošto zastarjela, već da je osobito pomagalo i za naše vrijeme, svjedoči napose to, što je Crkva i svećenstvo toliko cijene i što sve više napreduje. Eno na pr. friburške biskupije, gdje svećenici u svakoj župi vode Kongregaciju, a sami su sjedinjeni u velikoj svećeničkoj Kongregaciji, koja ima preko 1000 zbornika; nadstojnik joj je sam nadbiskup. Eno kako cvate muška Kongregacija na pr. u Sjedinjenim Državama, gdje je na sveučilištu u St. Louisu znala okupiti i 1000 studenata; u Bostonu, Baltimoru, Cicinatiju, New Yorku, u svakom po više od 4000 zbornika, itd. Da ne spominjemo njezina porasta u pojedinim stranama, evo njezina napretka po svijetu uopće: od 1864. — 1931. skočio je broj pripojenih M. K. od 7500 na 55.445. Mnoge imaju i svoja glasila, u Austriji na njemačkom jeziku čak pet različnih, u Nizozemskoj tri itd. Snažan život odaje i kongresima.

III. Među Hrvatima.

Starije doba. Godine 1606. dolaze Isusovci u **Zagreb** i godinu potom već otvaraju gimnaziju od 6 razreda. Na 26. III. 1614. svečano se podiže

u zagrebačkom kolegiju prva hrvatska Marijina Kongregacija, u kojoj ima 40 zbornika. Prvi joj je upravitelj o. Franjo Szeghi. Kao u Rimu i drugdje, tako se i ovdje pridružuju đačkoj Kongregaciji odličnici duhovnog i svjetovnoga staleža, da postanu dionicima oprosta i dobrih djela njezinih. Među tim odličnicima eno i zagrebačkoga biskupa Petra II. Domitrovića, koji je primljen 1619. A ima ih i izvan Zagreba, pače i izvan Hrvatske. Za nadstojnika se od 1619. uzima vazda koji od tih dostojanstvenika, redovito koji ugledni svećenik s Kaptola. Prvi je bio kanonik Petar Zelnicaj. Od kasnijih se osobito ističu zagrebački kanonik Tomo Kovačević pa knez Juraj Frankopan.

Kako je broj učenika porastao, ktomu je 1662. nadošla gimnazija i filozofija od dva, poslije i tri godišta, to — slično kao u »rimskom kolegiju« — uzeše dosadanju Kongregaciju kao »višu« za retore i filozofe, a za druge se đake podiže »niža«. G. 1666. štampa se »Priručnik« za »višu«, naravski, na lat. jeziku; ima ona i svoju zastavu, koju obnavlja 1725. Slavi uz — svoj naslov — »Naviještenje B. D. M.« još i Bezgrješno Začeće. Zbornici su brojno zastupani u pozorišnim igrama, što ih po običaju prikazuju isusovački đaci.

Među podmlatkom, što ga Kongregacija daje Pavlinima, osobito se ističe pobožni Martin Borković, kasniji pavlinski general, pa zagrebački biskup. Od kongreganista, koji postaše Isusovcima, najviše se odlikuje glasoviti misijonar Juraj Mulih, koji umrije držan općenito za sveta. Još su

među zagrebačkim zbornicima osobiti: zagrebački biskup Martin Bogdan, kaptolski prepošt Nikola Dijanežević, pa svjetovnjaci: prisjednik banskoga stola Ivan barun Vojnović, kr. savjetnik Ivan Branjug, Sigismund barun Keglević, sudac Gavro pl. Jelačić i dr. Iza ukinuća Družbe Isusove poživje Kongregacija još do 1783., kadno je zatre zabrana Josipa II.

»Nižoj« Kongregaciji u zagrebačkom kolegiju, odijeljenoj od više 15. VIII. 1663., bješe prvim upraviteljem o. Rokosić. U mjesnim se ljetopisima redovno hvali gorljivost malih zbornika, duh pokore, ljubav k siromasima, marljivost u nauci, zanos za Onu, koja pod imenom »Velike Gospe« daje ime njihovoj Kongregaciji. Od upravitelja se »niže« K. najviše istaknu o. Ivan Ratkaj, čijoj se nevinosti i pobožnosti svak divio. On umrije 1684. kao mučenik u Meksiku: otrova ga neki poganin od mržnje na kršćanstvo.

U Zagrebu su imali svoju Kongregaciju i građani. Njih 80 poslalo molbu na o. generala isusovačkog, da im se osnuje Kongregacija i ta bi doista podignuta 2. II 1623. Po ukinuću Družbe i ona je domala zamrla.

Osim zagrebačke osobita je u staro vrijeme dubrovačka đačka Kongregacija, koju je podigao o. Kašić, tadanji rektor, znamenit u književnosti hrvatskoj. Pripojena je matici u Rimu 1626. Kad je porastao broj učenika, podignuta je i tu druga 1659. za rektora o. I. Gundulića. Dubrovačka đačka K. ima osim akademije i neki odio za najrevnije zbornike, koji češće od drugih

primaju sakramente, čine oštre pokore itd. Još je tu postojala K. za zanatlije i trgovce.

U Požegi osnovaše Isusovci gimnaziju 1709., a 1726. je tu već i đačka Kongregacija. U njoj su odličnici kao i u zagrebačkoj; prvo je poglavarstvo sastavljeno samo od njih. Požeški zbornici imaju običaj, da bilježe dobra djela, što ih čine u čast Gospi; na početku mjeseca dobivaju »mjesečne zaštitnike«.

U Varaždinu na isusovačkoj gimnaziji postoji Kongregacija u drugoj polovici 17. vijeka. Svetošću života odlikova se njezin član Ivan Portenberger, kasnije Pavlinac. U 17. v. ima tu i Kongregacija za građane.

Na Rijeku dolaze Isusovci 1623., osnivaju gimnaziju, malo potom i akademiju. Vode ko i u Zagrebu »višu« i »nižu« đačku Kongregaciju. S ukinućem Družbe nestaje i akademije i Kongregacije.

Za vrijeme stare Družbe Isusove spominju se još neke Kongregacije, kao u Karlovcu, Čičama. No o tima nije ništa pobliže poznato.

U novije doba. Namjesto stare »više« Kongregacije u Zagrebu nastaše na početku 20. vijeka tri nove i to 1903. »Akademska niža« za sveučilištarce, 1906. »Akademska viša« za akademski obrazovane, 1904. u nadbisk. sjemeništu za bogoslovce. Potonja je zapravo oživljenje one, što je tu bila osnovana još 1866. pa zamrla. Negdašnja »niža« zagrebačkoga kolegija oživje 1898. u negdašnjoj isusovačkoj, sada gornjogradskoj gimnaziji. Mjesto stare građanske dođe 1904. radnička, napokon 1911. i građanska. G. 1921. osnovana je i svećenička. Od 1900. naprijed podignuto je u Zagrebu i još nekoliko Kongregacija za različne staleže.

Osim Zagreba raširene su kod nas Kongregacije po mnogim još našim većim mjestima, napose u Sarajevu, Osijeku, Splitu, Varaždinu i dr. Od 1916. do 2. IX. 1932. pripojeno je matici u Rimu 158 naših M. K. Sve one imaju svoje glasilo »Vjesnik M. K.«, koji izlazi u Zagrebu šest puta u školskoj godini.

Kolikima je M. K. po svijetu i kod nas očuvala nevinost, kolike odvratila od zla i dovela k dubljemu vjerskom životu, kolike posvetila, to ćemo gledati istom u svijetlu Svjetlosti vječne. Doista, i kod nas će svaki savjesni kongreganist moći sa sv. Alfonzom Liguorijem ono, što Duh Sveti kaže o vječnoj Mudrosti, primijeniti i M. K. i reći o njoj: »Sva su mi dobra došla s njom.«

II. OPĆA PRAVILA MARIJINIH KONGREGACIJA.

Ovlašten od Sv. Stolice dao je 8. XII. 1910. o. Franjo Ks. Wernz, general Družbe Isusove, Marijinim kongregacijama opća pravila, kojih treba da se drže sve kongregacije, ako žele biti pripojene Matici u Rimu i tim dobiti oproste i povlastice ovoj podijeljene. Pripojenje nema ni kojih drugih pravnih posljedica. Naš Prečasni Episkopat usvojio je ta pravila kao jedina mjerodavna za sve naše kongregacije.

I. Svrha i narav Marijinih kongregacija.

Marijine kongregacije, podignute od Družbe Isusove i potvrđene od sv. Stolice, jesu duhovne udruge, koje idu za tim, da u svojim članovima goje usrdnu pobožnost, štovanje i djetinju ljubav k blaženoj Djevici Mariji. S pomoću ove pobožnosti i uz zaštitu tako dobre Majke vjernici, koji su se okupili pod njezinim imenom, treba da postanu dobri kršćani, koji će ozbiljno nastojati, da se posvete svaki u svojem staležu, i živo se brinuti koliko im dopusti njihov položaj u društvu, da i druge spasavaju i posvećuju, a Crkvu Kristovu brane od navala bezbožnih ljudi.

2. Vlast podizati Marijine kongregacije[1] u kućama i crkvama Družbe Isusove, pripojiti ih rimskoj matici (Primae - Primariae), učiniti ih dionicima oprosta i povlastica od rimskih Papa podijeljenih, ima po apostolskim ustanovama jedini prečasni general Družbe Isusove ili generalni vikar te Družbe.

3. Budući da je glavna zaštitnica svih kongregacija B. D. Marija, kako se jasno razabire iz općega naziva njihova, to treba, da je sve kongregacije priznaju kano glavnu zaštitnicu i da uzmu neko otajstvo ili ime njezino za svoj naziv. Ipak

---

[1] Po općem crkvenom pravu može svaki biskup u svojoj biskupiji podići Marijinu kongregaciju, samo ne u kućama ni u crkvama Družbe Isusove. Uz biskupovo pristajanje može i general D. I. ili generalni vikar njezin podizati u biskupiji kongregacije no pripojiti ih rimskoj matici može samo general ili generalni vikar D. I.

se može po volji ovome prvome i glavnome nazivu dodati još i drugi, t. j. ime drugoga zaštitnika.

4. Premda su Marijine kongregacije osnovane za svaku vrstu kršćana, opet se lijepo slaže s njihovim organičkim ustrojem i uvelike pomaže, da im se postigne svrha, ako se podignu razne kongregacije za razne vrste osoba, koje se razlikuju među se dobi, staležem i društvenim položajem. Tako imamo posebne kongregacije za dječake, mladiće, muževe, učenike, radnike itd.

II. Opće vježbe Marijinih kongregacija.

5. Marijine kongregacije treba da imaju svoje sastanke po mogućnosti jedamput u tjednu i to u dan i uru određenu ili svojim pravilima ili posebnom navadom. Nema li koje zapreke, to će se ovi sastanci držati svake nedjelje, ili još bolje, i svakog blagdana. A ne smiju se ovi općeniti sastanci propustiti u određene dane, osim zbog razloga osobito važnih; niti ih valja prekinuti za ljetnih mjeseci osim zbog odsutnosti članova ili zbog drugoga kojeg uzroka, koji bi priječio sastanak u to doba.

6. Na tim se sastancima obično vrše ove vježbe:

Zazivlje se Duh Sveti pjesmom O dođi Stvorče.

Čita se koja bogoljubna knjiga 10 ili 15 časova, dok se sakupe svi članovi.

Gdje je običaj, tamo se navijeste sveci i crkveni red za budući tjedan po kalendaru, što je

odobren ili za opću porabu ili za vlastitu ovih kongregacija.

Pjeva se »jutrenja« ili »večernja« iz službe B. D. Marije prema tome, kako se već kongregacija sastaje ujutro li uvečer. Mjesto toga može se moliti ili pjevati i druga koja služba B. D. Marije.

Upravitelj drži kratak govor o stvari, koja se tiče duševnoga napretka članova kongregacije.

Na kraju se mole Litanije lauretske ili koja molitva drugome zaštitniku kongregacije, ili i druge običajem utvrđene molitve.[2]

7. Osim ovih običnih sastanaka treba da Marijine kongregacije imaju još i druga izvanredna pobožna vježbanja. Takova su: opća sv. pričest, Duhovne vježbe sv. Ignacija i svečanosti u slavu posebnih zaštitnika pojedinih kongregacija.

8. Opća sv. pričest bit će jedamput u mjesecu na određeni dan, bilo na blagdan Gospodina našega Isusa Krista, bilo na blagdan Majke Božje, ako osobiti razlozi ne traže drugi koji dan.[3]

---

[2] Na nekim se mjestima drže ovoga reda:

1. Dokle god se ne skupe svi članovi kongregacije, moli se krunica ili se čita koja duhovna knjiga.
2. U određeno vrijeme sastanak se počinje pjesmom Marijinom.
3. Zaziv Duha Svetoga.
4. Propovijed.
5. Litanije lauretske i druge molitve običajne u kongregaciji.
6. Blagoslov. Marijina pjesma.

Prema prilikama se može i izostaviti jedna ili druga od ovih vježba.

[3] Broj dana i uru općih sv. pričesti određuju zaključci vijeća svake kongregacije. U gdjekojim kongregacijama moći će se primiti opća sv. pričest tek 6 — 8 puta na godinu. Ipak se vazda u kongregaciji držalo za dužnost, da se svaki kongreganist pričesti najmanje jedamput u mjesecu.

Tu je dosta, ako se sluša sv. Misa s pripravom i zahvalom za sv. pričest; potom se, ako je taki običaj, navijesti crkveni red za budući tjedan, pjeva se Z d r a v o K r a l j i c e ili se izmole molitve na čast B. D. Mariji.

9. Svake će se godine nekoliko dana vršiti Duhovne vježbe sv. Ignacija, a zaključit će se općom sv. pričesti. Upravitelj će kongregacije prema prilikama odrediti vrijeme, trajanje i dnevni red ovih duhovnih vježba. Ipak valja znati, da je korizma redovno najprikladnije doba za to.

Od najveće su koristi dakako t. zv. »zatvorene« Duhovne vježbe, što se drže daleko od svijeta i od prijatelja. Ne dadu li se tako udesiti, i ne može li im se posvetiti čitav dan, onda nek traju šest dana; svaki dan neka se članovi sastanu barem dvaput, jednom ujutro, drugi put uvečer. Tada će glavne vježbe biti: duhovno čitanje, razmišljanje, propovijed, sv. Misa i krunica.

10. Kongregacija će svake godine s kakvom pobožnom svečanošću proslaviti svetkovinu svoga imena. Lijepo bi bilo, kad bi se na veću čast i slavu B. D. M., glavne Zaštitnice, svi članovi kongregacije pripravili za njezin praznik devetnicom ili trodnevnicom. U kongregacijama, kojima je drugi zaštitnik sv. Alojzij, a i u ostalima, štuje se on obično šestnedjeljnom pobožnošću.

11. Neka se ove svetkovine slave svečano i uopće sve javne priredbe neka se izvedu s onakvim sjajem, kakav dopuštaju sredstva, i kakav dolikuje društvenom položaju i staležu kongreganista. Pri tome valja vazda izbjegavati tašto isticanje, koje

nesamo ne bi nimalo unaprijedilo prave svrhe kongregacijine, nego bi jošte i naudilo nutarnjemu životu njezinu.

III. Sekcije i akademije.

12. Kako Marijine kongregacije idu za tim, da pripomognu svojim članovima do što veće svetosti i da blagotvorno utječu na duševno spasenje mnogih drugih, to treba da one nastoje raznim sredstvima oko toga, da u članovima svojim podržavaju bogoljubnost te ih pute na vršenje djelâ ljubavi k bližnjemu. Ovakova djela jesu poglavito: kršćanski nauk, pohod bolesnika u bolnicama, pohod utamničenih — sama djela, koja su stare kongregacije osobito revno vršile — ili drugo slično, što u raznim krajevima iziskuje savremeno doba.[4]

13. Da se lakše vrše ta djela, bit će podesno ustrojiti posebne sekcije s vlastitom organizacijom i područjem svojim, dopusti li broj članova i njihove sposobnosti. Ali sve ovo ima da bude pod upravom kongregacije.

14. Lijepo se slaže s prvobitnim uredbama Marijinih kongregacija, da bude u njima jedna ili

4 Među savremene zadaće Marijinih kongregacija idu: promicanje čestoga primanja sv. sakramenata i posvete obitelji Presv. Srcu, ukras službe Božje i crkvenih svečanosti, rad za siromašne crkve, pripomoć misijama u poganskim zemljama, sudjelovanje u katoličkim društvima i unapređivanje njihovo, karitativna djela, apostolat štampe, skrb za mladež itd.

više akademija,[5] osobito ako se one sastoje od đaka. Tu će se mladići vježbati u radnjama na polju naučnom, književnom, umjetničkom ili gospodarskom, da se što više usavrše u svojim posebnim naukama ili strukama i da zauzmu pravo stanovište — pod vodstvom iskusnih muževa — pretresajući pitanja, što su u vezi s katoličkom vjerom i s katoličkim ćudoređem.

IV. Uprava Marijinih kongregacija.

15. Vrhovnu upravu svih Marijinih kongregacija, podignutih u kojoj mu drago kući ili crkvi Družbe Isusove, ima prečasni otac general ili generalni vikar te Družbe, i to po ustanovi Omnipotentis Dei pape Grgura XIII., koja je poslije drugim apostolskim ustanovama potvrđena i proširena.

Ovako ovlašten može prečasni general odrediti pravila, ustanove i odluke za upravu kongregacija; on može ispitati i odobriti naredbe, što ih drugi na zapovijed njegovu dadoše; on ih može promijeniti, popraviti ili sasvim preinačiti, kad misli, da je to shodno.[6]

5 Pod akademijom mislimo ovdje književne, socijalne ili naučne sekcije, koje imadu svoje stalne sastanke s izvješćivanjem i raspravljanjem. Prvi je sastanak upravitelja M. K. usvojio ovaj zaključak: Literarne sekcije u đačkim kongregacijama neka nikad ne smetnu s uma, da svoj rad osnivaju na načelima katoličke vjere i ćudoređa; zato će sekcije u smislu općih pravila voditi uvijek sam upravitelj.

6 Kongregacije u drugim kućama i crkvama podređene su biskupu onoga mjesta, što se tiče odobrenja pravila, duhovne i vremene uprave kao i kanonske vizitacije.

16. Po ustanovi Benedikta XIV. Laudabile Romanorum Pontificum imaju upravitelji, koji su imenovani od o. generala u kućama ili crkvama Družbe Isusove, potpunu vlast u svemu, što se tiče vodstva i uprave kao duhovne tako i vremene njihovih kongregacija. Toga radi mogu oni — dakako bez povrede općih pravila — izdati takova posebna pravila, ustanove i naredbe, koje sami prema svojoj uviđavnosti drže za shodne; a mogu i prijašnje svoje naredbe promijeniti ili sasvim preinačiti, a da im za to ni u kojem slučaju ne treba dobiti ili tražiti mnijenja ni pristajanja članova kongregacije.

17. Po izričnoj naredbi prečasnoga o. generala imaju provincijali i poglavari misija punomoć da daju pojedinim kongregacijama upravitelje. Mjesni poglavari Družbe Isusove imaju spram kongregacija, podignutih u njihovim kućama ili crkvama, ista prava kao i upravitelji; a mogu s opravdanih razloga na neko vrijeme dati upravitelju zamjenika.[7]

18. U upravi kongregacije ima odbor kongreganista, koji pomaže upravitelju, a sastoji se obično od nadstojnika, dvaju pobočnika, tajnika, šest ili više vijećnika, od učitelja kandidata i blagajnika.

Ovi se zovu viši poglavari i samo oni su vijeće uprave.[8] Gdje iziskuju prilike, imenuje upravitelj ove zamjenike: podtajnika, pomoćnog učitelja kandidata, podblagajnika; ili imenuje sasvim nove kongregacijske službenike, kojima može podijeliti i čast viših kongregacijskih poglavara.[9]

19. Niži službenici, a ti su sakristan, vratar, knjižničar i štilac, imaju samo da izvršuju različne službe, no od tih su neke vrlo važne u praksi. Uzimlje ih se toliko, koliko ih trebaju pojedine kongregacije.

20. Imenujući niže službenike upravitelj je potpuno slobodan. Gdje u kongregacijama nije običaj, da članove vijeća ili više poglavare imenuje upravitelj, a s važnih se uzroka ne drži podesnim uvesti takav običaj, tu neka sami kongreganisti većinom glasova biraju članove vijeća i to od one trojice, što ih za svaku službu predloži upravitelj.

Kada se osniva nova kongregacija, neka se uzme jedan ili drugi način imenovanja višega poglavarstva, kako već bude na veću korist same kongregacije tražila u tadašnjim prilikama razboritost. Uostalom mogu se i na drugi koji način birati i viši i niži službenici, kadgod i prilike i svrha Marijine kongregacije čine podesnijim takav drugi način.

21. Svake godine treba da se iznova popune sve službe i to u doba određeno ili posebnim pravilima ili navadom.[10] Ako bi se međutim ispraznilo

---

[7] Upravitelje Marijinih kongregracija izvan kuća i crkava Družbe Isusove imenuje biskup. I ovi upravljajući kongregacijom treba da se drže pravila, što ih je biskup odobrio.

[8] Vijeće se zove i poglavarstvo.

[9] Broj vijećnika određuje se prema broju kongreganista; no nije dobro za kongregaciju, ako ima više od 12 vijećnika.

[10] U mnogim kongregacijama hoće posebne odredbe, da nadstojnik ne bude dulje nego tri godine bez prekida u službi. Pa i ostali članovi vijeća imali bi se češće promijeniti.

koje mjesto, treba da se popuni spomenutim načinom.

22. Članovi vijeća, isto kao i niži službenici, imaju onaku vlast i vrše je onako, kao što im odredi upravitelj. Uopće su upravitelju podređeni, što se tiče službe u kongregaciji, i pojedini službenici i svi skupa.

V. Primanje i isključivanje članova.

23. Tko hoće da stupi u kongregaciju, neka se toga radi obrati na upravitelja, jer samo ovaj može koga primiti u nju. Koji želi biti primljen, neka se, ako je moguće, dade uvesti u kongregaciju od kojega kongreganista. Kandidat ponajprije treba da je neporočan; što je do dobi i staleža, da je onakav, kakva ga hoće kongregacija, u koju je rad stupiti; a imati mu je i čvrstu odluku, da će vjerno držati pravila.

24. Prije negoli se tko primi u kongregaciju, treba da je barem dva mjeseca u kandidaturi.[11] U to doba kušnje vršit će sve dužnosti, što ih kongregacija nameće svojim članovima.

Tko prelazi iz jedne kongregacije u drugu, može odmah biti primljen, samo ako ima svjedodžbu, litteras patentes, potpisanu od upravitelja one kongregacije, otkle dolazi. Ova svjedodžba potvrđuje, da je neporočan i da je učestvovao kod običnih kongregacijskih vježba. Tko pak ne dolazi izravno od druge koje kongregacije, premda je bio prije kongreganist, treba da se podvrgne duljoj ili kraćoj kušnji, kao što već odredi upravitelj.

[11] Većina kongregacija traži dulju kandidaturu. Isprva su oni, koji se prijave, samo gosti kod sastanka, potom budu pravi kandidati, a iza godine dana svečano se primaju.

25. Dva puta u godini, ili i češće, svečano će se primati novi članovi i to na svetkovine kongregacijinih zaštitnika ili na druge poglavite svetkovine Majke Božje.

26. Kada dođe vrijeme za svečano primanje kandidata, upravitelj će predložiti vijeću imena onih, koji bi se po njegovu sudu mogli primiti. Onda će zatražiti, da članovi vijeća iskreno izjave, što oni misle o tom, i da iznesu, ako bi možda što bilo protiv toga, da se kandidati prime. Nakon što je upravitelj uvažio napomene vijećnikâ, odredit će po svojoj uviđavnosti, o svakome kandidatu, da li se ima primiti ili još dulje kušati ili pak posve isključiti.

27. Svečano primanje biva kod općega zborovanja, a za samoga obreda stoje uz upravitelja, koji vrši obred primanja, još i nadstojnik, tajnik i učitelj.

Novi kongreganisti idu k oltaru, kad ih pozove tajnik, te mole klečeći jednu od ovih posvetnih molitava Majci Božjoj.

Posveta sv. Ivana Berchmansa.

Sveta Marijo, Majko Božja i Djevice, ja N. N. izabirem Te danas za gospodaricu, zaštitnicu i zagovornicu te čvrsto odlučujem, da Te nikada ne ću ostaviti, niti ikada što protiv Tebe govoriti ili činiti, niti ću kada dopustiti, da drugi što učine protiv Tvoje časti. Primi me dakle, zaklinjem Te, za vjekovitoga slugu; budi mi u pomoći u svim

djelima mojim i ne ostavi me u času smrti moje. Amen.

Posveta sv. Franje Saleskoga.[12]

Presveta Djevice i Majko Božja Marijo! Ja N. N. premda sasvim nevrijedan da Tebi služim, no ipak uzdajući se u ljubav i divnu blagost tvoju te potaknut željom da ti služim, izabirem Te danas pred svojim Anđelom čuvarom i pred cijelim dvorom nebeskim za gospodaricu, zagovornicu i majku svoju, te čvrsto odlučujem, da ću odsele uvijek Tebi služiti i koliko uzmognem nastojati, da Ti svi vjerno služe. Tebe dakle, preljubezna Majko, krvlju Isusa Krista poradi mene prolivenom molim i prosim, udostoj se primiti mene među štićenike svoje i za vjekovitoga slugu. Budi mi u pomoći u svim djelima mojim i isprosi mi milost da takav budem u riječima, djelima i mislima, te nikada ne uvrijedim ni Tvojih ni presvetoga Sina Tvoga očiju. Misli na me i ne ostavi me u času smrti moje. Amen.

Onda im upravitelj ili drugi od njega ovlašteni svećenik stavi oko vrata kongregacijsku medalju pa ih običnom formulom proglašuje za primljene članove govoreći:

Obrazac primanja.[13]

Na veću slavu Božju, na čast B. D. Marije, na duhovno dobro ove kongregacije, po vlasti podijeljenoj mi od sv. Oca pape primam vas N. N. u članove naše kongregacije, koja je pod imenom . . . . B. D Marije i sv. N. N. u ovoj crkvi (kapeli) kanonski utemeljena, i činim vas dionicima sviju onih milosti i plodova, sviju povlastica i oprosta, što ih je sv. Rimska Crkva podijelila glavnoj rimskoj kongregaciji. I sad će se vaša imena upisati u Album ove kongregacije, ali neka zauvijek budu upisana na nebu. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Obrazac diplome.[14]

Ovim svojim pismom svjedočimo, da je ljubezni brat u Kristu..... dana..... godine.... primljen za člana kongregacije (stalež) pod imenom (glavnim i drugim), i da zato može dobiti sve oproste, milosti i povlastice, što ih uživaju drugi kongreganisti. A kada pođe s ovoga svijeta, da mu ima u pomoć priteći ova naša kongregacija svim molitvama i dobrim djelima, što se običaju prikazivati Bogu za pokojne kongreganiste.

Dano u istoj kongregaciji Marijinoj dana i godine kao gore.

Upravitelj

Nadstojnik Tajnik.

Svaki put treba da se imena novih kongreganista upišu u Album kongregacije.

28. Upravitelj kongregacije može u izvanre-

[12] Veći dio kongregacija služi se ovom posvetom, a i mi je preporučujemo radi njezina sadržaja.

[13] Ovaj je obrazac slobodan prijevod latinskoga teksta, pa ga pridržasmo ovdje, jer je već običajan.

[14] Po sebi se razumije, da ovaj obrazac nije bitan, nego je tek primjerak obrasca.

dnim slučajevima dispenzirati od obreda propisanog za primanje. Da tko bude valjano primljen strogo uzevši dosta je, da ovlašteni svećenik i onaj, koji želi biti primljen, očituju tu svoju volju kojim vanjskim znakom.

29. U kongregaciju, utemeljenu za neku vrstu ljudi ili za neki stalež, ne može biti primljen onaj, koji pripada drugoj kojoj vrsti ljudi ili drugom staležu, osim ako upravitelj s opravdanih razloga odredi drukčije.

30. Članovi, koji su jednom valjano primljeni u Marijinu kongregaciju, pripadaju joj zavazda, osim ako je ili oni sami dragovoljno ostave ili kao nevrijedni budu isključeni iz nje.

31. Isključit će se iz kongregacije svaki kongreganist ili kandidat, koji znatno zanemaruje ili opće kršćanske dužnosti, ili posebne, što ih nameću kongregacijska pravila. Isključenje će vazda odrediti upravitelj, a u slučajevima osobito teškim posavjetovat će se prije s vijećem kongregacije.

VI. Opće dužnosti sviju članova.

32. Pravila kongregacije sama sobom ne vežu ni pod teški ni pod laki grijeh. Ona u svim točkama imaju tek onu obaveznu moć, što je određuje zakon Božji ili crkveni. Uza sve to kongreganisti treba da veoma cijene svoja pravila i da ih nastoje držati što bolje mogu. Ta oni su ih draga srca uzeli na se, kada su stupili u kongregaciju, a ktomu imaju u njima najnužnija i najbolja sredstva da postignu svrhu kongregacije.

33. Dobar kongreganist treba ponajprije da je uzoran kršćanin i da u vjeri i življenju pristaje svom dušom uz nauku katoličke Crkve ispovijedajući i zabacujući sve, što ona ispovijeda i zabacuje, u svemu onako osjećajući, kako ona osjeća, a nikada se ne stideći, da se i u privatnom i javnom životu pokaže vjernim i poslušnim djetetom tako svete Majke.

34. Kongreganisti neka nastoje velikom brigom vršiti one bogoljubne vježbe, što su nada sve nužne za kršćanski život. Svaki dan ujutro, čim ustanu, neka u kratko probude djela vjere, ufanja i ljubavi, neka zahvale Bogu na primljenim dobročinstvima i neka mu prikažu djela svoja s nakanom da zadobiju taj dan sve oproste, što ih mogu dobiti; neka zazovu u pomoć B. D. Mariju moleći barem triput »Zdravo Marijo«. Najmanje četvrt ure neka razmišljaju. Ako mogu, neka slušaju pobožno sv. Misu. Neka mole krunicu ili koju »Službu« Majke Božje. Uvečer, prije nego će na počinak, neka pomno ispitaju savjest i skrušeno se pokaju za grijehe cijeloga života, osobito za grijehe počinjene toga dana.[15]

35. Neka se brižno čuvaju, da se ne druže i ne opće bez potrebe sa zlim ili sumnjivim osobama. Neka se čuvaju štiva i prizora, koji ne dolikuju kongreganistu. Uopće neka se klone svih prigoda opasnih za njihovu dušu, a smutljivih ili sablažnjivih za bližnjega.

---

15 Ovo su običajne u kongregaciji svagdanje molitve: ujutro 3 Zdrave Marije i Zdravo Kraljice, uvečer 3 Zdravo Marije i Pod tvoju se zaštitu.

36. Koliko je moguće, neka svaki kongreganist ima svoga stalnoga ispovjednika i to svećenika bogoljubna, učena i razborita. Ovomu neka potpuno otkrije dušu svoju i neka pusti, da ga taj vodi i ravna u svemu, što se tiče duhovnoga života.

37. Prije nego kandidat dobije medalju kongregacije, neka učini veliku ispovijed, osim ako ispovjednik naredi drukčije. A od tada neka se ne zadovolji samo općim sv. pričestima, što ih propisuje pravilo, već neka po savjetu ispovjednikovu češće prima sv. sakramente.

38. Vrlo je dobar savjet, što ga svima kongreganistima daje sv. Otac papa Benedikt XIV., da naime svake godine jednom ili dva put učine veliku ispovijed počevši od posljednje velike. Najzgodnije vrijeme zato jest kod Duhovnih vježba ili za mjesečne obnove duševne ili pri kraju godine.

39. Svi neka drže, da poglavito za njih vrijedi poziv na čestu i svagdanju sv. pričest, što ga je sv. Crkva upravila na sve kršćane. Toga se radi toplo preporučuje svim kongreganistima uopće i napose, da se bogoljubno pričeste nesamo u dane, kad mogu kano kongreganisti dobiti potpuni oprost, nego da svaki gleda poprimiti običaj česte i svagdanje sv. pričesti, što ga Krist Gospodin i Crkva katolička tako živo žele.

40. B. D. Marija glavna je zaštitnica sviju Marijinih kongregacija; zato treba da kongreganisti goje spram nje osobitu pobožnost. Neka nastoje povesti se za njezinim prejasnim krepostima, sve ufanje svoje neka stave u nju i neka se među se

potiču, da je poput djece ljube i vjerno joj služe.

41. Svi, koliko je samo moguće, neka budu u određeno vrijeme kod općih sastanaka, nesamo redovitih, nego i izvanrednih. Ta se pak nazočnost pojedinih članova može, kako je već običaj u kojoj kongregaciji, nadzirati na razne načine. Osobito se preporučuju cedulje. Takvu cedulju sa svojim imenom na njoj preda svaki kongregacijskim službenicima, što su za to određeni. Tko ne može da bude kod sastanka, on će što prije usmeno ili pismeno navesti upravitelju uzrok svoga izbivanja, a na upravitelju je da prosudi, je li uzrok valjan ili ne.

42. Kako se posve slaže s duhom kongregacije, kao što je rečeno u poglavlju trećem, da se osnuju posebne sekcije, u kojima se nesamo sve više unapređuje bogoljubnost samih kongreganista, nego se ovi ujedno vježbaju u revnosti za spasenje duša i u kršćanskoj ljubavi, to je veoma poželjno, da svi kongreganisti budu aktivni članovi koje od ovih sekcija. Gdje dopuštaju prilike, bit će dobro, da se to naredi kano obveza. Dužnost pak, da pojedinci, prema obrazovanosti i staležu njihovu, učestvuju kod akademija, ako ih ima u kongregaciji, stoji do posebnih pravila svake kongregacije.

43. Svi neka nastoje da i privatno pokažu svoju revnost čineći tjelesna i duhovna djela milosrđa, a nada sve privodeći kongregaciji revnih i valjanih članova. Tako će svaki kongreganist biti pravi apostol revnujući za slavu Božju i Majke Božje.

44. U svemu, što se tiče kongregacije, neka se kongreganisti rado pokoravaju naredbama i savjetima svoga upravitelja. Isto tako neka iskazuju dužno poštovanje i poslušnost nadstojniku i drugim članovima vijeća pa i nižim službenicima, što se tiče stvari, koje idu u njihovo područje.

45. Bratskom i kršćanskom ljubavlju neka se susretaju među se i neka se često mole Bogu za potrebe cijele kongregacije i svih članova njezinih, osobito bolesnih. Kada se koji od njih preseli na drugi svijet, oni, koji mogu, neka mu isprate mrtvo tijelo do groba i privatno neka Bogu preporuče dušu njegovu. Zajednički pak izmolit će za nj Službu za mrtve ili druge molitve i dat će služiti za nj sv. Misu, da pokojnik dobije oprost povlaštenog oltara.

46. Za troškove kongregacije neka svatko štogod pridonese ili drage volje, već kako bude mogao, ili neka daje prinos, što je određen navadom.

47. Tko za dulje ili zavazda odlazi iz mjesta, u kojem je njegova kongregacija, taj će izvijestiti o tom upravitelja. Tad će mu ovaj, ako treba, izdati svjedodžbu — litteras patentes — koju će s upraviteljem potpisati i nadstojnik, za dokaz, da je kongreganist i da je vrijedan te bude pripušten u drugu kongregaciju.

A svi kongreganisti, kojih nema godinu dana ili dulje u mjestu, gdje im je kongregacija, i stanuju drugdje, odakle ne mogu dolaziti na sastanke, neka znaju, ako su radi dobiti oproste kongregacijske, da im valja stupiti u kongregaciju, što je u njihovu novom prebivalištu, te odgovara

njihovu staležu, osim ako se tomu usprotivi upravitelj tamošnje kongregacije ili druga zakonita zapreka, o čemu će upravitelj prve kongregacije izreći konačnu odluku.

Kongreganisti, koji su odsutni, neka se kadikad jave pismeno upravitelju ili nadstojniku. Koliko im dopuštaju prilike, neka zadrže bogoljubne vježbe svoje kongregacije, a gdjegod bili, neka zdušno i vjerno žive onakim životom kršćanskim, kakav dolikuje dobromu djetetu Marijinu.[16]

VII. Više poglavarstvo ili Vijeće.

48. Kakogod viši službenici, t. j. članovi Vijeća, nadvisuju druge kongreganiste u časti, tako treba da budu nad njima i u kreposti i u vršenju pravila to više, što je viša povjerena im služba.

49. Neka gledaju, da što točnije vrše dužnosti, koje im nameće njihova služba. Kadgod zatreba, neka se obrate na upravitelja, da mu dadu račun o svojoj službi, da se posavjetuju s njime u teškim i zamršenim slučajevima, da dobiju od njega nove naredbe, pa mu tako u upravi kongregacije, kao što treba, budu pouzdani pomoćnici.

50. Oni učestvuju kod vijećanja, što ih sazove upravitelj ili po njegovu nalogu nadstojnik, te imaju u njima pravo glasovanja.[17] No tek one odluke drže se za zaključke Vijeća i mogu se kao takve proglasiti, za koje je glasovala apsolutna

---

[16] Na glavnu svetkovinu kongregacije odsutni će kongreganisti svake godine slati kongregaciji pismenu obnovu svoje posvete.

[17] Vrlo je važno, da se barem jedamput u mjesecu sastane Vijeće.

većina glasova Vijeća, potvrdio ih upravitelj, i bile su valjano oglašene. Bez potvrde upraviteljeve ne vrijedi nijedan zaključak Vijeća, pa da ga je Vijeće i jednoglasno prihvatilo.

51. Svi članovi Vijeća neka jasno i otvoreno kažu, što misle o stvari, o kojoj se vijeća. Nikada neka ne idu za tim, da drugima narinu ono, što sami misle; neka se ne dadu zavesti od samoljublja ni od lične koristi, već neka im je pred očima samo veća slava Božja i duhovna korist kongregacije.

52. Jesu li radi iznijeti što u Vijeću, što bi bilo skopčano s velikom poteškoćom, neka se prije o tom sporazume sa samim upraviteljem. Ovaj će potom prema svojoj uviđavnosti odlučiti, da li je uputno stvar iznijeti i pretresivati ili ne.

53. Nadstojnik je ugledom prvi od službenika kongregacije i kano desna ruka upraviteljeva. S ovim zajedno on je na čelu kongregacijskim sastancima, te podređen upravitelju kao što treba, sudjeluje u cijeloj upravi kongregacije, osobito kod primanja i isključivanja članova.

54. Prvi i drugi pobočnik riječju i djelom pomažu nadstojnika u njegovoj službi. Kada je nadstojnik odsutan, zastupa ga prvi pobočnik, a ovoga odsutnog drugi pobočnik.

55. Tajnikova je dužnost bilježiti, o čemu se raspravlja u Vijeću, voditi dnevnik — diarium — kongregacije, pisati i potpisivati i diplome za nove članove i druge diplome, svjedodžbe, pisma, vijesti i ostale službene kongregacijske isprave. Pri svemu tomu neka se drži upraviteljeve i nadstojnikove upute. Zaključci Vijeća, dnevnik kongregacije i imena novih članova treba da se nalaze u tri razne knjige, koje valja imati svakoj kongregaciji.[18]

56. Članovi Vijeća, kao što im već samo ime kaže, treba da daju savjet nesamo u sjednicama Vijeća, kod kojih imaju savjetujući glas, nego i privatno, kada to zatraži upravitelj ili nadstojnik. Da pak uzmognu dati savjet treba da točno poznaju članove i sve potrebe kongregacije. Uprav oni — jer se ovo nada sve njih tiče — valja da imaju vazda na umu, što je uopće kazano za službenike kongregacije: da se naime čuvaju svakoga strančarskoga duha i s čistom nakanom da iznesu, što misle.

57. Učitelj kandidata ima zadaću da pouči kandidate o običajima i duhu kongregacije, dok su u kušnji, t. j. prije nego će biti primljeni u kongregaciju. On neka rekne upravitelju, što je u kandidata opazio nesamo u kongregaciji, nego i izvan nje, da upravitelj upoznavši bolje sve prilike konačno primanje kandidata dopusti, odgodi ili odbije.

58. Blagajnik skuplja od kongreganista i dobročinitelja milostinju ili određene prinose; obično čuva novac kongregacije, i po nalogu upraviteljevu ili nadstojnikovu ima da namiri troškove za kongregaciju. U knjigama i ispravama službenim treba da pazi na što veću jasnoću i točnost; a

---

[18] Osim ovih triju službenih knjiga — »Zapisnik vijećanja«, »Dnevnik« i »Album« — ima u gdjekojoj kongregaciji još i »Oglasnik«.

u čitavoj službi svojoj vjerno upravlja malim blagom B. D. Marije. koje mu je povjereno.[19]

VIII. Niže poglavarstvo.

59. Niži službenici kongregacije treba da se jednako odlikuju u bogoljubnosti i ljubavi prema kongregaciji kao i viši. S velikom revnošću neka vrše svoju službu, i neka se obrate na upravitelja, kadgod im služba to zaište.

60. Neka su u kongregaciji barem dva sakristana, koji će se brinuti za kapelicu i prirediti sve, što je nužno kongregaciji kod njezinih vježba ili vjerskih svečanosti.

61. Isto su tako potrebna dva ili više vratara, koji će voditi nadzor. U ovih ima prikladna knjiga,[20] u kojoj su upisana imena svih kongreganista i kandidata; u nju će svaki put zabilježiti prisutnost članova ili uzroke odsutnosti, koje upravitelj prizna.

62. Čitač ima da se brine za duhovno čitanje, kao što već biva u kongregaciji; isto tako, ako je običaj, oglasuje svetkovine i crkveni red onoga tjedna.

63. Za knjižnicu će voditi brigu jedan ili više knjižničara. Ovi će u određene dane i sate izložiti članovima popis kongregacijskih knjiga, uručiti im zatražene knjige i staviti na svoje mjesto povraćene.

---

[19] Imutkom svojim što ga M. K. kao pravne osobe mogu steći, raspolažu same pod nadzorom duh. oblasti, kojoj jedinoj pripada pravo da njim odlučuje u slučaju prestanka kongregacije. Wernz. Jus Decretalium III, 709.

[20] Kontrolna knjiga.

64. Kako upravitelj i nadstojnik ne mogu dosta često pohađati bolesnikâ, neka se uzmu bolničari i to između najrevnijih i najrazumnijih, da budu u tako dobrom djelu od pomoći. Oni će gledati, da njihovi posjeti budu što miliji bolesnicima i da im duhovnim razgovorom donesu polakšice i utjehe. Neka i sami mole Boga za bolesnike i neka se zato brinu, da se također u cijeloj kongregaciji šalju Bogu molitve, čim bolest krene na gore. U tom slučaju nek odmah obavijeste upravitelja, da bolesnik još za vremena primi sv. sakramente.

65. Svaka kongregacija ima i više i niže službe, koje su pobilježene u ovim pravilima. Što se pak tiče naravi, povlastica i dužnosti drugih služba, koje će trebati da se uvedu u nekim kongregacijama radi posebnih potreba, to će odrediti upravitelj svake takve kongregacije, koji jedini ima pravo na to.

IX. Marijine kongregacije među se.

66. Da se lakše i sigurnije postignu posebne svrhe, što ih imaju pojedine kongregacije, ili više kongregacija iste vrste, ili napokon sve skupa kongregacije, vrlo se preporučuju njihovi sastanci, i to da se sastaju nesamo upravitelji već i svi kongreganisti, naročito oni, koji su iz istoga kraja. Vijećanja i sve priredbe tih sastanaka treba da idu za tim, kako bi se tražio duševni napredak i temeljita pobožnost, kako se kongregacijski novac

ne bi trošio tek za vanjski sjaj, kako bi sve smjeralo na to, da se postignu praktični i stalni plodovi.

67. Svake je hvale vrijedno i da se izdavaju i čitaju zajednički listovi svih kongregacija, koji pretresaju kongregacijska pitanja i njeguju u čitateljima kongregacijski duh.

68. Bilo bi na veću slavu Božju i na čast B. D. Marije, kad bi kongregacije, i iste vrste i sve kongregacije jednoga kraja, gdje može biti, imale stalan Savez. Ovom bi Savezu bilo pročelnikom Općenito Vijeće.[21]

X. Mjesna pravila.

69. Ako bi gdje možda htjeli imati druga pravila, koja bi se razilazila od gornjih, to bi se takva po odredbi preč. o. Anderledya mogla predložiti jedinome preč. o. generalu Družbe Isusove. Mjesna pak pravila, dodana ovima općim, ne smiju se kositi s njima; a da vrijede trajno, treba da ih potvrdi ili provincijal ili poglavar Misije Družbe Isusove.

---

[21] Na prvom sastanku hrv. upravitelja Mar. Kongregacija 3. i 4. VII. 1917. osnovan je »Savez Mar. Kongr.« sa sijelom središnjeg odbora u Zagrebu, Palmotićeva 33. Ovaj odbor, kome pripadaju i biskupijski upravitelji, zastupa interese M. K. u javnosti i pomaže u nutarnjim pitanjima kongregacije.

III. POGLAVARSTVO U MARIJINOJ KONGREGACIJI.

A. Kako je sastavljeno poglavarstvo?

U svakoj Marijinoj kongregaciji imade:

1. Upravitelj, u koga je potpuna vlast nad svim, što se tiče vodstva i uprave kongregacije.
2. Odbor kongreganista, koji pomažu upravitelju; ima obično nadstojnika, dva pobočnika, tajnika, šest ili više savjetnikâ, učitelja kandidatâ i blagajnika.
3. K tomu su tu neke druge manje važne službe, što su potrebne, da se uzdrži dobar red u kongregaciji.
4. Svake godine treba da se iznova popune sve službe i to obično pred koju veću svetkovinu kongregacije. Ako bi se međutim ispraznilo koje mjesto, ono treba da se već prije popuni.
5. Jedan član može se najviše tri puta uzastopce birati za nadstojnika. I ostali članovi vijeća imadu se češće promijeniti.

B. Izbor poglavarstva.

1. Upravitelj kongregacije imenuje članove vijeća ili više poglavare.

2. Gdje to nije običaj, ondje kongreganisti većinom glasova biraju članove vijeća.

3. Biraju pak od onih triju, što ih upravitelj predloži za svaku službu.

4. Ipak je dopušten i drugi koji podesni način biranja.

1. Priprava za izbor.

1. Poglavarstvo imade pravo i dužnost između sviju pravih članova kongregacije i z a b r a t i kao kandidate za nadstojnika tri revna i uzorna člana, koji hoće i mogu da se osobno zauzimaju za dobro kongregacije.

2. Da se to ovrsi, imade se poglavarstvo sastati. Na tom se sastanku ovako postupa:

a. Najprije se zaziva Duh Sveti. Izmoli se n. pr. molitvica »D o đ i, D u š e S v e t i *str. 104* i Zdravo Marijo.

b. Nakon molitve tajnik razdijeli glasovnice; svaki član poglavarstva napiše na svojoj glasovnici imena triju članova, koje drži za najvrednije, i preda je tajniku.

c. Potom se najprije glasovnice prebroje, otvore i pročitaju pred cijelim poglavarstvom; ona tri, koji dobiju natpolovičnu većinu glasova, jesu kandidati za izbor nadstojnika. Ako iza prvoga glasovanja ni jedan ne dobije većinu glasova, ponavlja se glasovanje sve dotle, dok se ne postigne željeni uspjeh.

d. Dogodi li se, da jedan ili dva od trojice ne dobiju većine glasova, to se za to jedno ili dva mjesta ima glasovati iznova.

e. Poslije izbora izmoli upravitelj »Z a h v a l j u j e m o t i« *str. 104.* i Zdravo Marijo.

f. O izboru ima se strogo čuvati tajna.

2. Izbor nadstojnika i pobočnikâ.

1. Izbor nadstojnika i njegovih pobočnika vrši se na sastanku sviju članova u crkvi ili kapeli.

2. Pravo izbora imaju samo pravi članovi.

3. Tajnik neka prije izbora prebroji prave članove, koji imaju pravo glasa, i neka među njih razdijeli glasovnice.

4. Sastanak počinje kao obično: upravitelj govori kratku pouku, kako je važan čin za kongregaciju, kad bira nadstojnika; a na koncu pouke pročita redom po abecedi imena triju kandidata, od kojih se ima birati nadstojnik.

5. Upravitelj moli »D o đ i, D u š e S v e t i« *str. 104.* i Zdravo Marijo.

6. Svaki kongreganist napiše na glasovnici samo j e d n o g od triju kandidata, i to onoga, koga drži za najvrednijega da bude nadstojnikom, savije glasovnicu i preda tajniku. Glasovnice, na kojima su napisana dva ili tri imena, ili ime kojega kongreganista, koji nije kandidat za izbor nadstojnika, n e v r i j e d e.

7. Tajnik donese sakupljene glasovnice na oltar. Ovdje ih pred upraviteljem i pred jednim naпose za to imenovanim ispitačem najprije prebroji, onda otvori, pokaže upravitelju i ispitaču, i zabilježi čije je ime napisano. To isto čine i upravitelj i ispitač. Koji od triju kandidata ima najviše glasova, taj je n a d s t o j n i k; koji od preostalih dvaju ima više glasova, taj je p r v i p o b o č n i k, a koji manje, onaj je d r u g i p o b o č n i k.

8. Ako je izbor prijeporan, t. j. ako ni jedan od triju kandidata nema natpolovične većine gla-

sova, ili ako prva dva imaju jednak broj, onda se izbor m o r a ponoviti. Ako li je pak nadstojnik izabran, a druga dva imaju jednaki broj glasova, onda se može izbor ponoviti, ali se može i k o c k o m odlučiti, tko će biti drugi pobočnik.

9. Pošto je izbor obavljen, javit će to upravitelj kongregaciji; ali ne će proglasiti imena izabranih, dok se ne popuni cijelo poglavarstvo.

10. Na koncu izbora moli upravitelj molitvu »Z a h v a l j u j e m o t i« *str. 104.* i Zdravo Marijo. —. Sastanak se završuje kao obično.

3. Imenovanje tajnika i savjetnikâ.

1. Pošto su izabrani nadstojnik i pobočnici, pozove ih upravitelj na posebno vijeće, u kojem imenuje tajnika, savjetnike i one, koji će vršiti ostale službe u kongregaciji.

2. Tajnik mora da bude ujedno i savjetnik.

3. Za savjetnike treba imenovati samo one prave članove kongregacije, koji se odlikuju uzornim vladanjem, koji su voljni zauzimati se za dobro kongregacije, i koji mogu redovno dolaziti na obične sastanke.

4. Proglašenje i postavljenje novoga poglavarstva.

Novo poglavarstvo može se odmah poslije izbora proglasiti i postaviti; ali obično se to čini na posebnom svečanom sastanku i to na svečani način, po propisanom redu.

IV. VIJEĆANJE U MARIJINOJ KONGREGACIJI.

Poglavarstvo se sastaje na redovna i izvanredna vijećanja.

2. R e d o v n o vijećanje drži se svaki mjesec jedamput, a i z v a n r e d n o, kada ga sazove upravitelj.

3. Vijećanje se počinje i završuje molitvom.

4. Najprije tajnik čita izvješće o minulom vijećanju.

5. Pošto je pročitano izvješće, prelazi se na samo vijećanje. Vijeća se ovim redom:

a. Prvi uzima riječ upravitelj i predlaže poglavarstvu, o čemu želi, da se raspravlja. Najprije pita nadstojnika, onda prvog i drugog pobočnika, a napokon savjetnike redom po dobi, što oni misle o toj stvari. Samo ako se vijeća o tom, da se koji kandidat prima kao član u kongregaciju, pitat će učitelja kandidata koji treba da bude poradi važnosti svoje službe savjetnik.

b. Svaki član poglavarstva neka razloži svoje mišljenje otvoreno, jasno i ozbiljno, jer se radi o časti presv. Bogorodice i dobru kongregacije.

c. Istom kad su svi članovi vijeća izrekli svoj sud, neka se navede, ako se, recimo, koji od savjetnika dosjetio čemu boljem. Na koncu će s obzirom na navedene razloge konačnu odlu-

ku stvoriti upravitelj. I tako se raspravlja redom jedna točka za drugom.

d. Tajnik neka sve važnije točke vijećanja zabilježi u knjigu.

6. Na koncu vijećanja neka pita upravitelj vijeće:

a. da li se vrše pravila?

b. da li se uvukla kakva pogreška, koju bi trebalo odstraniti?

c. da li je koji član drugoga uvrijedio ili sablaznio?

d. želi li koji što napomenuti ili predložiti na dobro kongregacije?

7. O čemu se vijeća, imade ostati tajnom, i ne smije se drugima otkriti bez naročitoga upraviteljeva dopuštenja.

V. POČASNI ČLANOVI.

1. Počasni član kongregacije može biti samo onaj, koji se u jednu odlikuje krepošću i bogoljubnošću, osobito ljubavlju napram Majci Božjoj, a u drugu je stekao neobičnih zasluga za kongregaciju.

2. Primanje počasnoga člana biva samo zaključkom Vijeća.

3. Diploma se ima u originalu predati počasnom članu, a prijepis zadržati u arhivu. U diplomi treba spomenuti, kakve je zasluge stekao dotični za kongregaciju, i da je postao dionikom sviju oprosta, molitava i dobrih djela cijele kongregacije.

VI. OPROSTI MARIJINIH KONGREGACIJA.

Sv. Otac Pijo X. odobrio je novi popis oprosta i povlastica za Marijine kongregacije, što mu ga 21. srpnja 1910. predložio sv. Oficij.

Oprosti za kongreganiste.

1. Potpuni.

1. U dan, u koji se primaju u kongregaciju, Ispovijed i pričest.

2. Na čas smrtni. Uz obične uvjete.

3. Na ovih sedam svetkovina: Božić, Spasovo, Bezgrješno Začeće, Mala Gospa, Blagovijest, Svijećnica i Velika Gospa. Ispovijed i pričest.

4. Na Dušni dan. Može se namijeniti dušama pokojnih kongreganista. Ispovijed i pričest.

5. Jedamput u tjednu, na koji mu drago dan. Za to se hoće sv. ispovijed, sv. pričest i da budeš kod sastanka kongregacije, što se drži taj tjedan.

6. Na dan opće sv. pričesti, ako je primiš zajedno s drugim kongreganistima.

7. Kadgod čine kongreganisti Duhovne vježbe. Traži se sv. ispovijed, sv. pričest, pohod Presv. Sakramenta i molitva na nakanu sv. Oca.

8. Upravitelj kongregacije — svećenik — može bolesnim kongreganistima podijeliti potpun oprost, kada se pričeste. No treba da opomene bolesnika, neka strpljivo podnosi boli ili drage volje iz ruku Božjih primi smrt. K tomu neka još pred raspelom izmoli 3 Očenaša i 3 Zdravo-Marije na nakanu sv. Oca.

9. Otpisom od 14. XI. 1912. podijelila je Sv. Stolica potpun oprost onim kongreganistima, koji bogoljubno štuju svoga mjesečnog zaštitnika. Dan za taj oprost može svatko po volji birati. Uvjeti: svaki dan izmoli 3 Očenaša, 3 Zdravomarije, 3 Slava Ocu na čast mjesečnomu zaštitniku; sv. ispovijed i sv. pričest; molitva na nakanu sv. Crkve.

2. Potpuni i nepotpuni.

10. Kongreganisti dobivaju sve oproste t. zv. rimskih postaja, ako na određene dane ovih postaja pohode svoju kapelicu ili drugu koju javnu crkvu. Da dobiju potpune oproste, traži se i sv. pričest.

11. Koji kongreganisti nakon svršenih Duhovnih vježba 40 dana svaki dan mole za ustrajnost u dobru, dobivaju svaki dan oprost od 200 dana; a jedamput potpuni oprost, ako se u to vrijeme ispovjede i pričeste.

3. Nepotpuni.

12. 7 godina i 7 četrdesetnica: kadgod u tjednu slušaju sv. Misu; kadgod uveče prije počinka ispitaju savjest; kadgod su kod javnih ili privatnih sastanaka kongregacije, ili kada su kod »Službe« za mrtve, što ju je naredila kongregacija i odobrio upravitelj; kadgod pohode siromahe ili bolesnike ili uznike; kadgod izmire neprijatelje; kadgod mole Boga za bolesnike ili za pokojne; kadgod idu na sprovod.

13. 300 dana, kadgod mole posvetnu molitvu sv. Ivana Berchmansa ili sv. Franje Saleskoga.

14. 100 dana, kadgod poljube blagoslovljenu medaljicu kongregacije, koju je biskup odobrio. Pri tome treba da mole: »Nos cum Prole pia benedicat Virgo Maria!« — S dragim Sinom neka Djeva Mati blagoslov nam dostoji se dati.

4. Potpuni oprosti, što ih mogu dobiti svi kršćani ondje, gdje ima kongregacija.

15. U dane, kada kongregacija slavi svoju glavnu svetkovinu i svetkovinu svojega drugoga zaštitnika. Uvjeti: sv. ispovijed i sv. pričest, pohod crkve ili kapele, u kojoj kongregacija slavi ovu svečanost, i to počevši od prve večernje. Još se treba tu pomoliti na nakanu sv. Oca pape.

Nema li kongregacija drugoga zaštitnika, onda može upravitelj s dopuštenjem biskupovim — ili svoga redovničkoga starješine, ako je upravitelj redovnik — odrediti koji mu drago dan u godini, da se tada uzmogne dobiti oprost.

S odobrenjem upraviteljevim mogu se ove svečanosti vršiti u svakoj crkvi. S dopuštenjem biskupovim — ili s dopuštenjem redovničkoga starješine, ako je upravitelj redovnik — mogu se obadvije svečanosti s oprostima prenijeti na koje mu drago dane u godini; a tada se smije služiti i svečana »zavjetna — votivna — sv. Misa« ovih prenesenih svetkovina, makar u te dane bio i »festum duplex«.

16. Kad je za tri neprekidna dana u kapelici ili crkvi kongregacije za klanjanje svečano izložen Presveti Oltarski Sakramenat, onda svi, koji se neko vrijeme tu klanjaju i ispune druge propi-

sane uvjete, dobivaju sve oproste, što su podijeljeni »četrdesetsatnom klanjanju«.

Povlastice Marijinih kongregacija.

1. Upravitelj kongregacije može mjesto sebe odrediti i drugoga svećenika, da u kongregaciju primi nove članove i da blagoslovi kongregacijsku medaljicu.

2. Sve glave »vladalačkih kuća« i njihovi rođaci do drugoga koljena uključivo, koji su zamolili, da budu primljeni u kongregaciju, makar oni i odsutni bili, mogu dobiti navedene oproste, samo ako ovrše propisana djela i pohode koju crkvu.

3. Izuzevši zajedničku opću sv. pričest mogu se kongreganisti, da dobiju kongregacijske oproste, pričestiti u kojigod dan osmine onoga dana, za koji je oprost podijeljen.

4. Molitve, što se mole kod običnih sastanaka u kongregaciji, dostaju, da se dobije potpun oprost, samo ako ih kongreganisti namijene na nakanu sv. Oca pape.

5. Oprosti podijeljeni za kongregacijske sastanke, što se drže svakoga tjedna, vrijede i onda, kada se sastanci drže samo dva puta na mjesec.

6. Svi oprosti — osim oprosta na smrtnom času — što su kongregacijama dani, ili će se još dati, mogu se namijeniti i dušama u čistilištu.

7. Sve Mise, što ih igdje za pokojnoga kongreganista služi koji mu drago svećenik, imaju »povlašteni« oltar.

8. Oni, koji u kongregaciji dvore kod oltara, mogu poput samih kongreganista dobiti sve oproste kongregacije, dokle god traje njihova služba.

9. Svećenici, zakoniti upravitelji kongregacije, već tim samim — bez ikakva drugog obreda — članovi su sa svim pravima one kongregacije, kojom upravljaju, te su dionici svih povlastica i oprosta kongregacije.

10. Upravitelj kongregacije, koja je sama po sebi podignuta za mladiće, može ipak u nju primiti i odrasle muževe, pače i oce obitelji. Isto vrijedi u sličnim prilikama i kod kongregacija za ženski spol. Tek se za to hoće važan razlog; no taj se može vrlo lako naći, kada tko promijeni svoj stalež — ako se na pr. oženi — i rad je ostati u prijašnjoj kongregaciji, a nema tamo druge, koja bi bila podesnija za njega.

11. Kongreganisti, jednom valjano primljeni u kongregaciju, ostaju vazda članovi te kongregacije i uživaju sva prava njezina; osim ako sami od svoje volje ostave kongregaciju ili kano nedostojni budu isključeni iz nje. S toga i mogu vazda biti dionici milosti i povlastica kongregacije.

12. Kongreganisti, koji godinu dana ili još dulje nijesu ondje, gdje im je kongregacija, te se presele onamo, otkle ne mogu dolaziti k običnim sastancima kongregacijskim, ako žele i nadalje dobivati oproste, treba da stupe u kongregaciju, koja možda ima u njihovu boravištu te je za njihov stalež, osim da toga ne dopusti upravitelj te kongregacije, ili to priječi drugi koji zakonit razlog, o čemu će suditi upravitelj prijašnje kongregacije.

VII. OBRED KOD SVEČANOGA PRIMANJA U KONGREGACIJU.*

Poslije svečanoga govora razdijele se među kandidate svijeće. Svaki svoju zapali i čeka, dok ne započne obred. Na oltaru treba da je sve pripređeno: medalje na vrpcama, sveta voda za blagoslov medalja, diplome ili upisnice, stolac itd. Upravitelj ili drugi koji svećenik ovlašten od njega stupi k oltaru u koti, stoli i plaštu, (može imati i asistenciju, da svečanost bude veća), i sjedne na priređeni stolac malo prema desnoj strani oltara, na kojoj se čita evanđelje. Odozdo na istoj strani uz oltar stane nadstojnik a na protivnoj strani tajnici.

Onda reče

Tajnik. Neka pristupe, koji žele da budu primljeni u Marijinu kongregaciju: N. N., N. N. i t. d.

Pozvani pristupaju, pokleknu u sredini pred oltarom, zatim se postave s desna nalijevo jedan do drugoga tako, da svi u jednom redu stoje obrnuti licem k oltaru, a jedan korak udaljeni od njega. Svaki od njih ima u desnoj ruci zapaljenu svijeću a u lijevoj posvetnu molitvu napisanu na arak papira, vlastoručno potpisanu i smotanu. Kad su se već svi poredali pred oltarom, tajnik okrenuvši se k upravitelju, koji sjedi na stolcu, veli:

---

* *Napomena. Kako ih se redovno više prima u kongregaciju, sastavljeni su obredi u množini. Sluči li se dakle, da se prima pojedinac, obredi se, naravski, govore u jednini.*

Tajnik. Velečasni gospodine! Evo ove vuče želja, da u sebi i drugima bude bogoljubnost napram B. D. Mariji, pa vas vruće mole, da bi bili upisani u našu kongregaciju.

Upravitelj. Vrlo se radujem toj vašoj želji, No ipak, da se o njoj potpunije uvjerim, odgovorite jasno na pitanja, što će vam ih postaviti nadstojnik ove kongregacije.

Nadstojnik. Da li uistinu želite biti primljeni u ovu kongregaciju, da se u njoj sasvim odate posebnomu štovanju i službi preslavne Djevice i Majke Božje Marije te se kano pod njezinim vodstvom penjete k vrhuncu kršćanske savršenosti i prispijete na prag vječnoga života?

Kandidati. Želimo od svega srca.

Nadstojnik. Obećavate li, da ćete točno vršiti pravila kongregacije, da ćete one, koji njome ravnaju, djetinjski ljubiti i spremno ih slušati u onom, što se tiče kongregacije?

Kandidati. Obećavamo.

Nadstojnik. Hoćete li se iskreno trsiti, da u ovoj kongregaciji svojom ljubavi prema B. D. Mariji unapređujete nastojanje oko kreposti, svojom krotkošću bratsku ljubav, a dobrim primjerima bližnjega?

Kandidati. Hoćemo.

Nadstojnik. A dokle ćete držati to, što ste obećali pred cijelom kongregacijom?

Kandidati. Držat ćemo uvijek.

Upravitelj. Obazirući se dakle na vašu želju, kojom se želite sasvim predati B. D. Mariji u ovoj kongregaciji, što je ovdje pod imenom . . . kanonski utemeljena, i njoj uvijek služiti, primamo vas drage volje među prave članove kongregacije.

Sada se govori Ispovijest vjere, gdje je običaj, da je kandidati mole. To se može tako učiniti, da svi zajedno na glas izmole Vjerovanje apostolsko, kako biva kod krštenja. Ako se čini ispovijest vjere, onda upravitelj odmah iza gornjih riječi nastavlja ovako:

Upravitelj. A da vaša posveta bude milija B. D. Mariji, izjavite iz svega srca, da ste u zajednici s Kristom i njegovom zaručnicom svetom Crkvom, i ponovite ispovijest one vjere, koja nas čini djecom njezinom, imajući na pameti riječi svetoga Pavla: »Srcem se vjeruje za pravdu, a ustima priznaje za spasenje.«

Na to kleknu svi kandidati i držeći u ruci svijeću mole Ispovijest vjere ili svi zajedno, ili samo jedan moli na glas, a drugi ponavljaju za njim ustima ili samo srcem.

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje. I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice, mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan; sašao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih, uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega; odonud će doći suditi žive i mrtve. Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela, život vječni. Amen.

Ili se moli Vjerovanje nicejsko-carigradsko kao u Misi str. 144. Nato upravitelj blagosiva medalje; a međutim se može otpjevati kitica koje Marijine pjesme.

Blagoslov medalja.

R. Pomoć je naša u imenu Gospodina.
O. Koji stvori nebo i zemlju.
R. Gospodin s vama.
O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se.

Svemogući vječni Bože, ti ne braniš vajati ili slikati likove tvojih svetih, da svaki put, kad ih pogledamo tjelesnim očima, razmišljamo u pameti djela i sveti život svetaca za to, da ih nasljedujemo

dostoj se, molimo, blago † sloviti i po † svetiti ove medalje, koje su načinjene na čast i spomen blažene Djevice Marije, Majke Gospodina našega Isusa Krista i sv. . . . (ovdje se spomene ime drugoga zaštitnika kongregacije). Daj svakomu, koji bude pred njima častio i poštovao blaženu Djevicu i sv. . . . , da njihovim zaslugama i zauzimanjem postigne od tebe milost u sadašnjosti, a vječnu slavu u budućnosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Zatim poškropi blagoslovljenom vodom, onda pozove kandidate, da se posvete B. D. Mariji.

Upravitelj. Jer je posebna i naročita svrha Marijine kongregacije, da njezini članovi budu i ostanu združeni čvrstim vezom ljubavi s Djevicom Majkom Marijom i da se po tom privedu do osobitoga kršćanskoga, prema svojim prilikama pače do apostolskog življenja, dajte se sada svečano pred cijelom kongregacijom sa svim posvetite B. D. Mariji kao svojoj gospodarici, zagovornici i majci, te njoj pred noge stavite svoje obećanje.

Izatoga kleknu kandidati pred oltar i držeći zapaljenu svijeću u ruci mole svi zajedno glasno i svečano *posvetnu molitvu*, koju je svaki vlastoručno potpisao. Ako se prima jedan ili dva, neka svaki napose moli posvetnu molitvu. Vidi je na početku »Kongreganista«.

Sada dolazi pravo primanje u kongregaciju. Upravitelj veli:

Na veću slavu Božju, na čast B. D. Marije, na duhovno dobro ove kongregacije, po vlasti podijeljenoj mi od sv. Oca pape primam vas N. N. . . u članove naše kongregacije, koja je pod imenom B. D. Marije . . . i sv. N. N. u ovoj crkvi (kapeli) kanonski utemeljena, i činim vas dionicima sviju onih milosti i plodova, sviju povlastica i oprosta, što ih je sv. Rimska Crkva podijelila glavnoj rimskoj kongregaciji. I sad će se vaša imena upisati u Album ove kongregacije, ali neka zauvijek budu upisana na nebu. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Kandidati jedan za drugim pristupaju pred upravitelja i klečeći predaju mu najprije svijeću, onda posvetnicu; nato upravitelj dade medalju kandidatu najprije da je poljubi, a onda mu je objesi oko vrata veleći:

Primi znak kongregacije na obranu duše i tijela, da po milosti božanske dobrote i s pomoću Marije Majke svoje zavrijediš postići vječno blaženstvo. U ime Oca † i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Zatim upravitelj preda kandidatu diplomu i veli:

Primi diplomu naše kongregacije, koja te proglašuje djetetom B. D. Marije; ali više pokaži vladanjem i bogoljubnošću, da si dijete ove majke. Međutim s dragim Sinom neka Djeva Mati blagoslov ti dostoji se dati.

Napokon moli upravitelj nad novim članovima ovu molitvu:

Primio vas Krist u broj naših članova. Podao vam vrijeme da dobro živite, mjesto da dobro radite, stalnost da ustrajete u dobru i srećno postignete baštinu života vječnoga. I kao što nas danas duhovno spaja bratska ljubav na zemlji, tako se dostojala božanska dobrostivost, koja stvara i miluje ljubav, sjediniti nas s vjernicima svojim na nebesima. Po istom Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Sada neka se pjeva ili naizmjence moli Marijina pjesma Veliča.

N. Veliča * duša moja Gospodina.

S. I raduje se duh moj * u Bogu spasu mojemu.

N. Što je pogledao na poniženje sluškinje svoje, * jer gle, odsad će me zvati blaženom svi naraštaji.

S. Jer mi čini velike stvari svesilni, * i sveto je ime njegovo.

N. I milosrđe je njegovo od koljena do koljena * onima, koji ga se boje.

S. Pokazuje jakost mišicom svojom, * razasipa one, koji su oholi u mislima srca svojega.

N. Skida s prijestolja silne vladare * i visoko diže ponizne.

S. Napunja gladne dobara * a bogataše otpušta prazne.

N. Štiti Izraela slugu svojega * sjećajući se milosrđa svoga.

S. Kao što je obećao ocima našim. * Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka.

N. Slava Ocu.

S. Kako bijaše.

Nastavlja upravitelj:

R. Potvrdi ovo, Bože, što si izveo u nama.

O. Od svetoga hrama tvojega, koji je u Jeruzalemu.

R. Spasi sluge svoje.

O. Bože moj, koji se ufaju u te.

R. Pošalji im, Gospodine, pomoć iz svetišta.

O. I brani ih sa Siona.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Upravitelj okrenut k novim članovima:

P o m o l i m o se. Pomozi, Gospodine, molbama našim i dostoj se blagosloviti ove sluge svoje, koje pridružismo kongregaciji B. D. Marije, te podaj, da s pomoću tvoje milosti sveto, pobožno i savjesno živući mogu naše ustanove držati i držeći ih zaslužiti život vječni.

S v i. Amen.

VIII. OBRED, KOJIM SE PROGLAŠUJE I POSTAVLJA NOVO POGLAVARSTVO.

1. S v e č a n i o b r e d.

Poslije svečanoga govora — ako se obred vrši na glavnu svetkovinu kongregacije, kao što je običaj — stupi u p r a v i t e l j k oltaru — osim da je sam držao govor od oltara — na kojemu su već knjige, što su pripravljene da se predaju. Prijašnje poglavarstvo ukloni se s dosadanjeg svoga mjesta, samo tajnik pođe k oltaru, stane nalijevo, gdje se čita poslanica, i glasno čita ovo:

T a j n i k. Na veću slavu Božju, na čast prebl. Bogorodice Djevice Marije i na boljak naše kongregacije, kanonski utemeljene pod imenom B. D. Marije . . . i sv. N. N. te kao što treba pripojene kongregaciji Primae - Primariae, proglašuju se imena onih, koji su na zadnjem zboru članova i poslije u vijeću držanom kao što

treba odlikovani službama i častima kongregacije.

Za n a d s t o j n i k a našoj kongregaciji većinom glasova izabran je N. N.

Neka pristupi.

Novi nadstojnik pristupi k oltaru i klekne pred upravitelja. Taj mu preda knjigu, u kojoj se nalaze isprave, što se tiču kongregacije (vidi str. 41.) i veli:

U p r a v i t e l j. Primi zalog blagoslova, to jest pravila naše kongregacije, koja je od danas povjerena tvojoj brizi. Pokaži se u svemu uzorom dobrih djela, odvažnim i blagim voditeljem svojih drugova u duhu kongregacije. Međutim s dragim Sinom neka Djeva Mati blagoslov ti dostoji se dati.

Nadstojnik zatim ustane, ali ne ide na svoje mjesto, nego stane podalje od oltara prema sredini. Tajnik međutim čita dalje isto tako glasno.

T a j n i k. Za pobočnike nadstojniku kongregacije glasovanjem članova određeni su:

Za p r v o g pobočnika N. N.

Za d r u g o g pobočnika N. N.

Neka pristupe.

Oni pristupe, i kleknu pred upraviteljem oba zajedno, kao što je prije učinio nadstojnik. Upra-

vitelj pruži obojici knjigu o kongregaciji (na pr. ovu ili sličnu knjižicu) i veli:

Upravitelj. Primite knjigu, u kojoj se nalaze upute o kreposti i bogoljubnosti, kojima treba da se unapređuje dobar duh u kongregaciji, pa budite u pomoć vašem poglavaru, jednodušno i složno s njim bdijte, radite i molite. Međutim s dragim Sinom neka Djeva Mati, blagoslov vam dostoji se dati.

Oni se na to dignu i stanu prvi s desne, drugi s lijeve strane nadstojniku.

Tajnik čita dalje:

Tajnik. U vijeću nadstojnika i njegovih pobočnika, držanom prema pravilima kongregacije, s pristajanjem upravitelja imenovan je:

Za tajnika kongregacije i savjetnika N. N.

Neka pristupi.

On pristupi k oltaru i klekne kao i prijašnji. Upravitelj mu pruži Album, t. j. popis pravih članova (vidi str. 41.) i veli:

Upravitelj. Uzmi ovu knjigu, u kojoj su upisana imena pravih članova naše kongregacije, i nastoj vjerno, vođen iskrenom ljubavi, da ta imena budu navijeke zapisana u nebu. Međutim s dragim Sinom neka Djeva Mati, blagoslov ti dostoji se dati.

Tajnik ustane i postavi se s desne strane prvomu pobočniku. Ako je isti tajnik nanovo imenovan, vrati se odmah na svoje prijašnje mjesto kraj oltara i čita dalje:

Tajnik. Isto su tako imenovani redom za savjetnike kongregacije N. N. i N. N. .. Neka pristupe.

Oni pristupe k oltaru, prva dva kleknu pred upraviteljem, ostali pokraj njih s jedne i s druge strane. Upravitelj pruži prvim dvama zapisnik vijećanja (vidi str. 41.) i veli im:

Upravitelj. Primite knjigu, koja ima bilježiti vaš rad na slavu B. D. Marije i za boljak naše kongregacije. Od Marije, Prijestolja mudrosti, tražite vazda savjeta i budite svojom revnosti čvrsta obrana vjernosti našoj kongregaciji. Međutim s dragim Sinom neka Djeva Mati, blagoslov vam dostoji se dati.

Na to ustanu i oni, te se postave jedni s desne strane tajniku a drugi s lijeve strane drugomu pobočniku u isti red pred oltarom. Upravitelj prozbori nato nekoliko riječi na pouku novom poglavarstvu, a ono se onda uputi na svoja počasna mjesta.

Na koncu poslije litanija i molitava pjeva se ovakvom zgodom Tebe Boga hvalimo (vidi na str. 94).

Što se tiče ostalih služba i časti, koje se popunjuju u prvom vijećanju iza spomenutoga pro-

glašenja i postavljanja novoga poglavarstva, proglašuju se na idućem zboru ovim obrascem:

Na veću slavu Božju, na čast preblažene Djevice Marije i na boljak naše kongregacije proglašuju se imena onih, koji su na vijeću držanom dne . . . , s pristajanjem upravitelja, počašćeni ovim službama u kongregaciji:

Zamjenik tajnika N. N.
Učitelj kandidatâ N. N.
Blagajnik N. N.
Knjižničar N. N.
Bolničar N. N.
Sakristan N. N.
Čitač N. N.
Vratar N. N.

Ako se s važnih razloga ne može držati svečano proglašenje i postavljanje novoga poglavarstva, onda se u istom zboru, u kojem se birao nadstojnik, odmah poslije zbora ovrši ovaj:

2. *Manje svečani obred.*

Najprije se isprazni klupa, u kojoj sjede nadstojnik i pobočnik. Zatim se čita ovo:

Na veću slavu Božju, na čast blažene Bogorodice Djevice Marije i na boljak naše kongregacije, natpolovičnom većinom glasova izabran je za nadstojnika naše kongregacije N. N.

Ostalim glasovima kongregacije određeni su za prvog pobočnika N. N.

Za drugog pobočnika N. N.

Nato posjedaju izabrani na svoja počasna mjesta, onda se moli ili pjeva Tebe Boga hvalimo (vidi str. 94).

U idućem vijećanju imenuje se tajnik i savjetnici, a u zboru, koji se drži iza toga vijećanja, proglase se njihova imena ovako:

Na veću slavu Božju, na čast preblažene Djevice Marije i na boljak naše kongregacije proglašuju se imena onih, koji su u vijeću nadstojnika kongregacije i njegovih pobočnika držanom dne . . . s pristajanjem upravitelja izabrani u poglavarstvo naše kongregacije:

Za tajnika naše kongregacije i savjetnika njezina N. N.

Za ostale savjetnike po redu N. N., N. N. . .

DRUGI DIO.

POBOŽNOSTI I OBIČAJI U MARIJINIM KONGREGACIJAMA.

I. SVAGDANJE MOLITVE.

Ujutro.

Tri puta »Zdravo Marijo«.

Zdravo, kraljice, majko milosrđa, živote, slasti i ufanje naše, zdravo!

K tebi vapijemo prognani sinovi Evini, k tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini.

Svrni dakle, odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas, te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje.

O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!

100 dana oprosta jedamput na dan. Svake nedjelje oprost od 7 godina i 7 četrdesetnica; potpuni oprost dva puta na mjesec, uz neke uvjete, i u času smrti.

Ujutro, opodne i navečer.

Marijo, izabirem te danas za svoju gospodaricu, odvjetnicu i majku.

Čuvaj slugu, štićenika i dijete svoje!

Pozdrav anđeoski.

Moli se u subotu navečer i u nedjelju stojeći, inače klečeći.

Anđeo Gospodnji navijestio Mariji, i ona začela po Duhu Svetom.

Zdravo Marijo.

Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.

Zdravo Marijo.

I Riječ tijelom postala i prebivala među nama.

Zdravo Marijo.

Moli za nas, sveta Bogorodice.

Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Milost svoju, molimo te, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po anđelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista Sina tvoga, po muci njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po istom Kristu Gospodinu našem. — Amen.

100 dana oprosta svaki put, kad se skrušeno i pobožno moli; potpuni oprost jedamput na mjesec.

Kraljice neba.

Moli se stojeći u uskrsno vrijeme t. j. od Velike subote na večer pa do uoči Presv. Trojstva mjesto »Anđeo Gospodnji«.

Kraljice neba raduj se, Aleluja.
Jer, koga si bila dostojna nositi, Aleluja.
Uskrsnu, kako je rekao, Aleluja.
Moli za nas Boga! Aleluja.

Veseli se i raduj se, Djevice Marijo, Aleluja.

Jer je uskrsnuo Gospodin uistinu, Aleluja.

Pomolimo se. Bože, koji si se dostojao razveseliti svijet uskrsnućem Sina svoga, Gospodina našega Isusa Krista, daj, molimo te, da po njegovoj Majci, Djevici Mariji, postignemo radosti vječnoga života. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Isto tako 100 dana oprosta uz iste uvjete i potpuni oprost jedamput na mjesec.

Navečer.

Tri puta »Zdravo, Marijo«.

Pod tvoju se zaštitu utječemo o sveta Bogorodice! Ne prezri nam molitava u potrebama našim, nego nas uvijek oslobađaj od svih pogibli, Djevice slavna i blagoslovljena, Gospođo naša, Posrednice naša, Zagovornice naša! Sa svojim nas Sinom pomiri, svojemu nas Sinu preporuči, svojemu nas Sinu izruči. Amen.

S dragim Sinom neka Djeva Mati
Blagoslov nam dostoji se dati.

100 dana oprosta jedamput na dan; oprost od 7 godina i 7 četrdesetnica svake nedjelje.

II. POBOŽNOST NA OBIČNIM NEDJELJNIM ZBOROVIMA.

1. Nešto prije ure određene za zbor neka štilac čita na glas iz koje pobožne knjige, dok se kongreganisti skupljaju.

2. Na zboru neka na posebnom mjestu budu pravi članovi, a na posebnom kandidati. Nadstojnici i pobočnici pa i ostali članovi vijeća neka imadu opet posebno počasno mjesto.

3. Točno u određenu uru neka se otpočne zbor kakovom Marijinom pjesmom ili, ako to nije običaj, molitvom.

Prije pouke.

N. U ime Oca † i Sina i Duha Svetoga.
S. Amen.
N. Dođi, Duše Sveti, napuni srca svojih vjernih i užezi u njima oganj ljubavi svoje.
Pošalji Duha svojega, i postat će.
S. I obnovit ćeš lice zemlje.
N. Pomolimo se. Bože, koji si svjetlošću Svetoga Duha poučio srca vjernika, daj, da u tom istom Duhu, što je pravo, mislimo i njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Kristu Gospodinu našemu.

S. Amen.

Zdravo Marijo. S dragim Sinom neka Djeva Mati blagoslov nam dostoji se dati.

Sada dolazi p o u k a. *Upravitelj u koti i štoli ide k oltaru ili na propovjedaonicu, da drži govor. Tim govorom imade se postići troje:*

1. Da članovi kongregacije što dublje shvate, što je kongregacija, čemu njezina pravila i propisi, te tako usišu pravi duh te divne crkvene uredbe i sačuvaju ga; pa da nesamo do pravila mnogo drže, već da ih i točno vrše.

2. Da članovi kongregacije što bolje upoznadu Isusa i Mariju i da ih što nježnije ljube, ne bi li radosno i ustrajno za tim išli, da svaki dan kao na krilu svoje nebeske Majke žive, s njom kao zajedno mole, rade i trpe, i tako Isusu i Mariji postanu što sličniji.

3. Da se članovi kongregacije učvrste u svojem katoličkom mišljenju i prema tomu uvjerenju rade tvoreći dobra djela, koja odgovaraju njihovoj dobi, zvanju i položaju.

P o s l i j e p o u k e.

Poslije pouke pjeva se koja pjesma, zatim se vrše molitve, kakve su u kojoj kongregaciji posebnim pravilom propisane. Moli se na pr.:

Mala služba B. D. Marije;
ili
Krunica Gospina:
Ova osobito u listopadu.
ili
se mole ili pjevaju:

Litanije Lauretanske.

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Oče nebeski Bože, smiluj se nama.
Sine Otkupitelju svijeta Bože, smiluj se nama.
Duše Sveti Bože, smiluj se nama.
Sveto Trojstvo jedan Bože, smiluj se nama.
Sveta Marijo, m o l i z a n a s.
Sveta Bogorodice.
Sveta Djevo djevica.
Majko Kristova.
Majko Božje milosti.
Majko prebistra.
Majko prečista.
Majko neoskvrnjena.
Majko nepovrijeđena.
Majko ljubezna.
Majko divna.
Majko dobroga savjeta.
Majko Stvoriteljeva.
Majko Spasiteljeva.
Djevice premudra.
Djevice časna.

Djevice hvale dostojna, m o l i z a n a s.
Djevice moguća.
Djevice milostiva.
Djevice vjerna.
Ogledalo pravde.
Prijestolje mudrosti.
Uzroče naše radosti.
Posudo duhovna.
Posudo poštovana.
Posudo uzorna pobožnosti.
Ružo otajstvena.
Tornju Davidov.
Tornju bjelokosni.
Kućo zlatna.
Škrinjo zavjetna.
Vrata nebeska.
Zvijezdo jutarnja.
Zdravlje bolesnih.
Utočište grješnika.
Utjeho žalosnih.
Pomoćnice kršćana.
Kraljice anđela.
Kraljice patrijarka.
Kraljice proroka.
Kraljice apostola.
Kraljice mučenika.
Kraljice ispovjedalaca.
Kraljice djevica.
Kraljice svih Svetih.

Kraljice bez grijeha istočnoga začeta.
Kraljice svete krunice.
Kraljice mira.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Gospodine.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine.
Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

Pod tvoju se zaštitu utječemo o sveta Bogorodice! Ne prezri nam molitava u potrebama našim, nego nas uvijek oslobađaj od svih pogibli, Djevice slavna i blagoslovljena, Gospođo naša, Posrednice naša, Zagovornice naša! Sa svojim nas Sinom pomiri, svojemu nas Sinu preporuči, svojemu nas sinu izruči, Amen.

100 dana oprosta jedamput na dan; oprost od 7 godina i 7 četrdesetnica svake nedjelje.

N. Spomeni se zbora svojega.
S. Što si ga zadobila od početka.
N. Molimo za dobrotvore naše.
S. Dostoj se, Gospodine, sve, koji nam dobro čine, poradi imena svojega nagraditi životom vječnim.
N. Molimo za pokojne drugove.
S. Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima.

N. Počivali u miru.
S. Amen.
N. Molimo za braću našu nenazočnu.
S. Spasi sluge svoje, Bože moj, koji se ufaju u te.
N. Pošalji im, Gospodine, pomoć iz svetišta.
S. I brani ih sa Siona.
N. Gospodine, usliši molitvu moju.
S. I vapaj moj k tebi da dođe.
N. P o m o l i m o s e. Brani, molimo, Gospodine, posredovanjem B. Marije vazda Djevice od svake nevolje ovu obitelj i predanu ti od svega srca milostivo je zaštiti od zasjeda neprijateljskih. Po Kristu Gospodinu našemu.
S. Amen.

O v d j e d o d a j m o l i t v u d r u g o g a s v. z a š t i t n i k a k o n g r e g a c i j e.

Sveti Anđeli.

N a d s t o j n i k. Anđelima je svojim zapovjedio Bog za tebe.
S v i. Da te čuvaju na svim putovima tvojim.
N. P o m o l i m o s e. Bože, koji se u neiskazanoj providnosti dostojiš slati svete anđele svoje, da nas čuvaju: udijeli nama koji te molimo, da nas vazda brani njihova zaštita i veseli navijeke njihovo društvo. Po Kristu Gospodinu našemu
S. Amen.

Sveti Josip.

N. Postavio ga je Gospodarom doma svojega.
S. I poglavicom svega imanja svojega.
N. Moli za nas, sveti Josipe.
S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.
N. P o m o l i m o s e. Molimo te Gospodine, da nam budu na pomoć zasluge Zaručnika presvete Majke tvoje, da zadobijemo njegovim zagovorom, što ne možemo postići svojom slaboćom. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. *S.* Amen.

Sv. Ivan apostol.

N. Ovo je Ivan, koji je kod posljednje večere ležao na prsima Gospodnjim, blaženi apostol, kojemu su otkrivene tajne nebeske.
Moli za nas sv. Ivane.
S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.
N. P o m o l i m o s e. Crkvu svoju, Gospodine, dobrostivo obasjaj, da prosvijetljena naukama blaženoga Ivana apostola tvoga i evanđelista postigne vječne darove. Po Kristu Gospodinu našem.
S. Amen.

Sveti Ćiril i Metod.

N. Ovo su sveti ljudi, prijatelji Božji, slavni radi navješćivanja božanske istine; jezici su njihovi postali ključevima neba.
Molite za nas sv. Ćirile i Metode.
S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.
N. P o m o l i m o s e. Svemogući, vječni Bože, koji si dao, da slavenski narodi dođu po blaženim priznavaocima i biskupima tvojim Ćirilu i Metodu

do spoznanja imena tvoga, daj, da mi, koji s ponosom slavimo njihov blagdan, budemo skupa s njima. Po Kristu Gospodinu našem. *S.* Amen.

Sv. Ignacij.

N. Došao sam da oganj donesem na zemlju, pa što želim, nego da se užeže?
Moli za nas, sveti Ignacije.
S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.
N. Pomolimo se. Bože, koji si po blazenom Ignaciju za širenje veće slave svoga imena pokrijepio novom četom vojujuću Crkvu, podaj da se uz njegovu pomoć i nasljedujući njega borimo na zemlji pa zaslužimo biti s njim okrunjeni na nebesima. Po Kristu Gospodinu našem. *S.* Amen.

Sv. Franjo Ksaverski.

N. Govorio sam pred kraljevima o naukama tvojim i nisam se stidio; razmišljao sam o zapovijedima tvojim, koje veoma ljubim.
Moli za nas sv. Franjo.
S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih
N. Pomolimo se. Bože, koji si propovijedanjem i čudesima blaženoga Franje pridružio Crkvi svojoj indijske narode, podaj milostivo, da časteći slavne zasluge njegove nasljedujemo također primjere njegovih kreposti. Po Kristu Gospodinu našem. *S.* Amen.

Sveti Antun Padovanski.

N. Ljubio ga je Gospodin i uresio ga je, zaodjenuo ga je haljinom slave.

Moli za nas sv. Antune.
S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.
N. Pomolimo se. Nek razveseli Crkvu tvoju, Bože, zajetni blagdan blaženoga Antuna, priznavaoca tvojega, da bude vazda zaštićena duhovnom pomoći i zavrijedi uživati vječne radosti. Po Kristu Gospodinu našem. *S.* Amen.

Sveti Ivan Nepomuk.

N. Postavio sam stražu na usta svoja, kad je stajao grješnik protiv mene.
Moli za nas, sveti Ivane.
S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.
N. Pomolimo se. Bože, koji si po sakramentalnoj šutnji blaženoga Ivana novom mučeničkom krunom nakitio Crkvu svoju, daj, da po njegovu primjeru i zagovoru postavljamo stražu na usta svoja i budemo ubrojeni među blažene, koji nisu jezikom sagriješili. Po Kristu Gospodinu našem. *S.* Amen.

Sveti Ivan Marija Vianney.

N. Dobro, slugo dobri i vjerni, jer si bio vjeran u malom, postavit ću te nad mnogo; uđi u radost gospodara svoga.
Moli za nas sveti Ivane Marija.
S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih
N. Pomolimo se. Svemogući i milosrdni Bože, koji si svetoga Ivana Mariju divnim učinio u pastirskoj revnosti i neprestanoj žarkoj ljubavi k molitvi i pokori, daj, molimo, da po njegovu primjeru i zagovoru stičemo duše svoje braće za

Krista i s njima postignemo vječnu slavu. Po istom Kristu Gospodinu našem. *S.* Amen.

Blaženi Marko Krizin.

N. Ovo je uistinu mučenik, koji je za ime Kristovo prolio svoju krv, koji se nije bojao grožnje sudaca niti je tražio slavu zemaljskoga dostojanstva.

Moli za nas, blaženi Marko.

S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

N. P o m o l i m o s e. Bože koji si ovaj dan posvetio slavljem blaženoga Marka mučenika svoga, usliši molitve puka svojega i podaj, da časteći zasluge njegove nasljedujemo ga stalnošću u vjeri. Po Kristu Gospodinu našem. *S.* Amen.

Sveti Stjepan prvi mučenik.

N. Izabraše apostoli Stjepana levitu, puna vjere i Duha Svetoga, kojega su Židovi kamenovali a on molio i govorio: Gospodine Isuse, primi duh moj.

Moli za nas sv. Stjepane.

S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

N. P o m o l i m o s e. Daj nam, molimo, Gospodine, nasljedovati, što častimo, da se naučimo i neprijatelje ljubiti, jer slavimo nebesko rođenje onoga, koji je znao i za progonitelje moliti Gospodina našega Isusa Krista Sina tvojega, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. *S.* Amen.

Sveti Lovro mučenik.

N. Blaženi Lovro se molio govoreći: Gospodine Isuse Kriste, Bože od Boga, smiluj se meni, slugi svojemu.

Moli za nas, sveti Lovro.

S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

N. P o m o l i m o s e. Daj nam, molimo, svemogući Bože, ugasiti oganj naših opačina, koji si blaženomu Lovri udijelio moć da nadvlada oganj svojih muka. Po Kristu Gospodinu našem. *S.* Amen.

Sveti Alojzije.

N. O kako je lijep čisti naraštaj u sjaju svojem; jer je poznat i kod Boga i kod ljudi.

Moli za nas, sveti Alojzije.

S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

N. P o m o l i m o s e. Bože, djelitelju nebeskih darova, koji si u anđeoskom mladiću Alojziju združio divnu nevinost života s jednakom pokorom, daj nam po njegovim zaslugama i molitvama da ga nasljedujemo u pokori, koji ne pođosmo za njim nevinim. Po Kristu Dospodinu našem. *S.* Amen.

Sveti Stanislav.

N. Postigavši savršenost u malo vremena proživio je mnogo godina; mila bješe Bogu duša njegova, zato se požurio da ga izvede isred opačina.

Moli za nas, sv. Stanislave.

S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

N. P o m o l i m o s e. Bože, koji si među drugim čudesima mudrosti svoje ukazao i u nježnoj

dobi milost odlične svetosti, podaj, molimo te, da po primjeru svetoga Stanislava otkupljujemo vrijeme neprestanim djelovanjem i hitimo u pokoj vječni. Po Kristu Gospodinu našem. *S.* Amen.

Sveti Ivan Berchmans.

N. Moja se duša držala nauka tvojih i žarko ih je ljubila.

Moli za nas, sveti Ivane.

S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

N. Pomolimo se. Podaj, molimo, Gospodine Bože, nama slugama svojim, da u službi tvojoj idemo za onim primjerima nevinosti i vjernosti, kojima je anđeoski mladić Ivan prikazao cvijet dobi svoje. Po Kristu Gospodinu našem. *S.* Amen.

Ako je koji član teško bolestan, ili je blaženo u Gospodinu usnuo, to se sada mole iduće molitve, inače se ispuste.

Za bolesne kongreganiste.

N. Pomolimo se za svoga bolesnog druga N. (za svoje bolesne drugove N. N.)

Svemogući vjekoviti Bože, vječno spasenje onima, koji vjeruju u te, usliši nas, koji molimo pomoć tvojega milosrđa za nemoćnoga slugu tvojeg (za nemoćne sluge tvoje): povrati mu (im) zdravlje, da ti zahvali (-le) u crkvi tvojoj. Po Kristu Gospodinu našemu.

S. Amen.

Za pokojnoga kongreganista.

N. Pomolimo se za pokojnog druga N.

Prikloni, Gospodine, uho svoje k molbama našim, kojima smjerno molimo milosrđe tvoje, da dušu sluge svojega, kojoj si naredio da pođe s ovoga svijeta, postaviš u mjesto pokoja i svjetlosti i učiniš je drugaricom svojih svetaca. Po Kristu Gospodinu našem.

S. Amen.

Zdravo Marijo.

Za pokojne uopće.

Ps. 129.

N. Iz dubine vapijem k tebi, Gospodine, Gospodine usliši glas moj.

S. Nek slušaju uši tvoje glas molitve moje.

N. Ako gledaš na bezakonja, Gospodine, Gospodine, tko će opstati?

S. No u tebe je oproštenje, i radi zakona tvoga čekam tebe, Gospodine.

N. Čeka duša moja riječ njegovu, ufa se duša moja u Gospodina.

S. Od straže jutarnje sve do noći neka se ufa Izrael u Gospodina.

N. Jer je u Gospodina milosrđe i obilno je u njega otkupljenje.

S. I on će otkupiti Izraela od svih bezakonja njegovih.

N. Pokoj vječni daruj im, Gospodine.

S. I svjetlost vječna svijetlila njima.

N. Počivali u miru.

S. Amen.

N. Gospodine, usliši molitvu moju.
S. I vapaj moj k tebi da dođe.
N. P o m o l i m o s e. Bože, oproštenja djelitelju i ljudskoga spasenja ljubitelju, molimo blagost tvoju, da braći, rođacima i dobrotvorima našega zbora, koji su preminuli s ovoga svijeta, po zagovoru blažene Marije vazda Djevice i svih svetaca tvojih dopustiš doći u zajednicu vječnoga blaženstva. Po Kristu Gospodinu našem.
S. Amen.

Nakon tih molitava može se izmoliti još jedna od ovih:

M o l i t v a s v. B e r n a r d a.

N. Spomeni se, o predobrostiva Djevice Marijo, kako se nije nikad čulo, da si ikoga zapustila, koji se tebi u zaštitu utekao, tvoju pomoć zatražio i tvoj zagovor zaprosio. Ovim pouzdanjem obodren utječem se i ja tebi, Djevice djevica, k tebi, Majko, dolazim, pred tobom eto stojim ja grješnik i uzdišem. Nemoj, Majko Riječi Božje, prezreti riječi mojih, nego ih milostivo poslušaj i usliši.
S. Amen.

300 dana oprosta svaki put. Potpuni oprost jedamput na mjesec.

Z d r a v o K r a l j i c e.

N. Zdravo, kraljice, majko milosrđa, živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapijemo prognani sinovi Evini, k tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas, te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!

Moli za nas, sveta Bogorodice.
S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

N. P o m o l i m o s e. Svemogući vječni Bože, koji si sudjelovanjem Duha Svetoga pripravio tijelo i dušu slavne Djevice Majke Marije, da bude dostojno prebivalište Sinu tvojemu: daj, da nas ona, koje se s radošću spominjemo, milostivim zagovorom izbavi od sadašnjih zala i od vječne smrti. Po istom Kristu Gospodinu našem.
S. Amen.
N. S dragim Sinom neka Djeva Mati.
S. Blagoslov nam dostoji se dati.

Sada se pjeva koja pjesma u čast Mariji, ako se nije pjevala prije ili poslije pouke; inače, ako je gdje običaj, da se daje blagoslov s Presvetim, pjeva se »S v e t, s v e t, s v e t,« ili »T a n t u m e r g o« i »G e n i t o r i.«

Ako to ne biva, kod svakoga nedjeljnog sastanka upravitelj blagoslovi zbor rukom i veli:

Blagoslov Boga svemogućega Oca i Sina † i Duha Svetoga sašao na vas i ostao vazda. Amen.

Ako je pak gdje običaj, da se na prvom ili zadnjem zboru svakoga mjeseca blagosivaju i dijele sličice svetih zaštitnika ovoga mjeseca, vidi str. 99.

III. POBOŽNOSTI KOD JUTARNJEG SASTANKA KONGREGACIJE.

Prije sv. Mise mole se ove molitve:

N. U ime Oca i Sina † i Duha Svetoga.
S. Amen.
N. Dođi, Duše Sveti, napuni srca svojih vjernih i užezi u njima oganj ljubavi svoje. Pošalji Duha svojega i postat će.
S. I obnovit ćeš lice zemlje.
N. Pomolimo se. Bože, koji si svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj, da u istom Duhu, što je pravo mislimo i njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Kristu gospodinu našem.
S. Amen.

Pjesma.

N. Zdravo, Zvijezdo mora,
Nježna Majko Krista,
Vazda Djevo čista,
Dveri rajskih dvora.

S. Anđeo ti nevin
Pozdrav zbori lijepi,
Mirom nas ukrijepi,
Kvar naknađuj Evin.

N. Veze grijeha ništi,
Ozdravljaj sljepoću,
Uklanjaj teškoću,
Sva nam dobra išti.

S. Majkom se pokaži:
Onom, rad nas što je
Posto Dijete tvoje,
Molbe nam prikaži.

N. Djevice nad svima,
Smjerna ko ni koja,
Stvori čeda svoja
Smjernim, nevinima.

S. Daj, da čisti srećno
Žićem putujemo,
K Spasu prispijemo
U veselje vječno.

N. Ocu, Sinu, s njima
Duhu Svetom dika
I čast prevelika,
Ista slava trima.

S. Amen.

N. Moli za nas, sveta Bogorodice.
S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.
N. Pomolimo se. Dopusti nama slugama svojim, molimo Gospodine Bože, da se neprestano radujemo duševnom i tjelesnom zdravlju i da se slavnim zagovorom blažene Marije vazda Djevice izbavimo od sadašnje žalosti i naužijemo vječne radosti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dok se služi sv. Misa, pjevaju se Marijine pjesme ili se moli Gospina krunica ili dio službe B. D. Marije ili moli svak za sebe.

Ako se imade vršiti svečano primanje u kongregaciju, čini se ono poslije evanđelja po obredu, koji se nalazi na str. 56.

Prije pričesti svećenikove mole svi zajedno:
Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženomu Mihovilu Arkanđelu, blaženomu Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svim svetima i tebi, oče, da sam vrlo mnogo sagriješio misli, riječi i djelom: moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila Arkanđela, blaženoga Ivana Krstitelja, sve te apostole Petra i Pavla, sve svete i tebe oče, da se moliš za me Gospodinu Bogu našemu.

Poslije sv. pričesti valja da pričesnici ustraju jedno četvrt ure u molitvi zahvaljujući Gospodinu na tolikoj milosti. Zatim moli nadstojnik a kongreganisti ponavljaju za njim ovu molitvu:

Dušo Kristova, posveti me.
Tijelo Kristovo, spasi me.
Krvi Kristova, napoj me.
Vodo iz prsi Kristovih, operi me.
Muko Kristova, pokrijepi me.
O dobri Isuse, usliši me.
Među rane svoje sakrij me.
Ne daj, da se odijelim od tebe.
Od neprijatelja zlobnoga brani me.
Na času smrti moje zovni me.
I odredi, da dođem do tebe.
Da sa svetima tvojim hvalim te.
U sve vjekove. Amen.

Nato mole kongreganisti zajedno 5 Očenaša, 5 Zdravo, Marijo i Vjerovanje na namjenu sv. Oca, da dobiju potpuni oprost.

Napokon moli nadstojnik s ostalima Marijinu pjesmu:

N. Veliča * duša moja Gospodina.

S. I raduje se duh moj * u Bogu spasu mojemu.

N. Što je pogledao na poniženje sluškinje svoje, * jer gle, odsad će me zvati blaženom svi naraštaji.

S. Jer mi čini velike stvari svesilni, * i sveto je ime njegovo.

N. I milosrđe je njegovo od koljena do koljena * onima, koji ga se boje.

S. Pokazuje jakost mišicom svojom, * razasipa one, koji su oholi u mislima srca svojega.

N. Skida s prijestolja silne vladare * i visoko diže ponizne.

S. Napunja gladne dobara * a bogataše otpušta prazne.

N. Štiti Izraela slugu svojega * sjećajući se milosrđa svoga.

S. Kao što je obećao ocima našim * Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka.

N. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

S. Kako bijaše na početku, tako sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

N. Moli za nas sveta Bogorodice.

S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

N. Pomolimo se. Brani, molimo, Gospodine, posredovanjem B. Marije vazda Djevice od svake nevolje ovu obitelj i predanu ti od svega srca milostivo je zaštiti od zasjeda neprijateljskih. Po Kristu Gospodinu našem.

S. Amen.

N. S dragim Sinom neka Djeva Mati.

S. Blagoslov nam dostoji se dati.

IV. POBOŽNOST NA SVEČANIM ZBOROVIMA.

Svečani se zborovi drže na glavnu svetkovinu kongregacije, na svetkovinu sv. zaštitnika, kad se proglašuje i postavlja novo poglavarstvo zborno, kad se primaju novi članovi, kad se obnavlja svečana posveta itd.

1.

Kad se svi saberu u crkvi ili kapeli, počinje se svečanost s D o đ i, D u š e. Ta se pjesma pjeva, ako imade pjevača, inače se moli naizmjence ovako:

N. U ime Oca † i Sina i Duha Svetoga.

S. Amen.

N. Dođi, Duše presveti, — Sa neba nas posjeti — Zrakom svoje milosti.

S. Dođi, Oče ubogih — Djelitelju dara svih, — Dođi, srca svjetlosti.

N. Tješitelju tako blag, — Ti nebeski Goste drag, — Pun miline hlade tih.

S. Umornima odmore, — U vrućini lahore, — Razgovore žalosnih.

N. Sjaju svijetla blaženog, — Sjaj u srcu puka svog, — Napuni nam dušu svu.

S. Bez božanstva tvojega — Čovjek je bez ičega, — Tone sav u crnom zlu.

N. Nečiste nas umivaj, — Suha srca zalivaj, — Vidaj rane ranjenim.

S. Mekšaj ćudi kamene, — Zagrij grudi ledene, — Ne daj nama putem zlim.

N. Svim, što vjeru imaju, — Što se u te ufaju, — Sedam svojih dara daj.

S. Daj nam krepost zaslužnu, — I smrt lijepu blaženu, — Daj vjekovit svima raj. Amen.

N. Pošalji Duha svojega i postat će.

S. I obnovit ćeš lice zemlje.

N. *P o m o l i m o s e.* Bože, koji si svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj, da u istom Duhu, što je pravo mislimo i njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Kristu Gospodinu našem.

S. Amen.

2.

Izatoga se pjeva pjesma u čast B .D. Mariji, ako se nije pjevao »D o đ i D u š e«. Upravitelj ili propovjednik u koti i štoli ide k oltaru ili na propovjedaonicu i drži svečani govor. Zatim se pjeva opet pjesma u čast B. D. Mariji.

3.

Potom se ili:

1. s v e č a n o o b n o v i p o s v e t a M a r i j i, što se čini svake godine na glavnu svetkovinu kongregacije (vidi na str. 98.); ili se

2. s v e č a n o p r i m a j u n o v i č l a n o v i u k o n g r e g a c i j u (vidi str. 56.); ili se

3. p r o g l a š u j e t a k o đ e r p o s t a v l j a n j e n o v o g a p o g l a v a r s t v a (vidi na str. 64).

4.

Nakon toga je svečani blagoslov s Presvetim. Najprije se zapali što je više moguće svijeća na oltaru — dotle ih je moglo gorjeti običnih šest i dvije pred kipom Marijinim — i izloži se Presveto.

Pjevaju se, ili da ne bude predugo, mole se Litanije lauretske i obične molitve, što se mole na nedjeljnim zborovima.

Za tim se naizmjence moli ili pjeva »T e b e B o g a h v a l i m o.«

N. Tebe Boga hvalimo, * tebe Gospodino priznajemo.
S. Tebe vječnog Oca * sva zemlja poštuje.
N. Tebi svi anđeli, * tebi nebesa i sve vlasti.
S. Tebi kerubi i serafi * kliču bez prestanka:
N. Svet, svet, svet * Gospodin Bog Sabaot.
S. Puna su nebesa i zemlja * veličanstva slave tvoje.
N. Tebe hvali * slavni apostola zbor,
S. Tebe proroka * dična četa.
N. Tebe mučenika * svijetla vojska,
S. Tebe po svem svijetu * sveta uzvišuje Crkva.
N. Oca * neizmjernog veličanstva.
S. Časnoga tvojeg istinog * i jedinoga Sina
N. I Svetoga * Tješitelja Duha.
S. Ti Kralju slave * Kriste.
N. Ti si Očev * vjekovječni Sin.
S. Ti, da za naše spasenje postaneš čovjekom, * nisi se strašio krila Djevice.
N. Ti, svladavši oštrinu smrti, * otvorio si vjernima kraljevstvo nebesko.
S. Ti sjediš zdesna Bogu * u slavi Očevoj.
N. Vjerujemo, da ćeš doći * kao Sudac.

Ovdje se klekne.

S. Tebe dakle molimo, pomozi svojim slugama, * koje si otkupio dragocjenom krvlju.
N. U vječnoj slavi daj, * da se ubrojimo među svete tvoje.
S. Spasi puk svoj, Gospodine, * i blagoslovi baštinu svoju.
N. I vladaj njima * i uzdiži ih u sve vijeke.
S. Iz dana u dan * blagosivamo tebe.
N. I hvalimo ime tvoje u vijeke * i u vijeke vjekova.
S. Dostoj se, Gospodine, u dan ovaj * sačuvati nas od grijeha.
N. Smiluj se nama, Gospodine, * smiluj se nama.
S. Nek bude milosrđe tvoje, Gospodine, nad nama, * kako se ufamo u tebe.
N. U tebe se, Gospodine, ufam: * o da ne budem postiđen dovijeka!

S v e ć e n i k. Blagosivajmo Oca i Sina sa Svetim Duhom.
S v i. Hvalimo i uzvisujmo ga uvijeke.

S v e ć. P o m o l i m o s e. Bože, čijemu milosrđu nema mjere i čije dobrote je beskrajno blago, premilostivomu veličanstvu tvomu zahvaljujemo na udijeljenim darovima i molimo vazda tvoju blagost: ne ostavi onih, kojima na njihove molbe daješ, što prose, već ih pripravi na buduću nagradu. Po Kristu Gospodinu našem.
S. Amen.

Pjeva se »Tantum ergo« i »Genitori«.

Tantum ergo Sacraméntum
Venerémur cérnui;
Et antiquum documéntum
Novo cedat ritui,
Praestet fides suppleméntum
Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque
Laus et jubilátio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedictio,
Procedénti ab utroque
Compar sit laudátio. Amen.

V. Panem de coelo praestitisti eis. (Alleluja.)
R. Omne delectaméntum in se habentem. (Alleluja.)

Oremus.

Deus, qui nobis sub Sacraménto mirabili, passionis tuae memoriam reliquisti: tribue quaésumus, ita nos Corporis et Sánguinis tui sacra mystéria venerári; ut redemptionis tuae fructum in nobis jugiter sentiámus: Qui vivis et regnas in sáecula saeculorum.

R. Amen.

Hrvatski:

Divnoj dakle Tajni ovoj
Klanjajmo se smjerno mi,
Stari zakon žrtvi novoj
Nek se sada ukloni,
Vjera duši čovjekovoj
Nek spoznanje dopuni.

Bogu Ocu, Bogu Sinu
Hvala s pjesmom radosnom,
Slavimo im veličinu,
Častimo ih dušom svom,
K Duhu svetom nek se vinu
Glasi s dikom jednakom. Amen.

R. Kruh s neba dao si njima. (Alleluja.)
O. Koji svaku slast u sebi ima. (Alleluja.)

Pomolimo se.

Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, podaj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva tijela i krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

O. Amen.

Daje se blagoslov s Presvetim, a zatim se mole:

Pohvale Imenu Božjemu
(kao zadovoljština za psovke i kletve.)

Blagosloven budi Bog!
Blagosloveno njegovo sveto Ime!
Blagosloven Isus Krist, pravi Bog i pravi čovjek!
Blagosloveno Ime Isusovo!
Blagosloveno presveto Srce Isusovo!
Blagosloven Isus u Presvetom Oltarskom Sakramentu!
Blagoslovena velika Bogorodica, presveta Djevica Marija!
Blagosloveno sveto i neoskvrnjeno njezino Začeće!

Blagosloveno ime Marije, Djevice i Majke!

Blagosloven sveti Josip, njezin prečisti zaručnik!

Blagosloven Bog u svojim anđelima i u svojim svecima!

Sv. Otac Papa Leon XIII. preporučio je breveom od 2. veljače 1897. ove »Pohvale«, i podijelio oprost od dvije godine za svaki put, kad se god javno poslije sv. Mise ili poslije blagoslova s Presv. Sakramentom izmole. Ovaj oprost može se namijeniti dušama u čistilištu.

V. OBNOVA POSVETE MARIJI.

Što su kongreganisti učinili na dan svojega primanja u kongregaciju — svečano se posvetili Mariji kao svojoj gospodarici, zagovornici i majci — to se ima obnoviti svake godine jedamput. Ta svečana zajednička obnova posvete kongreganista B. D. Mariji vrši se na svečanom zboru o glavnoj svetkovini kongregacije ovim redom:

Nadstojnik i s njim oba pobočnika pristupe k oltaru, kleknu i klečeći mole na glas razgovijetno, polako i sa stankama posvetnu molitvu (vidi str. 3.), a kongreganisti je govore za njima. Iza riječi: »Ja« izrekne svak svoje ime.

Ako je običaj, stave izatoga nadstojnik i pobočnici kakav darak na oltar pred noge nebeskoj Kraljici. Za njima čine to redom svi, dva po dva, najprije savjetnici, onda ostali kongreganisti.

VI. NEKE OSOBITE VJEŽBE U MARIJINIM KONGREGACIJAMA.

Napominjemo neke osobite vježbe, koje se od vajkada vrše u mnogim kongregacijama i koje su u potpunom skladu s duhom kongregacije, a mnogo koriste, da se unaprijedi revnost i bogoljubnost u članovima.

Blagoslov i dijeljenje sličica.

Osim svetaca zaštitnika kongregacije običaj je svaki mjesec birati i posebne i za kongregaciju i za pojedine kongreganiste. To se čini ovako:

1. Sličice svetaca, kojih se svetkovina slavi u jednom istom mjesecu — koliko ih je moguće nabaviti — neka imadu na naličju tiskan kratak životopis sveca i istaknute kreposti, u kojima se osobito odlikovao.

2. Te se sličice postave na pladanj ili košaricu takva oblika. Kod prvoga ili zadnjega zbora u mjesecu na koncu pobožnosti blagoslovi upravitelj sličice ovom molitvom:

R Pomoć je naša u imenu Gospodina.
O. Koji stvori nebo i zemlju.
R. Gospodin s vama.
O. I s duhom tvojim.
Pomolimo se.

Svemogući vječni Bože, ti ne braniš vajati ili slikati likove tvojih svetih, da svaki put, kad ih pogledamo tjelesnim očima, razmišljamo u pameti djela i sveti život svetaca za to, da ih nasljeduje-

mo: dostoj se, molimo, blago † sloviti i po † svetiti ove slike, koje su načinjene na čast i spomen blažene Djevice Marije, Majke Gospodina našega Isusa Krista i sv. . . . (ovdje se spomene ime drugoga zaštitnika kongregacije). Daj svakomu, koji bude pred njima častio i poštovao blaženu Djevicu i sv. . . ., da njihovim zaslugama i zauzimanjem postigne od tebe milost u sadašnjosti a vječnu slavu u budućnosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Zatim poškropi blagoslovljenom vodom.

3. Pošto je upravitelj tako blagoslovio sličice, izvuče jednu u ime cijele kongregacije. Pročita na glas ime sveca, kojega je sličicu izvukao, zatim klekne pred oltar i izmoli ovu molitvu:

Upr. Moli za nas sveti (sveta) N.

S. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Upr. Pomolimo se.

Bože, koji nam svaki mjesec jednoga između svetih naznačuješ kao zaštitnika, podaj milostivo, da po zagovoru blaženoga (blažene) N., kojega (koju) smo ovaj mjesec dobili od tvoje dobrote za zaštitnika (zaštitnicu), osjetimo mi i sav naš rod, prijatelji i neprijatelji naši, snažnu pomoć milosti i ojačani njegovom (njezinom) pomoći uzmognemo se vježbati u onoj kreposti, koju nas je učio (učila) svojim primjerom. Po Kristu Gospodinu našemu.

S. Amen.

4. Tada upravitelj ustane, uzme ostale sličice i podijeli ih među kongreganiste, ili pusti da svak sam izvuče svoju.

5. Kongreganisti su dužni poštovati sveca, čiju su sličicu izvukli, na pr. čitati njegov životopis, svaki dan ga zazivati u pomoć ili vježbati se u onoj kreposti, u kojoj se on odlikovao.

Popis dobrih djela.

Gdje je običaj popisivati dobra djela, što ih vrše članovi kongregacije, biva to ovako:

1. Kad se otpočinje mjesec svibanj ili devetdnevna, trodnevna pobožnost priprave za kakovu svetkovinu — u gdjekojim kongregacijama biva to na početku svakoga mjeseca — razdijele se ceduljice s natpisom: »Dobra djela u čast B. D. Marije« ili tomu slično, i s navedenim cijelim nizom dobrih djela, što se preporučuju kongreganistima i koja mogu svi lako ovršiti.

2. Ta dobra djela treba da su takova, da ih članovi prema prilikama, u kojima živu, nisu dužni činiti, već vršeći ih čine to od ljubavi k B. D. Mariji. Tako bi na pr. na toj ceduljici moglo biti navedeno za đake:

Vršit ću sabranije svoje svagdanje razmišljanje. — Slušat ću u radni dan sv. Misu. — Molit ću cijelu krunicu ili treći dio njezin. — Čitat ću duhovno štivo iz života kojeg sveca. — Primat ću sv. pričest svaki tjedan, ili 2 - 3 puta u tjednu, ili svaki dan. — Ispovjedit ću se svakih osam dana. — Pohodit ću Presv. Sakramenat. — Kad čujem udarati sat, reći ću koji pobožni uzdah, na pr. »Slatko Srce Marijino, budi moje spasenje.« — Strpljivo ću podnositi sve protivštine. — Radosno ću se pokoravati naredbama Vijeća. — Prezirat ću

obzir ljudski. — Kad me tko počne hvaliti, svrnut ću razgovor na drugo. — Veselit ću se, kad čujem, da druge hvale. — Preporučit ću drugu, da pobudi svaku večer savršeno pokajanje. — Svjetovat ću prijatelju, da primi sv. sakramente. — Odvraćat ću od zlih predstava u kinu i kazalištu, od zlih knjiga i novina. — Nastojat ću da odvratim druga od bezvjerskoga društva. — Širit ću dobro štivo. — Nagovarat ću plemenitije znance, da stupe u kongregaciju. — Udijelit ću milostinju siromahu. — Posjetit ću bolesna druga. — Tješit ću žalosnoga. — Prisilit ću se da u srcu oprostim i prijazan budem s onim, koji me je uvrijedio. — Sprečavat ću nepristojne razgovore. — Gledat ću da pomirim zavađene. — Molit ću, da nam Bog pošalje svetih svećenika. — Podupirat ću druga, koji ima to zvanje. — Molit ću, ne bi li Gospodin i mene pozvao u svećenike ili redovnike. — Nastojat ću da nagovorim koga imućnijeg, neka podupre svećenički podmladak. — Molit ću za misijonare i misijska zvanja. — Skupljat ću marke za misije. — Nastojat ću da što više štedim i uštednjom poduprem misije. — Molit ću za sv. Oca, za raširenje i uzvišenje sv. Crkve. Ustat ću na obranu Crkve, svećenika i redovnika, kad čujem, da ih napadaju. Molit ću za nevine duše, da se očuvaju u nevinosti...

3. Kad se koje od navedenih dobrih djela ovrši, zabilježi se na cedulji znakom, n. pr. zvjezdicom ili jednostavnom crtom. Ako li se pak ovrši koje djelo, koje nije navedeno na ceduljici, pripiše se k ostalima.

4. Ovakove cedulje, na kojima se ne bilježi, tko je ovršio ta djela, metnu se u posebnu za to košaricu. Odatle ih upravitelj uzme i zabilježi ovršena dobra djela u posebnu knjigu.

5. Na idućem zboru pročita upravitelj pred svima uspjeh. N. pr. Prošloga mjeseca svibnja slušalo se 500 sv. Misa, primljeno je 200 sv. pričesti, izmoljeno 1000 Gospinih krunica i t. d. — sve na čast B. D. Marije. Takova dobra djela od ljubavi, a ne pod moraš, naliče na izabrano cvijeće, od kojega se plete vijenac i dariva nebeskoj Kraljici.

Marijino cvijeće.

U drugim opet kongregacijama, osobito u onima, koje su uvedena u sjemeništa, sirotišta i slične zavode, tako te članovi mogu svaki čas u kapelu, vlada ovaj običaj:

Na oltaru kongregacije ili drugom mjestu u kapelici ima košara sa ceduljama. Na svakoj cedulji je napisano samo po jedno dobro djelo. Razumije se samo po sebi, da sam upravitelj odlučuje, što će se na kojoj cedulji napisati; jer je njemu suditi, što je za koju kongregaciju.

U mjesecu svibnju, posvećenom štovanju B. D. Marije, ili za vrijeme priprave pred kojom svetkovinom, izvuče svaki kongreganist iz te košare jednu cedulju, razmota je i pročita, što je na njoj. Na pr. Pazi na jezik. Budi marljiv i t. d. Cedulju nanovo savije i ostavi u košarici, a što je bilo na njoj, to nastoji ovršiti od ljubavi prema B. D. Mariji.

Osim toga bilo je i ima mnogo drugih lijepih običaja, koji se ne mogu svi navesti u ovoj knjižici. Ima na pr. običaj, da se hodočasti u koje Marijino svetište, da se vrši klanjanje pred izloženim Presv. Otajstvom i t. d.

VII. MOLITVE PRIJE I POSLIJE VIJEĆANJA.

I. Prije vijećanja.

Vijećanje se počinje zazivom Duha Svetoga.

N. U ime Oca † i Sina i Duha Svetoga.

S. Amen.

N. Dođi, Duše Sveti, napuni srca svojih vjernih i užezi u njima oganj ljubavi svoje.

Pošalji Duha svojega i postat će.

S. I obnovit ćeš lice zemlje.

N. Pomolimo se. Bože, koji si svjetlošću Svetoga Duha poučio srca vjernika, daj, da u tom istom Duhu, što je pravo, mislimo i njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Kristu Gospodinu našemu.

S. Amen.

N. Zdravo, Marijo...

S. Sveta Marijo...

N. S dragim Sinom neka Djeva Mati.

S. Blagoslov nam dostoji se dati.

II. Poslije vijećanja.

N. Zahvaljujemo ti svemogući Bože, na svim dobročinstvima tvojim. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

S. Amen.

N. Zdravo, Marijo...

S. Sveta Marijo...

N. S dragim Sinom neka Djeva Mati.

S. Blagoslov nam dostoji se dati.

Ako se radi o važnijoj stvari n. pr. o kandidatima za izbor nadstojnika i t. d., onda se moli »Dođi, Duše Presveti,« kao na str. 92. A poslije se može moliti »Tebe Boga hvalimo«, str. 94.

VIII. GOSPINA KRUNICA.

Krunica se moli ovako: najprije se prekriži i izmoli Vjerovanje apostolsko (držeći križić krunice); zatim reci jedan Očenaš (na veće zrno) i tri Zdrave Marije (na tri manja zrna.) Potom ide pet desetaka, a svaka se desetka sastoji od jednoga Očenaša i deset Zdravo Marija. Dok se moli krunica, razmatraju se ova otajstva.

Na tri manja zrna:

1. Isus, koji neka nam umnoži vjeru.
2. Isus, koji neka nam utvrdi ufanje.
3. Isus, koji neka nam usavrši ljubav.

Na desetke:

Krunica radosna:

1. Isus, koga si, Djevice, po Duhu Svetom začela.
2. Isus, koga si, Djevice, idući Elizabeti u pohode nosila.
3. Isus, koga si, Djevice, rodila.

4. Isus, koga si, Djevice, u hramu prikazala.
5. Isus, koga si, Djevice, u hramu našla.

Krunica žalosna.

1. Isus, koji se za nas krvlju znojio.
2. Isus, koji je za nas bičevan bio.
3. Isus, koji je za nas trnjem okrunjen bio.
4. Isus, koji je za nas teški križ nosio.
5. Isus, koji je za nas propet bio.

Krunica slavna.

1. Isus, koji je od mrtvih uskrsnuo.
2. Isus, koji je na nebo uzašao.
3. Isus, koji je Duha Svetoga poslao.
4. Isus, koji je tebe, Djevice, na nebo uzeo.
5. Isus, koji je tebe, Djevice, na nebu okrunio.

Obično se dodaje i šesta desetka za pokojne.

Isus, koji neka se smiluje vjernim mrtvim.

Ova se desetka svrši uzdahom:

Duše vjernih po milosrđu Božjem počivale u miru. — Amen.

Obično se moli treći dio krunice, t. j. 5 Očenaša i 50 Zdravo Marija. Otajstva se radosna razmatraju od prve nedjelje adventske do korizme: žalosna kroz korizmu, a slavna od uskrsa do adventa. Tko svaki dan moli treći dio krunice — to se preporučuje kongreganistima — može u ponedjeljak i četvrtak razmatrati otajstva radosna, utorak i petak žalosna, u srijedu, subotu i nedjelju slavna.

Oprosti, koji se mogu dobiti, kad se moli krunica, jesu ovi: 100 dana za svaki Očenaš i svaku Zdravo Mariju; oprost od 10 godina i 10 četrdesetnica, ako se barem treći dio krunice zajednički moli kod kuće ili u crkvi ili u privatnoj bogomolji. Da se ovi oprosti dobiju, treba: 1. da krunicu blagoslovi svećenik reda sv. Dominika ili drugi na to ovlašten; 2. da se tako blagoslovljena krunica drži u ruci i prebiru zrnca moleći; 3. da se pobožno razmatraju otajstva.

Poslije krunice može se dodati molitva:

Pomolimo se. Bože, čiji nam je Jedinorođenac stekao životom, smrću i uskrsnućem svojim plaću života vječnoga, podaj molimo, da časteći ova otajstva svetom krunicom blažene Djevice Marije i nasljedujemo, što sadržavaju, i postignemo, što obećavaju. Po istom Kristu Gospodinu našem. — Amen.

U mjesecu listopadu *dodaje se ova molitva na čast sv. Josipu, za koju se dobiva oprost od sedam godina i sedam četrdesetnica, kadgod se javno moli krunica, a poslije nje ona. Inače 300 dana oprosta jedamput na dan.*

IX. MOLITVA SV. JOSIPU.

U listopadu.

K tebi se, o sveti Josipe, utječemo u svojoj nevolji. (Pošto smo tvoju presvetu zaručnicu za pomoć zamolili, molimo pouzdano i za tvoju pomoć.*) Za ljubav, koja te je sa neoskvrnjenom

*) *Te se riječi u zagradama ispuste, ako se nije prije toga molila krunica.*

Djevicom i Bogorodicom vezala, i za očinsku ljubav, kojom si Dijete Isusa grlio, smjerno te molimo, da baštinu, koju je Isus Krist svojom krvlju otkupio, milostivo pogledaš te našoj nevolji svojom moći u pomoć pritečeš.

O brižni čuvaru božanske obitelji, brani odabrano potomstvo Isusa Krista. Ne daj, predragi oče, da nas okuže zabluda i pokvarenost. Budi nama s neba milostivo u pomoći, o naš jaki zaštitniče u borbi sa vlašću tmine. Pa kao što si nekad Dijete Isusa iz najveće pogibli života izbavio, tako i sada brani svetu Crkvu Božju od svih zasjeda neprijateljskih, te nas svakoga pojedinoga tajno uzmi pod svoje okrilje, da uzmognemo po tvojem izgledu i s tvojom pomoću sveto živjeti, blaženo preminuti i u nebu vječno blaženstvo zadobiti. Amen.

X. MALA SLUŽBA B. D. MARIJE.

Večernja.

Zdravo Marijo (tiho).

R. Bože, u pomoć mi priteci.

O. Gospodine, pohiti da mi pomogneš.

R. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

O. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen. Aleluja. (Od Sedamdesetnice do Uskrsa: Slava ti, Gospodine, Kralju slave vječite).

Antifona. Dok je Kralj.

Ps. 109.

Reče Gospodin Gospodinu mojemu: * »Sjedi zdesna meni,

Dok ne postavim neprijatelja tvojih * za podnožak nogama tvojim.«

Žezlo sile tvoje raširit će Gospodin sa Siona: * gospoduj posred neprijatelja svojih!

U tebe je vladarska moć na dan vojne tvoje u sjaju svetih; * iz krila prije zore rodio sam te.

Gospodin se zakleo i ne će se pokajati: * »Ti si svećenik dovijeka poput Melkisedeka.«

Gospodin ti je zdesna, * on će skršiti kraljeve u dan gnjeva svojega.

Sudit će narodima, sve će napuniti mrtvacima; * satrt će glave po svoj zemlji.

Pit će s potoka na putu, * zato će podići glavu.

Slava Ocu.

Ant. Dok je Kralj za stolom svojim, moj nard pušta miris svoj.

Ant. Lijeva je njegova.

Ps. 112.

Hvalite, djeco, Gospodina, * hvalite ime Gospodnje.

Bilo ime Gospodnje blagosivano * odsada i dovijeka.

Od istoka sunčanoga do zapada * bilo hvaljeno ime Gospodnje.

Uzvišen je nad svim narodima Gospodin, * i nad nebesima je slava njegova.

Tko je kao Gospodin Bog naš, koji prebiva

na visini * i gleda stvari neznatne na nebu i na zemlji?

On diže ubogoga sa zemlje * i iz blata uzvišuje siromaha,

Da ga posadi s poglavicama, * s poglavicama puka svojega.

On daje da nerotkinja prebiva u kući * i čini je majkom, koja se veseli djeci.

Slava Ocu i Sinu * i Duhu svetomu.

Kako bijaše u početku, tako i sada i vazda * i u vijeke vjekova. Amen.

Ant. Lijeva je njegova pod glavom mojom, i desnom me svojom grli.

Ant. Crna sam.

Ps. 121.

Radujem se, kad mi govore: * Idemo u dom Gospodnji.

Već stoje noge naše * na vratima tvojim, Jeruzaleme!

Jeruzaleme, sazidan si kao grad, * u kojem se sve drži skupa.

Tamo se penju plemena, plemena Gospodnja * po zakonu Izraelovu, da slave ime Gospodnje.

Ondje stoje stolice sudačke, * stolice doma Davidova.

Želite mir Jeruzalemu: * Neka budu sigurni, koji te ljube!

Neka vlada mir u utvrdama tvojim * i sigurnost u tornjevima tvojim.

Radi braće svoje i prijatelja svojih * velim: mir tebi!

Radi doma Gospodina Boga našega * želim ti dobro.

Slava Ocu.

Ant. Crna sam ali lijepa, kćeri Jeruzalemske, zato me je ljubio Kralj i uveo me u ložnicu svoju.

Ant. Već prođe zima.

Ps. 126.

Ako Gospodin ne zida kuće, * uzalud se trude koji je zidaju.

Ako Gospodin ne čuva grada, * uzalud bdi, koji ga čuva.

Uzalud vam je rano raniti * i ustajati poslije počinka, koji blagujete kruh boli:

On tek daje san ljubimcima svojim. * Eto sinovi su baština od Gospodina, potomstvo je njegova nagrada.

Što su strijele u ruci jakome, * to su sinovi mladosti.

Blago čovjeku, u koga ih je mnogo: * ne će se postidjeti, kad bude odgovarao neprijateljima svojim na vratima.

Slava Ocu.

Ant. Već prođe zima, minu kiša i ode: ustani, prijateljice moja, i dođi.

Ant. Lijepa si.

Ps. 147.

Hvali, Jeruzaleme, Gospodina, * hvali Boga svojega, Sione.

Jer on utvrđuje prijevornice vrata tvojih, * blagosiva sinove tvoje.

Ograđuje mirom granice tvoje, * hrani te najboljom pšenicom.

Šalje besjedu svoju na zemlju, * brzo teče riječ njegova.

Daje snijeg kao vunu, * sipa maglu kao pepeo.

Baca grad svoj kao zalogaje, * tko će podnijeti studen njegovu?

Šalje riječ svoju i sve se topi, * duva vjetrom svojim i teku vode.

Javlja riječ svoju Jakovu, * naredbe i sudove svoje Izraelu.

Ne čini tako ni jednome narodu * i sudova im svojih ne objavljuje.

Slava Ocu

Ant. Lijepa si i slatka u milinju svojem, sveta Bogorodice.

Malo poglavlje.

Od početka i prije vjekova sam bila stvorena i ne ću prestati nikada, i služila sam pred njim u svetom šatoru.

O. Bogu hvala.

Himan.

Zdravo, Zvijezdo mora,
Nježna Majko Krista,
Vazda Djevo čista,
Dveri rajskih dvora.

Anđeo ti nevin
Pozdrav zbori lijepi,
Mirom nas ukrijepi,
Kvar naknađuj Evin.

Veze grijeha ništi,
Ozdravljaj sljepoću,
Uklanjaj teškoću,
Sva nam dobra išti.

Majkom se pokaži:
Onom, rad nas što je
Posto Dijete tvoje,
Molbe nam prikaži.

Djevice nad svima,
Smjerna ko ni koja,
Stvori čeda svoja
Smjernim, nevinima.

Daj, da čisti srećno
Žićem putujemo,
K Spasu prispijemo
U veselje vječno.

Ocu, Sinu, s njima
Duhu Svetom dika
I čast prevelika,
Ista slava trima.

Amen.

R. Milost se razlila po usnama tvojim.

O. Zato te je blagoslovio Bog zauvijek.

Ant. Blažena Majko.

Magnifikat.

Veliča * duša moja Gospodina.

I raduje se duh moj * u Bogu spasu mojemu.

Što je pogledao na poniženje sluškinje svoje, * jer gle, odsad će me zvati blaženom svi naraštaji.

Jer mi čini velike stvari svesilni, * i sveto je ime njegovo.

I milosrđe je njegovo od koljena do koljena * onima, koji ga se boje.

Pokazuje jakost mišicom svojom, * razasipa one, koji su oholi u mislima srca svojega.

Skida s prijestolja silne vladare * i visoko diže ponizne.

Napunja gladne dobara * a bogataše otpušta prazne.

Štiti Izraela slugu svojega * sjećajući se milosrđa svoga.

Kao što je obećao ocima našim * Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka.

Slava Ocu

Ant. Blažena Majko i netaknuta Djevice, slavna Kraljice svijeta, zagovaraj nas kod Gospodina.

R. Gospodine smiluj se.
O. Kriste smiluj se. Gospodine smiluj se.
R. Gospodine, usliši molitvu moju.
O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Pomolimo se.

Dopusti nama slugama svojim, molimo, Gospodine Bože, da se neprestano radujemo duševnom i tjelesnom zdravlju i da se slavnim zagovorom blažene Marije vazda Djevice izbavimo od sadašnje žalosti i naužijemo vječne radosti. Po Kristu Gospodinu našem.

Spomen svetih.

Ant. Svi sveti Božji udostojte se moliti za spasenje naše i svih ljudi.

R. Radujte se u Gospodinu i klikćite, pravednici.

O. I dičite se svi, koji ste čestita srca.

Pomolimo se.

Zakriljuj, narod svoj Gospodine, i drži ga neprestano u svom okrilju, jer se on uzda u zaštitu sv. Petra i Pavla i drugih apostola tvojih.

Svagdje nas pomagali, molimo, Gospodine, svi sveti tvoji, da osjećamo njihovu zaštitu, dok se sjećamo njihovih zasluga. Daj mir svoj našemu vremenu i otjeraj od Crkve svoje svaku pakost. Blagoslovno ravnaj život, čine i želje naše i svih slugu svojih na stazi spasenja. Dobrotvorima našim naplati vječnim dobrima, a svim vjernim mrtvima daj pokoj vječni. Po Gospodinu našemu Isusu Kristu Sinu tvomu. Amen.

R. Gospodine usliši molitvu moju.
O. I vapaj moj k tebi da dođe.
R. Blagosivajmo Gospodina.
O. Bogu hvala.
R. Duše vjernih po milosrđu Božjem počivale u miru.
O. Amen.
R. Gospodin nam dao svoj mir.
O. I život vječni. Amen.

Povečerje.

Zdravo Marijo (tiho).
R. Obrati nas, Bože Spasitelju naš.

O. I odvrati srdžbu svoju od nas.
R. Bože, u pomoć mi priteci.
O. Gospodine, pohiti da mi pomogneš.
Slava Ocu. Aleluja (Od Sedamdesetnice do Uskrsa: Slava Ti Gospodine, Kralju slave vječite).

Ps. 128.

Mnogo su me tlačili od mladosti moje * — nek reče Izrael —
Mnogo su me tlačili od mladosti moje, * ali me nisu nadvladali.
Na leđima su mojim kovali grješnici, * produživali su bezakonje svoje.
Pravedni Gospodin posiječe šije grješničke. * Smeli se i uzmakli svi, koji mrze Sion.
Postali kao trava na krovu, * što povene prije nego se počupa;
Žetelac ne napunja njom ruke svoje * ni naručja svoga vezač snopova,
I koji prolaze, ne govore: »Blagoslov Gospodnji bio na vama! * Blagosivamo vas imenom Gospodnjim.«
Slava Ocu.

Ps. 129.

Iz dubine vapijem k tebi, Gospodine, * Gospodine, usliši glas moj.
Nek slušaju uši tvoje * glas molitve moje.
Ako gledaš na bezakonja, Gospodine, * Gospodine, tko će opstati?
No u tebe je oproštenje, * i radi zakona tvoga čekam tebe, Gospodine.

Čeka duša moja riječ njegovu, * ufa se duša moja u Gospodina.
Od straže jutarnje sve do noći * neka se ufa Izrael u Gospodina.
Jer je u Gospodina milosrđe * i obilno je u njega otkupljenje.
I on će otkupiti Izraela * od svih bezakonja njegovih.
Slava Ocu.

Ps. 130.

Gospodine, ne nadima se srce moje, * niti se uznose oči moje.
Ne idem za onim, što je veliko, * ni za čudesnim, što je iznad mene.
Da nisam ponizno osjećao, * već uzdizao dušu svoju,
Kao s naprščetom, što još sisa mater, * postupalo bi se s dušom mojom.
Nek se ufa Izrael u Gospodina * sad i u vjekove.
Slava Ocu.

Himan.

O Stvorče svijeta, sjeti se,
Da rađajuć se nekada,
Ti naše tijelo obuče
U tijelu čiste Djevice.

O Gospo, Majko milosti,
Ti slatka Majko blagosti,
Od dušmanina štiti nas
I brani nas u smrtni čas.

Sva slava tebi, Isuse,
Kog rodi Djeva Marija
I Ocu s Duhom preblagim
U vječne vijeke vjekova. Amen.

Malo poglavlje.

Ja sam majka lijepe ljubavi i straha i znanja i svetoga ufanja.

O. Bogu hvala.
R. Moli za nas, sveta Bogorodice.
O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.
Ant. Pod tvoju se zaštitu.

Sad otpuštaš slugu svoga, Gospodine, po riječi svojoj u miru,
Jer vidješe oči moje spasenje tvoje,
Koje si pripravio pred licem sviju naroda.
Svijetlo na rasvijetljenje krivobožaca i slavu puka svoga izraelskoga.
Slava Ocu.

Ant. Pod tvoju se zaštitu utječemo, o sveta Bogorodice! Ne prezri naših molitava u potrebama, već nas uvijek uslobađaj od svih pogibli, Djevice slavna i blagoslovljena.

R. Gospodine, smiluj se.
O. Kriste smiluj se. Gospodine smiluj se.
R. Gospodine, usliši molitvu moju.
O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Pomolimo se.

Štitio nas, Gospodine, slavni zagovor blažene i slavne vazda Djevice Marije i priveo nas u život vječni. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu

tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog u vijeke vjekova.

O. Amen.
R. Gospodine usliši molitvu moju.
O. I vapaj moj k tebi da dođe.
R. Blagosivajmo Gospodina.
O. Bogu hvala.

Blagoslovio nas i čuvao svemogući i milosrdni Gospodin Otac i Sin i Duh Sveti.

O. Amen.

Sada reci jednu od antifona B. Djevice već prema vremenu.

Od večernje u subotu pred 1. nedjeljom Adventa do večernje na Svijećnicu uključivo:

Slavna Majko Spasitelja,
Rajska dveri milostivna,
Koja vjerne vodiš k sreći,
Iznad mora zvijezdo divna!
O pomozi palom svijetu,
Koji želi ozdravljenje,
Ti, što rodi Stvorca svoga
Prirodi na udivljenje.
Čuvši pozdrav Gabrijela
Donese nam život svima,
Djevom zače, Djevom osta:
Smiluj nam se grješnicima!

U Adventu.

R. Anđeo Gospodnji navijestio Mariji.
O. I ona začela po Duhu Svetomu.

Pomolimo se

Milost svoju, molimo te, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po Anđelovu naviještenju spoznali utjelovljenje Krista Sina tvoga, po muci njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po istom Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

R. Božanska pomoć ostala vazda s nama.

O. Amen.

Od Božića do Svijećnice.

R. Po porođaju si, Djevice, neoskvrnjena ostala.

O. Bogorodice, zagovaraj nas.

Pomolimo se.

Bože, koji si po plodnom djevičanstvu blažene Marije darovao ljudskome rodu dobra vječnoga spasenja, podaj, molimo te, da osjetimo zagovor one, po kojoj smo zavrijedili primiti početnika života, Gospodina našega Isusa Krista, Sina tvoga.

O. Amen.

R. Božanska pomoć ostala vazda s nama.

O. Amen.

Od Svijećnice do Uskrsa.

Rajska kruno, rajska slavo,
Anđeoska Gospo, zdravo!
Ti si korijen, ti si vrata,
S kojih sinu svjetlost zlata;
Ti si ljiljan djevičanstva,
Ti si nakit čovječanstva;
Zdravo, puna svih milina,
Moli za nas svoga Sina!

R. Učini me dostojnim da te hvalim, sveta Djevice.

O. Daj mi jakosti protiv neprijatelja tvojih.

Pomolimo se.

Podaj, milosrdni Bože, zaštitu slabosti našoj, da mi, koji spominjemo svetu Bogorodicu, s pomoću njezina zagovora ustanemo iz svojih bezakonja. Po istom Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

R. Božanska pomoć ostala vazda s nama.

O. Amen.

Od Uskrsa do Presv. Trojstva.

Kraljice neba, raduj se, aleluja,
Jer koga si bila dostojna nositi, aleluja.
Uskrsnu, kako je rekao, aleluja.
Moli za nas Boga, alleluja.

R. Raduj se i veseli se, Djevice Marijo, aleluja.

O. Jer uskrsnu Gospodin uistinu, aleluja.

Pomolimo se.

Bože, koji si se dostojao razveseliti svijet uskrsnućem Sina svoga Gospodina našega Isusa Krista, daj, molimo te, da po njegovoj Majci Djevici Mariji postignemo radosti vječnoga života. Po istom Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

R. Božanska pomoć ostala vazda s nama.

O. Amen.

Od Presv. Trojstva do Adventa.

Zdravo Kraljice, majko milosrđa, živote, slasti i ufanje naše, zdravo! K tebi vapijemo prognani sinovi Evini. K tebi uzdišemo tugujući i plačući u

ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!

R. Moli za nas, sveta Bogorodice.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se.

Svemogući, vječni Bože, koji si sudjelovanjem Duha Svetoga pripravio tijelo i dušu slavne Djevice Majke Marije, da bude dostojno prebivalište Sinu tvojemu: daj, da nas ona, koje se s radošću spominjemo, milostivim zagovorom izbavi od sadašnjih zala i od vječne smrti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

R. Božanska pomoć ostala vazda s nama.

O. Amen.

XI. MALA SLUŽBA NEOKALJANOG ZAČEĆA.

Jutrenja.

R. Usta moja,[1] pobožno sada hvalu dajte

O. Majci Božjoj Djevici i nju proslavljajte.

R. U pomoć,[2] o Gospo, meni ti pohiti,

O. Od dušmanske ruke moćno me zaštiti.

R. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

O. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke. vjekova. Amen.

Svi: Aleluja. (Od Sedamdesetnice do Uskrsa mjesto »Aleluja« reci: H v a l a t i, G o s p o d i n e, K r a l j u s l a v e v j e č i t e).

---

[1] *Načini palcem križ na ustima.*

[2] *Prekrsti se vazda kod ovoga retka.*

Pjesan.

Zdravo, rajska Kraljice,
Gospo zemnih strana,
Zdravo, zvijezdo danice,
Djevo odabrana!

Zdravo, puna milosti,
Puna svijetla divna:
Hiti svijetu u pomoć,
Gospo milostina.

Oduvijek odabra te
Bog za Majku Sinu,
Po kom stvori ovaj svijet
I neba visinu.

Višnji na te Zaručnik
Sasu milje svako,
Tužni prijestup Adamov
Nije te se tako. Amen.

R. Odabra nju Gospodin, unaprijed odabra nju.

O. U šatoru svojem nastani nju.

R. Gospo, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Pomolimo se.

Sveta Marijo, kraljice neba, majko Gospodina našega Isusa Krista i Gospo svijeta, koja nikoga ne zapuštaš i nikoga ne odbijaš; pogledaj, Gospo, na me ljubezno i milostivo, te mi u dragog Sina svoga isprosi oproštenje sviju grijeha, da ja, koji sad pobožno štujem sveto i bezgrješno tvoje Začeće, primim jednoć nagradu vječnoga blaženstva iz ruku onoga, koga si Djevice rodila, Gospodina

našega Isusa Krista. Koji s Ocem i s Duhom Svetim živi i kraljuje u potpunom jedinstvu Bog u vijeke vjekova. Amen.

R. Gospo, usliši molitvu moju,
O. I vapaj moj k tebi da dođe.
R. Blagosivajmo Gospodina,
O. Bogu hvala.
R. Duše vjernih po milosrđu Božjem počivale u miru.
O. Amen.

Prvi čas.

R. U pomoć, o Gospo, meni ti pohiti,
O. Od dušmanske ruke moćno me zaštiti.
R. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
O. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

S. Aleluja. *(ili* Hvala ti, Gospodine, Kraliu slave vječite.)

Pjesan.

Zdravo, mudra Djevice,
Dome Božji vrijedan,
Što ga sedam stupova
I stol krasi jedan.

Ljagom nikad nikakvom
Okaljana nisi,
Još u tijelu majčinu
Sveta bila ti si.

Ti si majka živima,
Dver si svetim svima,
Jakovljeva zvijezda si
Gospa anđelima.

Đavlu si strahovita
Kao vojska cijela:
Lukom našom budi ti,
Štitom duše, tijela. Amen.

R. On je stvori u Duhu Svetom.
O. I stavi je na sva djela svoja.
R. Gospo usliši itd. (kao kod Jutrenje na str. 123. i 124. redci i molitva sa završetkom).

Treći čas.

R. U pomoć, o Gospo, meni ti pohiti,
O. Od dušmanske ruke moćno me zaštiti.
R. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
O. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

S. Aleluja. *(ili* Hvala ti, Gospodine, Kralju slave vječite.)

Pjesan.

Zdravo škrinjo zavjetna,
Trone Salamuna,
Lijepa dugo, kupino
Divne vatre puna.

Šibiko procvjetala,
Runo Gedeona,
Zatvoreni ulaze
I mede Samsona.

Uklonit je trebalo
Od nebeskog Kralja
Kal, što majku Evu nam
Nekada okalja.

Grijeh ni koji ne smio
Da se one hvati,
Koja bit je imala
Slavna Božja Mati. Amen.

R. Ja stanujem u najvišim visinama.
O. I prijesto je moj u oblačnom stupu.
R. Gospo usliši . . . (str. 123. i 124.).

Šesti čas.

R. U pomoć, o Gospo, meni ti pohiti,
O. Od dušmanske ruke moćno me zaštiti.
R. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
O. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

S. Aleluja (*ili* Hvala ti, Gospodine, Kralju slave vječite.).

Pjesan.

Zdravo, Djevo rodiljo,
Crkvo Trojstva sveta,
Skrovište nevinosti,
Milje rajskih četa.

Tužnih ljudi utjeho,
Vrte pun ljupkoće,
Vita palmo strpljiva
I cedru čistoće.

Svećenička zemlja si
Sva blagoslovljena,
Sveta si, bez istočne
Ljage porođena.

Krasni grad si Višnjega,
Ulaz s istoka si,
Sva je milost u tebi,
Čudo jedno sva si. Amen.

R. Kao ljiljan među trnjem.
O. Tako je prijateljica moja među kćerima Adamovim.
R. Gospo usliši . . . (str. 123. i 124.).

Deveti čas.

R. U pomoć, o Gospo, meni ti pohiti,
O. Od dušmanske ruke moćno me zaštiti.
R. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
O. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Svi. Aleluja. (*ili* Hvala ti, Gospodine, Kralju slave vječite.)

Pjesan.

Zdravo, grade zaklona,
Tvrđo Davidova
Puna svakog oružja,
Najčvršćih zidova.

Ljubavlju si gorjela
U začeću svome,
Strašnu moć si satrla
Zmaju paklenome.

Jaka ženo Judito,
Djevo Abisago,
Koja mjesto Davida
Grliš Dijete drago.

Rahel negda Egiptu
Rodi hranitelja
A Marija donese
Svijetu Spasitelja. Amen.

R. Sva si lijepa, prijateljice moja.
O. I ljage istočne ne bijaše nikad na tebi.
R. Gospo usliši . . . (str. 123. i 124.).

Večernja.

R. U pomoć, o Gospo, meni ti pohiti.
O. Od dušmanske ruke moćno me zaštiti.
R. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
O. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Svi. Aleluja. (*ili* Hvala ti, Gospodine, Kralju slave vječite).

Pjesan.

Zdravo, sate Ahazov,
Kojim sunce pođe
Deset crta unatrag,
I Spasitelj dođe.

Da čovjek iz bezdana
Uziđe u vise,
Malko ispod anđela
Višnji ponizi se.

Ovim Suncem Marija
Sva je obasjana,
U začeću blista se
Kao zora rana.

Bijela ko u trnju lijer
Zmiji glavu gazi,
Lijepa poput mjeseca
Dovodi nas k stazi. Amen.

R. Ja učinih, da se rodi svijetlo neugasivo.
O. I kao magla prekrih svu zemlju.
R. Gospo, usliši (str. 123. i 124).

Povečerje.

R. Obratio nas, Gospo, umilostivljen tvojim molitvama Isus Krist Sin tvoj.
O. I odvratio srdžbu svoju od nas.
R. U pomoć, o Gospo, meni ti pohiti.
O. Od dušmanske ruke moćno me zaštiti.
R. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.
O. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.
Svi. Aleluja (*ili* Hvala ti, Gospodine, Kralju slave vječite).

Pjesan.

Zdravo, Majko Djevice
Sveđ u cvatu punom,
Milostiva Kraljice
Sa zvjezdanom krunom.

Od anđela čistija,
Zlatnu noseć halju,
S desne strane stala si
Nebeskome Kralju.

Daj, o Majko milosti,
Nado prestupnika,
Zvijezdo jasna nad morem,
Luko utopnika,

Daj nam, dveri nèbeska
I bolesnih zdravlje,
Vidjet Kralja višnjega
I svetačko slavlje. Amen.

R. Ulje je izliveno ime tvoje, Marijo.
O. Sluge te tvoje ljube veoma.
R. Gospo, usliši (str. 123. i 124).

Preporuka.

Molitvama evo smo
Hvalu tebi dali,
Blaga Djevo, primi ih
Kao darak mali.

Sretno putem vodi nas,
A u smrtnoj grozi,
Mila Majko Marijo
Grješne nas pomozi! Amen

O. Bogu hvala.

XII. DODATAK

Da kongreganistima što dulje u pameti ostane uspomena na njihovu crkvu ili kapelu, u kojoj su se posvetili blaženoj Djevici Mariji, gdje su dobili nebrojene milosti, običaj je u mnogim kongregacijama:

1. Crkvu ili kapelu a osobito oltar, što ljepše r e s i t i, da im to sveto mjesto što više omili.

2. Imena članova napisati na lijepo izrađenim pločama, i to na posebnoj ploči:
imena s v i j u, koji su se upisali u tu kongregaciju;
imena o d s u t n i h članova;
imena pokojnih članova;
imena onih, koji su u kongregaciji imali časti; svi nadstojnici i pobočnici;
imena onih, koji u to vrijeme pripadaju kongregaciji, i to ovim redom: na prvom mjestu nadstojnik, pobočnici, savjetnici, ostali službenici, članovi i napokon kandidati;

3. Da se svake godine jedamput, obično na glavnu svetkovinu, dade članovima uspomena na kongregaciju, n. pr. lijepa sličica, a na njenu naličju popis sviju članova, koji pripadaju kongregaciji, odsutnih, koji su se javili te godine, i pokojnih, koji su te godine umrli.

TREĆI DIO.

RAZLIČNE OPĆE MOLITVE.

Jutarnja molitva.

U ime Oca i Sina † i Duha Svetoga. Amen..

Oče naš. Zdravo, Marijo. Vjerujem.

Slatko Srce mog Isusa,
Daj da te ljubim sve to više!

Blagoslovljeno neka bude Presveto Trojstvo i nerazdijeljeno Jedinstvo: Bog Otac, koji me je stvorio; Bog Sin, koji me je otkupio; Bog Duh Sveti, koji me je posvetio.

Blagoslovljeno neka bude sveto i bezgriješno začeće blažene Djevice Marije, Majke Božje.

Klanjam ti se preponizno, svemogući i vječni Bože. Vjerujem u te svom dušom svojom, i vjerujem sve, što me učiš po svetoj Crkvi svojoj; jer si sve to objavio ti, koji si sama mudrost i istina. — Ufam se u te, o Bože moj, da ćeš mi po zaslugama muke i smrti Isusove udijeliti ovdje oproštenje grijeha, a na drugom svijetu život vječni, jer si ti sam to obećao, koji si milostiv, svemoguć i vjeran u obe-

ćanju. — Ljubim te, Bože moj, od svega srca svoga, više od sviju stvari, zaradi tebe samoga i neizmjerne dobrote tvoje. — Radi ove ljubavi kajem se: žao mi je od svega srca, što sam ikada uvrijedio neizmjernu dobrotu tvoju. Mrzim na svaki grijeh, kao na najveće zlo i volim prije umrijeti negoli tebe, predragi Bože, i najmanjim svojevoljnim grijehom uvrijediti.

Zahvaljujem ti svesrdno, Bože moj, na svim darovim, što sam ih primio od tebe, navlastito, što si me očuvao noćas od nagle smrti i od svakoga zla.

Predajem u tvoje ruke dušu i tijelo svoje. Prikazujem ti život svoj i sve štogod imam, a osobito svekolike današnje misli, riječi i djela, sve teškoće i nevolje ovoga života, koje sam pripravan dragovoljno primiti iz ruke tvoje za pokoru grijeha svojih i od ljubavi k tebi, da ugodim presvetoj volji tvojoj. Sve ovo sjedinjujem s neizmjernim zaslugama muke i smrti Gospodina našega Isusa Krista, blažene Djevice Marije i sviju svetih.

Primi ovo Gospodine, na veću slavu imena svoga, na čast prečiste Djevice Marije, svetoga Anđela čuvara moga i sviju svetih; u zahvalu za primljena nebrojena

dobra i kao pokoru za sve grijehe moje: za duše vjernih mrtvih i najposlije zato, da dobijem oproste, što ih danas mogu dobiti.

Svagdanja molitva članova Apostolstva molitve, koja se preporučuje svakomu:

Božansko Srce Isusovo, prikazujem ti po bezgrješnom Srcu Marijinu sve molitve, djela i trpljenja ovoga dana u naknadu za naše uvrede i na sve one nakane, na koje se ti neprestano prikazuješ na oltaru. Osobito ti ih prikazujem za sv. Crkvu, sv. Oca Papu i za sve potrebe, koje su ovoga mjeseca i dana preporučene članovima Apostolstva molitve. Amen.

O Gospođo moja, o Majko moja! Tebi se sav prikazujem i da pokažem, kako sam ti odan, poklanjam ti danas oči svoje, uši svoje, usta svoja, srce svoje, naprosto svega sebe. Jer sam dakle sav tvoj, o dobra Majko, čuvaj me i brani me kao stvar i svojinu svoju. — Zdravo, Marijo.

U napasti reci:

O Gospođo moja, o Majko moja! Spomeni se, da sam tvoj, čuvaj me i brani kao stvar i svojinu svoju.

Anđele, čuvaru žića mog,
Tebi me dragi predao Bog,

Danas me ravnaj, prosvjetljuj me ti,
Vladaj me, čuvaj od zala me svih.

Svi sveci i svetice Božje, sveti N., zaštitniče moj, molite za me, branite me od svakoga zla duše i tijela i privedite me u život vječni. Amen.

Blagoslov Boga svemogućega Oca i Sina † i Duha Svetoga sašao na me i ostao vazda sa mnom. Amen.

Anđeo Gospodnji...

Večernja molitva.

Svemogući vječni Bože, padam na koljena pred tobom i klanjam se tebi, Bogu živomu i pravomu, stvoritelju, otkupitelju i posvetitelju svomu. Vjerujem u te, vječna istino! Ufam se u te, milosrđe beskrajno! Ljubim te, dobroto neizmjerna! Zahvaljujem ti na svim darovima, osobito, što si me danas milostivo sačuvao od svakoga zla duše i tijela.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Premilostivi Bože, prosvijetli mi pamet, da se sjetim sviju grijeha, u koje sam danas upao; potakni mi volju, da se skrušeno pokajem, što sam uvrijedio tebe, najveće dobro.

Ispitaj se sada, što si danas sagriješio misli, riječi, djelom i ne čineći, što si bio dužan.

Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svojem! Poznajem preveliku zloću svoju, ali poznajem i neizmjerno milosrđe tvoje. U nj se ufam i žalim, Bože moj, od svega srca svojega, što sam uvrijedio tebe, neizmjerno dobro, koga ljubim više nego išta drugo. Kamo sreće, da sam prije umro, nego tebe uvrijedio! Oprosti mi, Gospodine, oprosti! Obećavam čvrsto, da ću se unapredak po milosti tvojoj čuvati svakoga grijeha. Amen.

Brani nas, Gospodine, kad bdijemo, čuvaj nas, kad spavamo, da bdijemo s Kristom i počivamo u miru. Dostoj se, Gospodine, ovu noć sačuvati nas od grijeha! Smiluj nam se, Gospodine, smiluj nam se!

Pohodi, molimo te, Gospodine, ovaj stan, i odagnaj od njega sve neprijateljske zasjede. Anđeli tvoji sveti stanovali u njemu, oni nas čuvali u miru, i blagoslov tvoj bio vazda nad nama. Amen.

Dopusti mi, Gospodine, ovu noć srećno i sveto počivati, da okrijepim tijelo za službu tvoju kao što si naredio. Koliko god puta ovu noć dahnem, toliko puta nek bude hvaljeno Ime tvoje.

Prečista Djevice, Majko Marijo, i svi sveti branite me noćas od svakoga zla.

Anđele čuvaru žića mog
Tebi me dragi predao Bog
Noćas me ravnaj, prosvjetljuj me ti,
Vladaj me, čuvaj od zala me svih.

Gospodin nas blagoslovio, sačuvao nas od nagle, nenadane, zle smrti i svakoga zla, priveo nas u vječni život, a dušama vjernih mrtvih darovao pokoj vječni. Amen.

Isuse, Marijo, Josipe, vama preporučujem tijelo i dušu svoju. Amen.

Poškropi svetom vodom postelju i sebe te se pobožno prekrsti.

SVETA MISA.

Molitva prije Mise.

Vječni Oče, pridružujem se nakanama i čuvstvima, što ih je imala Marija Majka boli na Kalvariji, i prinosim ti Žrtvu, koju ti je prikazao sam Sin tvoj na križu i koju će sad obnoviti na ovom svetom mjestu.

Prinosim ti je kao poklon i dužnu proslavu priznajući, da si ti najviši Gospodar svih stvorenja, da sva stvorenja potpuno zavise od tvoje volje, i proglasujući, da si ti jedina naša posljednja svrha.

Prinosim ti je kao zahvalu za nebrojena dobročinstva, što sam ih primio od tebe, kao zadovoljštinu tvojoj pravdi, vrijeđanoj tolikim grijesima, i kao naknadu za sve naše nezahvalnosti i opačine.

Prinosim ti je napokon, da postignem milost i milosrđe za sebe, za... (spomeni osobe, koje želiš preporučiti), za ucviljene i nevoljne, za siromašne grješnike, za sve žive i za duše u čistilištu. Amen.

Misa u čast neokaljanomu začeću B. D. Marije.

Ovako je služi svećenik na blagdan Neokaljanog Začeća, 8. prosinca.

Pred stubama oltara.

U ime Oca † i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Poći ću k oltaru Božjemu.

K Bogu, koji veseli mladost moju.

Psalam 42. Sudi mi, Bože, i raspravi parnicu moju s narodom nevjernim, od čovjeka opaka i lukava izbavi me.

Jer si ti, Bože, jakost moja: zašto me odbacuješ? Zašto da živim žalostan pod pritiskom neprijateljevim?

Pošalji svjetlost svoju i istinu svoju: one nek me vode i izvedu na svetu goru tvoju i u šatore tvoje.

I poći ću k oltaru Božjemu, k Bogu, koji veseli mladost moju.

Slavit ću te uz citaru, Bože, Bože moj. Što si žalosna, dušo moja, i što me uzuznemiruješ?

Uzdaj se u Boga, jer ću ga još više slaviti, spasitelja lica moga i Boga mojega.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Poći k oltaru Božjemu.

K Bogu, koji veseli mladost moju.

Pomoć je naša u imenu Gospodina.

Koji stvori nebo i zemlju.

Sad moli ispovijed svećenik, zatim ministranti:

Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženomu Mihovilu arkanđelu, blaženomu Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, svim svetima i tebi, oče, da sam vrlo mnogo sagriješio misli, riječi i djelom: moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila arkanđela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, sve svete i tebe, oče, da se moliš za me Gospodinu Bogu našemu.

Smilovao nam se svemogući Bog, otpustio nam grijehe naše i priveo nas u život vječni. Amen.

Oproštenje, odrešenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin. Amen.

Bože, obrati se k nama i oživi nas.
I narod će se tvoj veseliti u tebi.
Pokaži nam, Gospodine, milosrđe svoje.
I spasenje svoje daj nam.
Gospodine, usliši molitvu moju.
I vapaj moj k tebi da dođe.
Gospodin s vama.
I s duhom tvojim.
Pomolimo se.

Svećenik uzlazi k oltaru i moli:

Skini s nas, molimo te, Gospodine sve opačine naše, da uniđemo čista srca u svetinju nad svetinjama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo te, Gospodine, dostoj se po zaslugama svojih svetih, kojih su moći ovdje, i svih svetih, oprostiti meni sve grijehe moje. Amen.

Ulaz. Radujem se u Gospodinu i duša moja klikće u Bogu mojem, jer me je zaodio odjećom spasenja i pokrio me plaštem svetosti kao kad se zaručnica nakiti uresom svojim. Veličam te, Gospodine.

jer si me pridigao i nisi dopustio, da se neprijatelji moji vesele nada mnom. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen. Radujem se u Gospodinu...

Gospodine, smiluj se! Gospodine, smiluj se! Gospodine, smiluj se. — Kriste, smiluj se! Kriste, smiluj se! Kriste, smiluj se! — Gospodine, smiluj se! Gospodine, smiluj se! Gospodine, smiluj se!

Slava. Slava Bogu na visini a mir na zemlji ljudima dobre volje! Hvalimo te, blagosivamo te, klanjamo ti se, veličamo te, zahvaljujemo ti radi velike slave tvoje. Gospodine Bože, Kralju nebeski, Bože Oče Svemogući. Gospodine, Sine jedinorođeni, Isuse Kriste! Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Očev! Koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se. Koji uzimaš grijehe svijeta, primi molitvu našu. Koji sjediš zdesna Ocu, smiluj nam se. Jer ti si sam svet, ti si sam Gospodin, ti si sam Svevišnji, Isuse Kriste. Sa svetim Duhom u slavi moga Oca. Amen.

la Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Molitva. Pomolimo se. Bože, koji si neokaljanim začećem Djevice pripravio dostojno prebivalište Sinu svojemu, daj da mi po zagovoru one, koju si predvi...

smrt toga istog Sina svojega očuvao od svake ljage, čisti dođemo k tebi. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Čitanje knjige mudrosti. Gospodin me je imao u početku putova svojih, prije nego je išta stvorio, od iskona. Od vijeka sam postavljena, od vajkada, prije postanja zemlje. Još ne bješe bezdanâ, i ja sam već bila začeta; još ne bjehu probili izvori vodeni, još se ne dizahu gore u sili svojoj; rodila sam se prije brežuljaka. Još ne bješe načinio zemlje ni rijeka ni temelja vasioni. Kad je udešavao nebesa, bijah ondje; kad je ograđivao bezdane stalnim zakonom i međom; kad je utvrđivao zrak u visini i krotio izvore vodene; kad je okruživao more međom i davao zakon vodama, da ne prelaze obala svojih; kad je postavljao temelje zemlji: bijah s njim sve uređujući i uživah dan na dan veseleći se pred njim bez prestanka, veseleći se u vasionom svijetu; slatki je užitak za me boraviti među sinovima ljudskim. Poslušajte me dakle sad, sinovi: blago onima, koji se drže putova mojih! Čujte nauk, budite mudri i nemojte

ga odbaciti. Blago čovjeku, koji me sluša, koji bdije svaki dan na ulazu mojem i čuva pragove vrata mojih! Tko mene nađe, naći će život i dobit će spasenje od Gospodina.

Bogu hvala.

Stepenična pjesma. Blagoslovljena si, Djevice Marijo, od Gospodina Boga svevišnjega iznad svih žena na zemlji. Ti si slava Jeruzalema, ti radost Izraela, ti ponos naroda našega. Aleluja, aleluja. Sva si lijepa, o Marijo, i ljage istočne nema na tebi. Aleluja.

U sredini oltara moli svećenik:

Očisti srce moje i usne moje, svemogući Bože, koji si usne Izaije proroka očistio živim ugljenom; tako se dostoj po blagom milosrđu svojem očistiti mene, da dostojno uzmognem navijestiti sveto evanđelje tvoje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti.

Gospodin bio u srcu mojem i na usnama mojim da dostojno i kao što treba navijestim evanđelje njegovo. Amen.

Slijedi sveto evanđelje po Luci.

Slava tebi, Gospodine.

U ono vrijeme posla Bog anđela Gabrijela u grad galilejski po imenu Naza-

k Djevici zaručenoj za muža po imenu Josipa iz kuće Davidove, i Djevici je bilo ime Marija. I ušavši k njoj reče: Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovena ti među ženama.

Slava tebi, Gospodine.

Po evanđeoskim riječima uništili se naši grijesi.

Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje, svega, što je vidljivo i nevidljivo. I u jednoga Gospodina Isusa Krista, Sina Božjega jedinorođenoga i rođenoga od Oca prije svih vjekova. Boga od Boga, svijetlo od svijetla, pravoga Boga od pravog Boga. Rođenoga, ne stvorenoga, istobitnoga s Ocem; po kom je sve učinjeno. Koji je sišao s nebesa.

Sada se poklekne.

I utjelovio se po Duhu Svetom u Mariji Djevici i postao čovjekom. Raspet također za nas, mučen pod Poncijem Pilatom i pokopan. I uskrsnuo treći dan, kako svjedoči sv. Pismo. I uzašao na nebo, sjedi zdesna Ocu. I opet će doći sa slavom suditi žive i mrtve: njegovu kraljevstvu neće biti kraja. I u Duha Svetoga, Gospodina i životvorca, koji izlazi od

Oca i Sina; komu se s Ocem i Sinom zajedno iskazuje poklon i slava; koji je govorio po prorocima. I jednu, svetu, katoličku i apoštolsku Crkvu. Ispovijedam jedno krštenje za oproštenje grijeha. I iščekujem uskrsnuće mrtvih i život budućega vijeka. Amen.

Prinos. Zdravo Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama. Aleluja.

Kad svećenik prikazuje hostiju, moli:

Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, ovu neokaljanu žrtvu, koju ja nevrijedni sluga tvoj prinosim tebi, živomu i pravomu Bogu svojemu, za nebrojene grijehe, uvrede i nemarnosti svoje, i za sve nazočne, a i za sve vjerne kršćane žive i mrtve, da meni i njima bude na spasenje za život vječni. Amen.

Blagosivajući vodu moli svećenik:

Bože, koji si dostojanstvo ljudske naravi divno stvorio i divnije obnovio, daj da po tajni ove vode i vina imamo dio s Božanstvu onoga, koji htjede biti dionikom našega čovječanstva, Isus Krist, Sin tvoj, Gospodin naš, koji s tobom ... kraljuje u jedinstvu Duha Svetoom mi- po sve vijeke vjekova. Amen.

Kad svećenik prikazuje kalež, moli:

Prinosimo ti, Gospodine, kalež spasenja, moleći tvoju blagost, da se s ugodnim mirisom vine pred lice božanskog veličanstva tvoga za spasenje naše i svega svijeta. Amen.

Duhom ponizne i skrušene srcem primi nas, Gospodine, i takova nek bude žrtva naša danas pred licem tvojim, da ti bude mila, Gospodine Bože.

Dođi Posvetitelju, svemogući vječni Bože, i blagoslovi ovu žrtvu, koja je pripravljena svetomu imenu tvojemu.

Kad svećenik pere ruke, moli:

P s a l a m 25. Umivam ruke svoje u nevinosti i obilazim oltar tvoj, Gospodine.

Da oglasujem hvalu i pripovijedam sva čudesa tvoja.

Gospodine, ljubim ures doma tvojega i mjesto, gdje prebiva slava tvoja.

Ne daj, o Bože, da pogine s bezbožnima duša moja i život moj s krvnicima.

Koji imaju na rukama zločinstvo i desnica im je puna mita.

A ja hodam u nevinosti; izbavi me [illegible] smiluj se na me. [illegible]

[illegible] moja stoji na pravom putu; [illegible] [illegible] ću te blagosivati, Gospodine.

[illegible] va Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Došav u sredinu oltara moli svećenik:

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos, što ti ga prinosimo na uspomenu muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista Gospodina našega, i na čast blažene Marije vazda Djevice, i blaženoga Ivana Krstitelja i svetih apostola Petra i Pavla, i ovih i svih svetih, da njima bude na čast, a nama na spasenje, i da se dostoje zagovarati nas na nebu oni, kojih se mi spominjemo na zemlji. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Svećenik se okrene k puku i govori:

Molite braćo, da moja i vaša žrtva bude prijatna Bogu Ocu svemogućemu.

Poslužitelj odgovara u ime puka:

Primio Gospodin žrtvu iz ruku tvojih na hvalu i slavu imena svojega, a na korist našu i svekolike svete Crkve svoje. Amen.

Tajna molitva. Primi, Gospodine, spasonosnu žrtvu, koju ti prinosimo na blag[illegible]an neokaljanoga začeća blažene Djevice [illegible]ije, i podaj, da zagovor one, o kojoj [illegible]jemo, da je tvojom prethodnom mi[illegible] izuzeta od svake ljage, is[illegible] tako nas oslobodi od sviju grijeha. Po Gospo-

dinu našem Isusu Kristu Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog

Prefacija. Po sve vijeke vjekova. — Amen.

Gospodin s vama. — I s Duhom tvojim.
Gore srca! — Imamo ih kod Gospodina.
Zahvalimo Gospodinu Bogu svojemu.
Dostojno je i pravedno.

U istinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da vazda i svuda zahvaljujemo tebi, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože. I da hvalimo, blagosivamo i uzvisujemo tebe o neokaljanom začeću blažene Marije vazda Djevice. Ona je osjenjenjem Duha Svetoga začela Jedinorođenoga tvoga i zadržavajući slavu djevičanstva rodila svijetu vječno svijetlo, Isusa Krista Gospodina našega. Po kojem veličanstvo tvoje hvale anđeli, klanjaju mu se gospodstva, časte ga sa strahom vlasti, slave ga klikćući skupa nebesa i sile nebeske. Daj, molimo te, da i mi smijemo združiti svoje glasove s njima i smjerno te po[illegible]avljati govoreći:

Sv[illegible], svet, svet Gospodin Bog Sa[illegible]. Puna [illegible]u nebesa i zemlja slave tv[illegible]. Hos[illegible] u visini! Blagoslovljen, koji [illegible] [illegible] ime Gospodnje. Hosana u visini!

Skrovni dio Mise.

Molimo te dakle i prosimo ponizno, preblagi Oče, po Isusu Kristu, Sinu tvojem, Gospodinu našem, primi i blagoslovi ove darove, ove poklone, ove svete i neokaljane žrtve, koje ti prinosimo navlastito za svetu tvoju Crkvu katoličku, da je po cijelom svijetu uzdržiš u miru, da je štitiš, ujedinjuješ i ravnaš, skupa sa slugom svojim Papom našim N. i biskupom našim N. i sa svim vjernicima i priznavačima apostolske vjere.

Spomeni se, Gospodine, sluga i službenica svojih... (ovdje se sjeti onih, koje želiš danas osobito preporučiti u svetoj Misi) i svih, što su sad ovdje, kojih ti je znana vjera i pobožnost, za koje ti prinosimo, ili koji ti prinose ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje: za otkupljenje duša svojih i za nadu spasenja i blagostanja svoga i koji tebi, vječnomu, živomu i istinitomu Bogu, [illegible]se svoje zavjete.

Mi smo u zajednici i slavimo spomen [illegible]najprije slavne vazda Djevice Marije, [illegible]ajke Boga i Gospodina našega Isusa [illegible]rista, a i tvojih blaženih apostola i [illegible]učenika Petra i Pavla, Andrije, [illegible] sva-

Ivana, Tome, Jakova, Filipa, Bartola, Mateja, Šimuna i Tadije, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovrinca, Krizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana i svih tvojih svetaca, po kojih nam zaslugama i molitvama podaj, da nas u svemu snažno zakriljuje tvoja zaštita. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Ovaj dakle prinos nas slugu tvojih a i cijele obitelji tvoje, molimo, Gospodine, primi umilostivljen, napuni svojim mirom dane naše i daj, da se od vječne propasti izbavimo i u četu odabranih tvojih ubrojimo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, o Bože, molimo te, ovaj prinos učiniti u svemu blagoslovljenim, zakonitim, valjanim, duhovnim i prijatnim, da nam postane tijelo i krv premilog Sina tvoga, Gospodina našega Isusa Krista.

Pretvorba i Podizanje.

Koji je uoči gorke muke svoje uzeo kruh u svoje svete i časne ruke, i podignuvši oči prema nebu, k tebi Bogu Ocu svojemu svemogućemu, zahvalio blagoslovio ga, prelomio i dao učenicima svojim govoreći: Uzmite i jedite od njega svi.

O v o j e t i j e l o m o j e.

Isto je tako po večeri uzeo i ovaj dragocjeni kalež u svoje svete i časne ruke, iznova ti zahvalio, blagoslovio ga i dao učenicima svojim govoreći:

O v o j e k a l e ž k r v i m o j e, n o v o g a i v j e č n o g a z a v j e t a, t a j n a v j e r e, k o j a ć e s e z a v a s i m n o g e p r o l i t i n a o p r o š t e n j e g r i j e h a.

Kolikogod puta budete ovo činili, činite na moju uspomenu.

Poslije pretvorbe.

Zato, Gospodine, mi sluge tvoje, a i sveti narod tvoj, spominjući se i blažene muke istoga Krista Sina tvojega, i njegova uskrsnuća od mrtvih, a i slavnoga uzašašća njegova na nebesa, prinosimo preslavnomu veličanstvu tvojemu od tvojih poklona i darova žrtvu čistu, žrtvu svetu, žrtvu neokaljanu, kruh sveti vječnog života i kalež spasenja vječitog.

Dostoj se milostivo i blago pogledati ove prinose i milo ih primiti kao što si se dostojao primiti darove sluge svoga pravednoga Abela i žrtvu patrijarke našega Abrahama i onu, koju ti je prinu-
... sva-

veliki svećenik tvoj Melkisedek, svetu žrtvu, neokaljani dar.

Ponizno te molimo, svemogući Bože, naredi, da ovu žrtvu ponesu ruke svetoga Anđela tvoga na uzvišeni oltar tvoj pred lice božanskoga Veličanstva tvoga, da se mi svi, koji imamo dio od ovoga oltara, te primamo presveto tijelo i krv Sina tvoga, napunimo svakoga blagoslova i milosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomeni se, Gospodine, i sluga i službenica svojih, koji su otišli pred nama sa znakom vjere te počivaju u snu mira. (Tu se spomeni pokojnika, koje kaniš preporučiti milosrđu Božjem).

Udijeli, molimo Gospodine, ovima i svima, koji počivaju u Kristu, mjesto okrepe, svijetla i mira. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

I nama grješnicima, slugama svojim, koji se uzdamo u veliko milosrđe tvoje, dostoj se dati neki dio i zajednicu s tvojim svetim apostolima i mučenicima, s Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnetom, Cecilijom, Anastazijom [illegible] svetima svojim. Pusti nas, molimo

u njihovo društvo ne pazeći na zasluge naše nego dijeleći nam oproštenje. Po Kristu Gospodinu našem, po kojem, Gospodine, vazda sva dobra tvoriš, posvećuješ, oživljuješ, blagosivaš i daješ nama.

Po njemu i s njim i u njemu daje se tebi, Bogu Ocu svemogućemu u jedinstvu Duha Svetoga svaka čast i slava po sve vijeke vjekova. — Amen.

Oče naš.

Pomolimo se. Spasonosnim zapovijedima opomenuti i božanskom naukom poučeni usuđujemo se govoriti:

Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje, dođi kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas, i otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla. Amen.

Oslobodi nas, molimo, Gospodine, od svih zala, prošlih, sadašnjih i budućih, te po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice i Bogorodice Marije i blaženih apostola tvojih Petra i Pavla, Andrije i svih svetih, daj nam milostivo mir u našem životu, da s pomoću milosrđa tvoga budemo vazda od grijeha slobodni i od sva-

koga nemira sigurni. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog.

Po sve vijeke vjekova. — Amen.

Mir Gospodnji neka bude vazda s vama. — I s duhom tvojim.

Nato spusti svećenik česticu presvete Hostije u kalež i moli:

Ovo miješanje i posvećenje tijela i krvi Gospodina našega Isusa Krista bilo nama, koji ga primamo, za život vječni. Amen.

Pričest.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, daruj nam mir!

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao apostolima svojim: »Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem«, ne gledaj na grijehe moje nego na vjeru Crkve svoje i dostoj se dati joj po volji svojoj mir i jedinstvo. Koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si po volji Oca uz sudjelovanje

Duha Svetoga smrću svojom dao život svijetu, oslobodi mene ovim svojim presvetim tijelom i presvetom krvlju svojom od svih mojih grijeha i od svih zala. Daj, da se ja vazda držim tvojih zapovijedi i ne dopusti, da se ikada odijelim od tebe. Koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog u vijeke vjekova. Amen.

Primanje tijela tvojega, Gospodine Isuse Kriste, koje se ja nedostojan usuđujem blagovati, ne bilo mi na sud i osudu, već mi po tvojoj blagosti zaštitilo dušu i tijelo i donijelo mi lijek. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Kruh ću nebeski uzeti i prizvat ću ime Gospodnje.

Gospodine, nisam dostojan, da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ, i ozdravit će duša moja.

T i j e l o G o s p o d i n a n a š e g a I s u s a K r i s t a č u v a l o d u š u m o j u ž i v o t v j e č n i. A m e n.

Što da uzvratim Gospodinu za sve, što mi je učinio? Uzet ću kalež spasenja i ime ću Gospodnje prizvati. Hvaleći prizivam Gospodina i oslobođen sam od neprijatelja svojih.

Krv Gospodina našega Isusa Krista čuvala dušu moju za život vječni. Amen.

Ako ne ideš k svetoj pričesti, a ti se pričesti duhovnim načinom. Reci dakle:

O Gospodine Isuse! Očisti dušu moju, jači je i pokrijepi svetom krvlju, što je potekla iz božanskog Srca tvoga.

Daj, predragi Spasitelju, da ja koji te primam sada duhovnim načinom, ostanem uvijek s tobom sjedinjen. Obnovi mi srce i napuni ga čistom ljubavi svojom, da nikad više u nj ne uniđe grijeh. Uništi u meni svaku ispraznu i svjetsku nasladu, daj da s tobom osjećam radost i bol da te mogu uvijek ljubiti.

Što smo ustima primili, Gospodine, daj da čistom dušom držimo, pa nam vremeniti dar postane lijekom vječnim.

Tijelo tvoje, Gospodine, što sam ga primio, i krv, što sam je pio, neka prione za srce moje. Ne daj, da ostane grješna ljaga u meni, koga su nahranile čiste i svete tajne. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pričesni otpijev. Slavno se govori tebi, Djevice Marijo, jer ti je velike stv... učinio Svemogući.

Gospodin s vama. — I s duhom tvojim.

Popričesna molitva. Pomolimo se. Taj... što ih primismo, iscijelile u nama ...

Gospodine Bože naš, rane onoga grijeha, od koga si osobitom povlasticom očuvao neokaljano začeće blažene Marije. Po Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu tvojem, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Gospodin s vama. — I s duhom tvojim.

Idite, Misa je gotova.

Bogu hvala!

Na blagoslov.

Ugodila ti, presveta Trojice ponizna služba moja, i daj, da žrtva, koju sam ja nedostojan prinio očima veličanstva tvoga, bude tebi draga, a meni i svima, za koje sam ti je prinio, po dobroti tvojoj postigne milosrđe. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Blagoslovio vas svemogući Bog † Otac i Sin i Duh Sveti. — Amen.

Posljednje Evanđelje.

Gospodin s vama. — I s duhom tvojim.

Početak sv. Evanđelja po Ivanu.

Slava tebi, Gospodine.

U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga, i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj po-

stalo, i bez nje nije ništa postalo, što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga, kojemu bijaše ime Ivan. Ovaj dođe za svjedočanstvo, da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu. On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Svijetlo istinito, koje obasjava svakoga čovjeka, dođe na ovaj svijet. Na svijetu bijaše, i svijet je po njemu postao, i svijet ga ne upozna. K svojima dođe, i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše, dade im vlast, da budu djeca Božja, onima, koji vjeruju u ime njegovo, koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego od Boga. (Sad poklekni). I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama, i vidjesmo slavu njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, puna milosti i istine. — Bogu hvala.

ISPOVJEDNE MOLITVE.

1. Prije ispovijedi.

Predragi moj Bože i Oče, kolike si mi dosad milosti i dobročinstva udijelio! Iz dna srca zahvaljujem ti za tu ljubav i želim da te svi stvorovi na nebu i na

zemlji sa mnom hvale i slave na vijeke. Ali, jao, kad se sjetim tvoje dobrote, pa pogledam na svoj dosadašnji život, teško mi je i ne znam, što bih ti od stida kazao!

Sagriješio sam, Gospodine! Tebe sam često i teško uvrijedio, očinsko sam Srce tvoje ražalostio, tvoju ljubav prezreo, za tvoja dobročinstva vratio crnu nezahvalnost. Smiluj mi se, o Bože, po velikom milosrđu svojem! Ne odbaci me od sebe i ne uskrati mi milost Duha Svetoga, da svoje grijehe spoznam, od srca se za njih pokajem, iskreno ih svećeniku ispovjedim i tvojoj pravdi za njih zadovoljim. Dođi, Duše Sveti, napuni mi dušu svojom milošću i užezi u meni oganj ljubavi svoje. Amen.

Sada se najprije pitaj: Kad si se zadnji put ispovjedio? Kako si se ispovjedio? Jesi li pokoru izvršio?

Zatim prođi zapovijedi Božje i crkvene, glavne i tuđe grijehe i dužnosti svoga staleža.

Kod smrtnih grijeha valja kazati broj i razjasniti potrebite prilike.

Pomisli i to, da li si sagriješio mišlju ili riječju ili djelom ili zanemarivanjem svojih dužnosti?

I. zapovijed Božja. Vjera i knjige protivjerske... govori protivjerski... praznovjerje... molitva?

Ufanje lakoumno, očajavanje.

II. Ime Božje, da nisi pogrdio? ... Psovka ... kletva ... prisega ... zavjet ... u velikoj stvari ... prijezir ... ?

III. Sv. Misa u nedjelju i blagdan ... težački poslovi ... ?

IV. Roditelji, da ih nisi teško uvrijedio? Neposlušnost u velikoj stvari; prijezir ... ?

Poglavari duhovni i svjetovni; gospodari.

V. Ubojstvo ... tjelesna ozleda ... dvoboj ... osveta ... smutnja ... ?

VI. i IX. Nečiste misli ... riječi ... djela ... sjetila ... oči ... uši ... ruke ... Bližnja grješna prigoda ... grijesi proti porodu ... ?

VII. i X. Krađa ... prijevara ... tuđe dobro povraćeno ... ?

VIII. Laž ... ogovaranje ... klevetanje ... zle misli o bližnjemu (nerazložna sumnja, krivi sud) ... ?

Zapovijedi crkvene. Post ... nemrs ... godišnja ispovijed ... uskrsna sv. pričest ... zabave u zabranjeno vrijeme ... ?

Glavni i tuđi grijesi. Oholost ... zavist ... neumjerenost u jelu i pilu ... srditost ... ?

Svjetovati, nagovarati na grijeh ... hvaliti tuđi grijeh ... braniti tuđi grijeh ... ?

Dužnosti staleža ... ?

Pitaj se, ima li još štogod, što ti tereti savjest.

Da ne bi što zaboravio, moli ispovjednika, neka te još on pita, da ti tako bude sv. ispovijed potpuna.

Josipe pokorni,
Josipe vjerni,
Ogledalo strpljivosti,
Ljubitelju siromaštva,
Uzore radnika,
Uresu domaćega života,
Čuvaru Djevica,
Potporo obitelji,
Utjeho bijednih,
Ufanje bolesnih,
Zaštitniče umirućih,
Strahu zlih duhova,
Pokorovitelju svete Crkve,

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Gospodine.

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine.

Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

Sveć. Postavio ga je gospodarom doma svojega.

Puk. I poglavicom svega imanja svojega.

Pomolimo se.

Bože, koji si se neiskazanom providnosti dostojao izabrati blaženoga Josipa za zaručnika presvetoj Majci svojoj, daj, molimo, da koga kao pokrovitelja častimo na zemlji, zavrijedimo imati zagovornika na nebu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Puk. Amen.

Molitva sv. Josipu za sv. čistoću.

Čuvaru djevica i oče, sveti Josipe, čijoj vjernoj skrbi bi povjerena sama nevinost Isus Krist i Djevica nad djevicama, Marija: po dvostrukom tom predragom zalogu žarko te molim, isprosi mi da od svake nečistoće očuvam srce i čistim srcem služim Isusu i Mariji.

300 dana oprosta jednom na dan. Pijo IX.

Spomeni se.

Spomeni se, prečisti zaručniče blažene Djevice Marije, slatki moj zaštitniče, sveti Josipe, kako se još nije čulo, da se itko u tvoju zaštitu preporučio, i u tebe pomoć zatražio, a da je nije dobio. S tim pouzdanjem i ja dolazim preda te, pa ti se goruće preporučujem. Nemoj prezreti molitve moje, poočime Isusov, nego je milostivo primi i usliši.

300 dana oprosta jednom na dan. Pijo IX.

Molitva sv. Josipu za srećnu smrt.

O slavni sv. Josipe! Smjerno te molim onom neiskazanom srećom, koju si imao na zemlji, kada su kod tvoje smrti bili Isus i Marija i u smrtnoj te borbi pomagali, jačali i tješili: isprosi i meni tu milost, da na smrtnom času junački odbijem bijesne navale nečistoga duha i da blaženo umrem. Uzvišeni branitelju umirućih, budi mi u pomoći u tom strašnom času; isprosi mi milost, da u tvojem naručju izustim slatke i utješljive riječi: Isuse, Marijo i Josipe, u ruke vaše predajem tijelo i dušu svoju. Amen.

ŠTOVANJE SV. ALOJZIJA.

Šest nedjelja na čast sv. Alojzija.

Alojzijsku šestnedjeljnu pobožnost preporučujemo osobito mladeži, kojoj je Crkva sv. Alojzija dala za zaštitnika. Plodovi: očuvanje nevinosti, rasvijetljenje u izboru staleža, ljubav spram B. D. Marije i blagoslov u zvaničnim poslovima.

Papa Klement XII. podijelio je 11. prosinca 1736. i 7. siječnja 1740. potpuni oprost za svaku od šest nedjelja, ako se redom svetkuju na čast ovome Svecu, neposredno prije njegova blagdana, ili neposredno poslije njega, ili napokon u koje drugo doba godine. Da taj oprost dobiješ, treba:

1. Na svaku od ovih šest nedjelja ili već u subotu ispovjediti se i pričestiti.

2. Na te nedjelje treba na čast sv. Alojziju ili pobožno razmišljati, ili usmeno moliti, ili ovršiti drugu koju kršćansku pobožnost.

3. Ovih šest nedjelja treba da se nižu neprekidno jedna za drugom.

Za to:

1. Primaj svake nedjelje s velikom pobožnošću sv. sakramente. U tjednu ponovi češće odluku, da ćeš pobožno živjeti.

2. Moli šest puta Očenaš, Zdravo Marijo i Slava Ocu na čast onih šest godina, što ih je sv. Alojzije proveo u redovničkom staležu.

3. Moli pažljivo obične molitve i s dobrom nakanom vrši svagdanje poslove.

4. Moli pobožno molitve, što se nalaze dolje, te obećaj, da ćeš nasljedovati ovoga Sveca.

5. Svakoga tjedna odluči, da ćeš se vježbati osobito u jednoj kreposti, pa se u svagdanjem ispitivanju savjesti točno o tom poslu ispitaj.

6. Čitaj nešto iz Života sv. Alojzija ili iz druge koje duhovne knjige.

7. Nastoj, da ne sagriješiš u to vrijeme ni lako. Bježi od zločesta društva i grješne prilike i čuvaj se besposlenosti.

8. Trapi se, na pr. zakrati sebi nešto od jela, pila ili spavanja. Odreci se koje dopuštene zabave. Pazi na oči.

9. Čini dobra djela, na pr. podaj milostinju, odvraćaj drugove od zla, daj im dobar nauk, moli za žive i mrtve.

Dobra nakana.

Obnovi je svake od ovih šest nedjelja.

Primi, sv. Alojzije, ovu šestnedjeljnu pobožnost, koju ti ponizno prikazujem na veću slavu Božju i djevičanske Majke Marije:

Da ti zahvalim za sva dobročinstva, što si ih dobrostivo udijelio bilo meni bilo drugim svojim štićenicima; da dobijem milost od Boga, te neokaljanom sačuvam čistoću duše i tijela; da izbjegnem grješnim pogibeljima; da napredujem u kreposti, pobožnosti, čednosti, osobito u...; da Boga, najveće dobro, ljubim svim srcem svojim, te da volim umrijeti nego li ga promišljeno uvrijediti; napokon, da isprosim sreću i blagoslov u vremenitim stvarima, zdravlje tijela, uspjeh u svojim po-

slovima, poimence tvoju pomoć u ovoj potrebi... ako je to Bogu na slavu i mojoj duši na spasenje.

Napokon te, mogući zagovorniče, pouzdano molim, da me preporučiš Gospodinu Isusu, kome si bio učenikom, Mariji, kojoj si bio sinom. Amen.

Razmišljaj o krepostima sv. Alojzija.

Prva nedjelja.

Čuvanje nevinosti.

Prvo. Tko će uzaći na goru Gospodnju, ili tko će stajati na svetom mjestu njegovu? Onaj, u koga su nevine ruke i srce čisto. Ps. 23. Koji se trse, da budu čisti dušom i tijelom, već su na ovom svijetu u najužoj zajednici s Bogom, zaručnikom čistih duša. Oni stoje nepomično i čvrsto u kreposti i milosti, te se ne dadu nikakvom napasti tijela i sotone odvratiti od svete svoje odluke, da živu čisto. Na onom pak svijetu gledat će Boga i biti kano Anđeli na nebu idući za Jaganjcem, kamo god on pođe; urešeni djevičanskom krunom blistat će kano zvijezde, po sve vijeke. Velika je doista nagrada nevinosti! No jer mi to dragocjeno blago nosimo u krhkim posudama, treba, ako ga želimo sačuvati, da to većom pomnjom na nj pazimo, što je posuda slabija.

Ti prečisti Isuse, ti odsjeve vječnoga svijetla i ogledalo bez ljage, daj, da ti nevinim tijelom služimo i čistim srcem omilimo!

Drugo. Ovo blago sačuvao je sv. Alojzije; zato ga prozvaše »Anđelom u tijelu« i »Anđeoskim mladićem«. On se bojao i sjenke svakog pa i najlakšega grijeha. Pogibeljima bi se oprezno

uklanjao, savjest brižljivo ispitivao, i za najmanje pogreške, pošto ih je brižno uz vrele suze oprao u sv. sakramentu pokore, nalagao sebi oštru pokoru. U devetoj godini dobi svoje zavjetovao je Bogu vječno djevičanstvo, i ovo je bijelo odijelo krsne nevinosti ponio sa sobom u grob; jer, kako se vidi iz službenih spisa, sastavljenih za to, da se Alojzije proglasi svecem, nije on nikada u svom srcu ni oćutio grješnih želja ili nečistih misli.

O Anđele, »povuci nas, da pohrlimo za tobom i za mirisima tvojim!«

Odluke. Češće ću ponoviti odluku, da bježim od svakoga, poimence od nečistoga grijeha: »Volim umrijeti, negoli se okaljati«. Klonit ću se grješne prilike, u kojoj se pada u grijeh, ili ako to ne bude moguće, bit ću barem veoma oprezan. — U napastima uzdignut ću srce svoje k Bogu i djevičanskoj Majci Mariji; načinit ću na prsima znak sv. križa te zazvati presveta imena Isusa i Marije. — Često ću misliti na svoga Anđela Čuvara, njega ću štovati i njemu ću reći: »Daj da čisto živim!« — Svake večeri ispitivat ću savjest, pokajati se i odlučiti, da ću se popraviti. — U ispovijedima bit ću uvijek sasvim iskren.

Pomolimo se.

Preslavni sv. Alojzije, koji si u nevinosti posve sličan Anđelima i koji si uzdignut u čisti zbor djevica: obazri se milostivo na smjernoga slugu svoga, koji je izložen tolikim grješnim pogibeljima i borbama, te mi izmoli od Boga, da sve moje misli, sve moje riječi i sva moja djela budu čista i

mila najuzvišenijem Kralju, Isusu Kristu, i njegovoj presvetoj Majci, Kraljici djevica. Uz to mi isprosi i onu milost, za koju te molim, ako je to Bogu na čast, a mojoj duši na spasenje. Amen.

Šest puta Oče naš, Zdravo Marijo, Slava.

Druga nedjelja.

Pobožnost spram Presv. Oltarskog Sakramenta.

Prvo. »Uspomenu na čudesa svoja naredio je milostivi i milosrdni Bog; dao je hranu onima, koji ga se boje.« Ps. 110. Kakvu hranu? Isus nam daje svoje od prečiste Djevice uzeto tijelo, svoju na križu za nas prolivenu krv, daje nam kruh anđeoski, sama sebe. O divne li gozbe, kod koje od svetoga straha dršću i nebeski dusi! Tom se hranom oni hrane, koji se njega boje, ali ne strahom ropskim, već djetinjskim, koji uči, s kolikim počitanjem , poniznošću, pobožnošću i željom treba pristupati k njemu. Gospodin želi, da ga primimo: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti«; i ujedno opominje po sv. Apostolu Pavlu: »Neka se čovjek prije ispita i tako neka jede od ovoga kruha i pije iz ovoga kaleža; jer tko jede i pije nedostojno, svoju osudu jede i pije, ne razlikujući tijela Gospodnjega«. Teško onomu, koji ide na tu gozbu bez svadbenoga ruha milosti!

Gospodine, nisam dostojan, da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ, i ozdravit će duša moja!

Drugo. Na tu je gozbu dolazio Alojzije u najljepšem svadbenom ruhu. Kako ga je još ma-

lena naučio sv. Karlo Boromejski, tako se je pričešćao uvijek: tri se dana pripravljao na sv. pričest i opet tri dana zahvaljivao za nju. Dan prije sv. pričesti postio bi. Nevjerojatnom poniznošću, pobožnošću i željom pristupao je k stolu Gospodnjemu, zatim se čitave ure zabavljao i razgovarao sa svojim božanskim Gostom koji je prebivao u njegovu srcu kao na svom prijestolu.

Ništa mu nije bilo slađe, nego o tom Presv. Sakramentu razgovarati, čitati i razmišljati. Ništa mu nije bilo ugodnije, nego biti kod sv. Mise, često i kod više njih uzamance. Ništa nije više želio, nego da što češće pohodi Boga svoga pod prilikom kruha sakrivenog u svetohraništu. Sam je priznao, da je po ovim čestim pohodima zadobio najobilniji blagoslov kod svojih nauka.

O sveti Alojzije, koji si plamtio ljubavlju spram Presv. Oltarskog Sakramenta, i ja želim blagovati s tobom to uskrsno Janje. Daj dakle, da i moje srce usplamti ljubavlju spram Isusa u Presv. Sakramentu!

O d l u k e. Svakoga jutra i svake večeri okrenut ću se u svojoj sobi licem prema crkvi i pozdraviti Gospodina u Presv. Sakramentu. — Danju ću pohoditi u crkvi Presv. Sakramenat i pokloniti mu se. — Kod sv. Mise bit ću pobožan te ću se kod pričesti svećenikove barem duhovno pričestiti. — Pričešćivat ću se često, te se uvijek pripraviti kako treba.

P o m o l i m o s e.

Preslavni sv. Alojzije, koji si uzor, kako treba skrušeno primati sv. sakramenat pokore! Premda

si ti svetu krsnu nevinost vjerno sačuvao do konca života svoga, ipak si i najmanje prestupke i nesavršenosti ispovijedao s tolikom duševnom boli, da si se poradi toga gorko plačuć onesvijestio. Molim te, premili moj zagovorniče, isprosi mi od Boga milost, da jasno spoznam težinu svojih grijeha, da zamrzim na njih svim srcem kano na uvredu neizmjerno dobroga Boga, te da po iskrenoj i skrušenoj ispovijedi zadobijem oproštenje. Uz to mi isprosi i onu milost, za koju te molim, ako je Bogu na čast a mojoj duši na spasenje. Amen.

Š e s t p u t a Oče naš, Zdravo Marijo, Slava

Treća nedjelja.

Š t o v a n j e b l a ž e n e D j e v i c e M a r i j e.

P r v o. »Tko mene nađe, naći će život i dobit će spasenje od Gospodina«. Priče 8, 35. Te riječi primjenjuje sv. Crkva B. D. Mariji. Bog hoće, da nam sve dade po Mariji, kako nam je po njoj dao svoga jedinorođenoga Sina. Ona je žlijeb, po kojem nam pritječu darovi nebeskih milosti iz neiscrpivoga mora Božje dobrote. Ako želimo dobiti dar sv. čistoće, Marija će nam ga dati. Ako želimo zdravlje, uspjeh u poslovima, savjet u sumnji, jakost u napastima: sve će nam to dati Bog po Mariji. Ona ne može čuti molbe naše, da je ne usliša. Ona je majka milosrđa, koja materinskom ljubavlju ljubi i grješnike. Ona je blaga, mila i slaka Djevica, koja će svratiti k nama milostivo svoje oko, te nam poslije ovoga progona pokazati Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje,

samo ako uznastojimo neokaljanom čistoćom srca već na zemlji omiljeti njezinu božanskomu Sinu.

Učini me dostojnim da te hvalim, sveta Djevice; daj mi jakost protiv neprijatelja tvojih!

Drugo. Ovu je Majku ljubio Alojzije najnježnije. Usplamtio bi ljubavlju spram nje, kad bi god na nju pomislio, sa drugovima o njoj razgovarao, njezinu svetu sliku pogledao, kada bi čuo spomenuti njezino ime ili u knjigama čitao o njezinoj slavi. Pobožnosti spram Marije, što ih je jednoć započeo, nije nikada više ostavljao; da, ni u bolesti. Ovršio bi ih bilo kod kuće, roneći suze, pred malenim žrtvenikom, bilo u crkvama i kapelama posvećenim Majci Božjoj. Onamo je pouzdano hrlio u svakoj svojoj potrebi. Sveta krunica i lauretske litanije bile su mu najmilija pobožnost. Blagdane blažene Djevice Marije svetkovao je veoma pobožno. Neprestano se je trsio, da ju nasljeduje u čistoći, nevinosti, čednosti i t. d. i da druge potakne, da je nasljeduju. — Riječju: sav je bio dijete Marijino, sav njezin službenik.

O da sam to i ja! Pomozi, sv. Alojzije, da ne budem opako dijete ove dobre Majke; daj da nasljedujem tebe u tvojoj uzvišenoj pobožnosti spram Marije.

Odluke. Molit ću rado sv. krunicu. — Češće, osobito kad što zatrebam, pohodit ću crkvu, kapelicu, žrtvenik ili sliku Majke Božje. Propise Marijinih bratovština, u kojima sam i ja, vjerno ću ovršavati. Prije svega nastojat ću, da nasljedujući Marijine kreposti budem pravo njezino dijete.

Pomolimo se.

Preslavni sv. Alojzije, ti savršeni nasljedovatelju raspetoga Isusa! Premda posve nevin, ipak si činio najtežu pokoru, i tako se oštro trapio: isprosi, molim te, i meni pravi pokornički duh za moje mnoge i teške grijehe, kojima sam uvrijedio Boga, i milost, da se savršeno predam u volju Božju, kad mi pošalje križ i muku. Uz to mi isprosi i onu milost, za koju te molim, ako je to Bogu na čast, a mojoj duši na spasenje. Amen.

Četvrta nedjelja.

Čednost.

Prvo. »Čednost vaša bila poznata svim ljudima!« Filip. 4., 5. Iz pogleda i vanjštine čovjeka, ako sudiš po pravilima kršćanske stege, lako ćes moći spoznati, kakav je tko u srcu, jer je vanjština ogledalo nutrine. Ako je duša urešena čednošću, ta će krepost oplemeniti sva djela čovjekova. Ova mila krepost prijeko je potrebna osobito onima, koji žele sačuvati čistoću srca. Nevinost je pratilica čednosti, a obje su plodovi Duha Svetoga. Ne će dugo ostati čist, koji preveć popušta sjetilima i kroz ta vrata pušta neprijatelja u svoju dušu, da mu ugrabi ondje sakriveno blago. A kolikim ga je već ugrabio, pošto je unišao kroz vrata osjetila! Neka te tuđa šteta učini opreznim!

Postavi, Gospodine, stražu na usta moja, i vrata na sjetila moja, da ne zađem sa staze čednosti na skliski put raskalašenosti i grijeha!

D r u g o. U svetom Alojziju imamo primjer anđeoske čednosti. On je bio vazda spor u govoru, oprezan u gledanju, veoma pažljiv u kretanju tijelom. Osobito je pazio na svoje oči, koje su sjedište te kreposti. Osoba drugoga spola, pa ni svojih rođakinja, nije nikad pogledao. Na kraljevskom dvoru u Madridu bio je tri godine i tamo svaki dan pozdravljao kraljicu, pa ipak nije znao, kakva je u licu. Na javnim svečanostima, na dvorskim igrama i na kazališnim predstavama, kojima nije mogao izbjeći, mjesto da ih gleda oborio bi oči, ili ako mu nije bilo moguće, gledao bi koju svetu sliku. Ipak zato nije bio mrk ni zlovoljan, nego ljubezan spram svakoga, te je sve bilo zaneseno njegovim vladanjem.

Sveti mladiću, uzore čednosti, pomozi mi, da sklopim savez sa svojim očima, da zaklonim ogradom svoje uši, da obuzdam svoj jezik i da svu svoju vanjštinu tako udesim, da budem što sličniji tebi i Anđelima!

O d l u k e. Ne ću gledati osoba, slika ni drugoga čega, što bi me moglo navesti na grijeh. — Smutljivih knjiga ne ću čitati. Nepristojnih rijeci niti ću govoriti niti hotimice slušati. Nikakva doticanja, kojim se vrijeđa stidljivost, ne ću prema sebi dopustiti ni u šali, niti ću sam to učiniti.

P o m o l i m o s e.

Preslavni sv. Alojzije, serafine, koji plamtiš ljubavlju spram Boga, koji si tako srdačno ljubio Boga i u njem našao potpun mir duši svojoj, te se nisi više mogao od njega odijeliti, da i za kratak čas ne misliš na nj: po ovoj žarkoj tvojoj ljubavi isprosi mi, molim te, od Boga milost, da i ja spoznam njegovu neizmjernu dobrotu, te ga vjerno i neprekidno ljubim u svem svojem životu, više nego išta, što je stvoreno. Uz to mi isprosi i onu milost, za koju te molim, ako je to Bogu na čast a mojoj duši na spasenje. Amen.

Š e s t p u t a Oče naš, Zdravo Marijo, Slava.

Peta nedjelja.

L j u b a v b l i ž n j e g a.

P r v o. »Ovo je moja zapovijed, da se ljubite među se.« Iv. 15. A kako Gospodine, da se ljubimo? Kako sam ja vas ljubio: ljubavlju dobrostivom, strpljivom i požrtvovnom; ljubavlju, koja rado i od srca prašta. Ne onako, kako ljubi svijet, vanjskom licemjernom prijaznošću, nego uistinu srdačnom i iskrenom ljubavlju. Ne ljubavlju, koja izvire iz tijela i krvi, nego onom svetom ljubavlju, koja dolazi od Boga, te ljubi bližnjega u Bogu. Naša ljubav neka bližnjemu priteče u pomoć u vremenitim poslovima, no još više neka nastoji oko spasenja njegove duše. Uz to treba da i na žrtve budemo spremni, jer ljubav, koja ne prinosi nikakve žrtve, nije prava ljubav. Spram slaboća i pogrješaka bližnjega svoga treba da smo obzirni i strpljivi. Nanesene uvrede praštajmo od srca, te ljubimo iskreno i neprijatelje svoje, kako nam nalaže Gospodin: »Ljubite neprijatelje svoje; blagosivajte one, koji vas proklinju; činite dobro onima, koji vas mrze i progone«.

Isuse, koji si od ljubavi spram mene žrtvovao krv i život svoj te se na križu molio za svoje ne-

prijatelje, podaj mi milost, da uzmognem istinski ljubiti sve ljude!

Drugo. Velik je bio Alojzije u ljubavi bližnjega. Prem je bio razdražljive ćudi, ipak je nebeskom krotkošću podnosio sve uvrede i nepravde. Veliko milosrđe spram ubogih i nevoljnih raslo je s njim od djetinjstva. Dok je još živio u očinskom gradu, polazio je katkada ubogu pastirsku djecu na poljanama svoga oca, ljubezno se s njom razgovarao, naučao ih i mirio u njihovim malim prepirkama. Svima je bio dobrostiv. Ogovaranja nije trpio nikada.

Bivši novakom Družbe Isusove podučavao bi na javnim mjestima u Rimu siromahe u kršćanskom nauku. Kad je uzbješnjela kuga, gonila ga sveta ljubav, da ne pazeći na pogibelji života pođe u zadušljive prostore bolnica. Tu je s najvećom požrtvovnošću njegovao i tješio bolesnike, dok nije i sam od smrtnonosne bolesti okužen umro u cvijetu mladosti kao žrtva ljubavi bližnjega. »Veće ljubavi nema od one, da tko život svoj dade za prijatelje svoje.«

O sveti Alojzije, ti plemenita žrtvo ljubavi bližnjega! Isprosi mi od Boga milost, da svim srcem svojim ljubim bližnjega svoga i tako sakupim blago na nebesima.

Odluke. U mom srcu neka ne bude mjesta neljubeznim i zavidnim mislima. Moj jezik neka uvijek čuva tuđe poštenje. Moja ljubav bližnjega neka se očituje u djelima umiljatosti, uslužnosti, milostinje i spasonosnih opomena, dobra primjera, i pobožne molitve. Nanesene mi nepravde

od srca ću oprostiti iz ljubavi spram Isusa te ne ću više misliti na njih.

Pomolimo se.

Preslavni sv. Alojzije, premili moj zaštitniče, molim te onom žarkom ljubavi, koja te je gonila da privodiš ljude k Bogu i pomažeš im u nevoljama, pače, da po primjeru Isusovu, koga si tako srdačno ljubio, i život svoj dadeš za njih: isprosi i meni od Boga takvu ljubav, da bližnjega dobrim primjerom privodim k Bogu, da mu se u njegovim nevoljama smilujem iz čiste ljubavi, te mu po mogućnosti pomažem. Uz to mi isprosi i onu milost, za koju te molim, ako je to Bogu na čast a mojoj duši na spasenje. Amen.

Šest puta Oče naš, Zdravo Marijo, Slava.

Šesta nedjelja.

Ljubav Boga.

Prvo. »Ljubi Gospodina Boga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom misli i svom snagom svojom«. Marko 12. Ljubiti Boga jest prva i najveća zapovijed. »Ako jezike čovječje i anđeoske govorim, a nemam ljubavi, onda sam kao mjed, što zvoni, i kao praporac što zveči. I ako imam svu vjeru, da i gore premještam, a ljubavi nemam, ništa nisam. I ako razdam sve imanje svoje ubogima za hranu, i ako predam tijelo svoje, da se sažeže, a ljubavi nemam, ništa mi ne pomaže«. Ljubiti Boga jest najlakša i najslađa zapovijed. Može li biti što lakše, što bi se srcu više mililo, negoli ljubiti Onoga, koji je izvor svake ljepote, savršenosti i dobrote? Može li sr-

cu biti što lakše, nego uzvraćati ljubav Onomu, koji nas je od vijeka ljubio, pače i svoga jedinorođenoga Sina dao za nas? Onomu, koji nam je od prvoga našega daha, u svakom času našega života činio dobro? Komu nije dosadilo neprestano nas opsipavati dobročinstvima i koji nam svima želi jednoć u nebu dati neizmjerno i beskrajno blaženstvo? Ljubimo dakle Boga, jer je on nas prije ljubio!

O ljepoto neizmjerna, a dobroto najveća, prekasno sam te upoznao, prekasno te počeo ljubiti!

Drugo. Alojzij je ljubio Boga tolikom ljubavlju, da je i po tom bio sličan sv. Anđelima. Kad je mislio na Boga ili čuo o njem govoriti, od ljubavi mu je silnije udaralo srce, a lice mu se zasjalo od nebeske radosti. Kako raste toplina sunca od jutra do podneva, tako je rasla njegova ljubav od godine do godine, te je napokon došla do tolikog žara, da je trošila i sile njegova tijela; na što mu poglavari moraše naložiti, da barem katkada prestane razmišljati o Bogu. Alojzije htjede poslušati. Ali gle čuda! Tek što bi prestao misliti o Bogu, misao mu se sama od sebe vraćala k njemu. Kad je htio da bježi od Boga, kojega je ljubio, hrlio je on sam za njim. Kad je u djetinjoj poslušnosti molio Boga, da se barem malo udalji od njega, sve su ga jače zahvatali slatki zagrljaji božanske ljubavi.

O sveti Alojzije, Serafine, koji sav od ljubavi plamtiš, koji sada u nebu vazda gledaš i uživaš Boga, kaošto si ga na ovom svijetu tako vatreno ljubio: isprosi mi barem jednu iskru te nebeske

vatre, da napokon i moje srce usplamti ljubavlju spram Boga i da ga nikad ne prestane ljubiti!

Odluke. Rado ću misliti na dragoga Boga i sjećati se njegove nazočnosti. Češće ću ga pozdraviti onim milim uzdahom sv. Franje: »Bože moj i sve moje!« Radit ću i trpjeti samo za Boga te češće na dan ponoviti ovu dobru nakanu. Nastojat ću, koliko mogu, da proširim slavu Božju. Od ljubavi prema Bogu vršit ću njegove svete zapovijedi; od ljubavi spram njega klonit ću se grijeha, te ću radije umrijeti nego uvrijediti Boga, radije izgubiti sve, nego da izgubim najveće dobro. Težit ću, da gledam Boga na nebu; željet ću smrt, da se za uvijek sjedinim s Bogom, često ću uzdisati sa Psalmistom: »Kada ću doći i osvanuti pred licem Boga svojega?«

Pomolimo se.

Preslavni sv. Alojzije, ti odabrani prijatelju i miljenče Božji, kome Bog ne odbija ni jedne prošnje, izmoli mi posljednje i najveće od svih dobročinstava: srećnu smrt u savršenoj ljubavi k Bogu. Isprosi mi tu milost, o premilostivi Sveče, po dragocjenoj krvi Isusa Krista, po bezgrješnom začeću blažene Djevice Marije i po velikim svojim zaslugama, da i ja jednoć skupa s tobom u nebu uzmognem ljubiti Boga i slaviti ga u sve vijeke. Uz to mi isprosi i milost, za koju sam te ovih šest nedjelja molio, ako je to Bogu na čast a mojoj duši na spasenje. Amen.

Šest puta Oče naš, Zdravo Marijo, Slava.

Molitva sv. Alojziju za sv. čistoću.

Sveti, anđeoskom čistoćom urešeni Alojzije! Evo ja, najnevredniji štovatelj tvoj, preporučujem ti osobitim načinom čistoću duše svoje i tijela svoga. Tvojom te anđeoskom čistoćom zaklinjem, da me preporučiš Isusu Kristu, neokaljanom Jaganjcu, i njegovoj presvetoj Majci, Djevici svih djevica, te me sačuvaš od svakoga smrtnoga grijeha. Ne dopusti da ikada upadnem u ikoji nečisti grijeh; a kad opaziš, da sam u napasti ili grješnoj pogibelji, odvrati od mene sve nečiste misli i požude. Obnovi tada opet u meni misao na vječnost i na Isusa raspetoga. Utisni mi duboko u srce čuvstvo svetoga straha Božjega. Užezi u meni oganj ljubavi Božje, da slijedeći tebe na zemlji, zaslužim s tobom uživati Boga na nebu. Amen.

Molitva sv. Alojziju za izbor staleža.

Anđeoski mladiću, nevini sveti Alojzije! Ti si se puno i krvavo borio za sveto zvanje svoje. Evo me do nogu tvojih, i molim te iz dna srca, isprosi mi od Boga milost, da me rasvijetli u ovom tako znamenitom poslu, kako bih po volji Božjoj odabrao stalež. Pomozi mi u tom odlučnom času, do kojega stoji moja sreća vremenita i vječna. Moli Boga za me da mi pokaže put, kojim treba da idem po presvetoj volji njegovoj i tako postignem cilj, za koji sam stvoren — vječno blaženstvo. Amen.

Litanije sv. Alojziju.

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Oče nebeski Bože, smiluj se nama.
Sine Otkupitelju svijeta Bože, smiluj se nama.
Duše Sveti Bože, smiluj se nama.
Sveto Trojstvo jedan Bože, smiluj se nama.
Sveta Marijo, moli za nas.
Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo djevica,
Sveti Alojzije,
Sveti Alojzije, anđeoski mladiću,
Sveti Alojzije, prečisti gojenče Marijin,
Sveti Alojzije, preziratelju svjetskih taština,
Sveti Alojzije, ljiljane nevinosti,
Sveti Alojzije, uzore skrušena srca,
Sveti Alojzije, nedužni pokorniče,
Sveti Alojzije, nekrvni mučeniče Božje ljubavi,
Sveti Alojzije, miljenče Raspetoga,
Sveti Alojzije, gorljivi štovatelju Presv. Sakramenta,
Sveti Alojzije, nježni štovatelju božanskoga Srca Isusova,
Sveti Alojzije, vjerni štovatelju djevičanske Majke,
Sveti Alojzije, žrtvo ljubavi k bližnjemu,
Sveti Alojzije, anđele u tijelu,
Sveti Alojzije, zaštitniče nevinosti,
Sveti Alojzije, ljubimče čistih i djevičanskih duša,

Sveti Alojzije, diko Družbe Isusove,
Sveti Alojzije, zaštitniče kršćanske mladeži,
Sveti Alojzije, sigurni vođo u izboru staleža,
Sveti Alojzije, utočište skrušenih grješnika,
Sveti Alojzije, mogući zagovorniče svih, koji te zazivaju,
Po tvom svetom i nevinom životu, pomozi nam, sveti Alojzije.
Po tvom postu i molitvi,
Po tvojoj nebeskoj slavi,
Po zagovoru i zaslugama tvojim,
U našoj slaboći,
U pogiblima za čistoću,
U vrijeme napasti,
U bolesti i protivštinama,
U smrtnoj borbi,

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam Gospodine.
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas Gospodine.
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

Moli za nas, sv. Alojzije.
Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Bože, djelitelju nebeskih darova, koji si u anđeoskom mladiću Alojziju

združio divnu nevinost života s jednakom pokorom, daj nam po njegovim zaslugama i molitvama, da ga nasljedujemo u pokori, koji ne pođosmo za njim nevinim. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

ŠTOVANJE SVETOGA STANISLAVA.

Pobožnost deset nedjelja

na uspomenu deset mjeseci, što ih je sv. Stanislav sveto sproveo u Družbi Isusovoj.

Tko vrši ovu desetnędjeljnu pobožnost pred svetkovinom sv. Stanislava Kostke, dobiva svake nedjelje oprost od 7 godina i 7 četrdesetnica, ako pohodi crkvu ili kapelu, gdje se ovaj bogoljubni običaj drži, i ako izmoli štogod na nakanu svete Crkve.

Zato reci 10 Očenaša, 10 Zdravo Marija i 10 Slava Ocu, ili ako nemaš kada, a ti izmoli barem Litanije sv. Stanislava hvaleći Bogu, što je sv. Stanislav tako sveto sproveo u Družbi Isusovoj zadnjih deset mjeseci vijeka svoga.

Začini ovu pobožnost k sv. Stanislavu promatranjem i nasljedovanjem njegovih primjera. Zatim ga usrdno moli, da ti vazda obrani nevinost i nikad ti ne zakrati moćne zaštite svoje.

Molitva pred slikom sv. Stanislava.

1. Tko pobožno u crkvi pred slikom Svečevom izmoli Oče naš i Zdravo Marijo, dobiva 10 dana oprosta — jednom na dan.

2. Tko te molitve izmoli svaki dan u mjesecu, dobiva jedamput u mjesecu potpun oprost uz obične uvjete.

Pamti: a. Potpuni oprost dobiješ — uz obične uvjete — na svetkovinu sv. Stanislava (13. studenoga).

b. Za devetnicu prije ove svetkovine imaš oprost od 100 dana za svaki dan, ako prisustvuješ bogoljubno i skrušeno ovoj pobožnosti.

Tri molitve sv. Stanislavu.

I.

Sveti Stanislave, moj nevini zaštitniče i anđele čistoće, s tobom zajedno radujem se onoj besprimjernoj milosti djevičanske čistoće, koja ti je resila neokaljano srce. Isprosi mi, smjerno te molim, jakost proti nečistim napastima te mi podaj da budem vazda na oprezu, da očuvam krepost svete čistoće.

Oče naš. Zdravo Marijo. Slava.

II.

Sveti Stanislave, moj premili zaštitniče i serafine ljubavi, s tobom zajedno radujem se gorućemu plamu ljubavi, što je vazda buktio u čistom i nevinom srcu tvojem i s Bogom te združivao: isprosi mi, smjerno te molim, takav žar božanske ljubavi, da uguši u meni svako drugo zemaljsko nagnuće te me rasplamti jedino ljubavlju nebeskom.

Oče naš. Zdravo Marijo. Slava.

III.

Sveti Stanislave, moj blagi i moćni zaštitniče, anđele čistoće i serafine ljubavi s tobom zajedno radujem se tvojoj preblaženoj smrti, koju je prouzročila goruća želja, da vidiš bl. Djevicu Mariju na blagdan uznesenja njezina na nebo, i silni polet ljubavi tvoje prema njoj. Zahvaljujem blaženoj Djevici Mariji, što ti je ispunila želju, a tebe molim po zaslugama preblažene smrti tvoje, da i meni na čas smrti budeš branitelj i zaštitnik. O zauzmi se za mene te mi isprosi takovu smrt, kojom ću, ako i ne onako srećno kao ti, a to barem pod zaštitom Marije, zagovornice moje, i uz pomoć tvoju, osobiti zaštitniče moj, mirno i blago preminuti.

Oče naš. Zdravo Marijo. Slava.

Litanije o sv. Stanislavu.

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Oče nebeski Bože, smiluj se nama.
Sine Otkupitelju svijeta Bože, smiluj se nama.
Duše Sveti Bože, smiluj se nama.
Sveto Trojstvo jedan Bože, smiluj se nama.
Sveta Marijo, moli za nas.
Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo djevica,
Sveti Stanislave,

Sveti Stanislave, ljubavlju Božjom uvijek goreći,
Sveti Stanislave, štovatelju Pres. Olt. Sakramenta,
Sveti Stanislave, miljenče Marijin,
Sveti Stanislave, štovatelju svete Barbare,
Sveti Stanislave, branitelju umirućih,
Sveti Stanislave, diko Družbe Isusove,
Sveti Stanislave, pobjeditelju samoga sebe,
Sveti Stanislave, progonitelju duha paklenoga,
Sveti Stanislave, prezirateļju svijeta,
Sveti Stanislave, ogledalo pobožnosti,
Sveti Stanislave, uzore poslušnosti,
Sveti Stanislave, učitelju poniznosti,
Sveti Stanislave, revni vršitelju volje Božje,
Sveti Stanislave, krotitelju svojih misli,
Sveti Stanislave, do smrti nevini,
Sveti Stanislave, koga su Anđeli nahranili presv. tijelom Isusovim,
Sveti Stanislave, komu je B. Djevica djetešce Isusa metnula u naručje,
Sveti Stanislave, koji si duha nečistoga odagnao znakom svetoga križa,
Sveti Stanislave, koji si prorekao čas svoje smrti,
Sveti Stanislave, kome se slava svetosti ori po cijelom svijetu,
Sveti Stanislave, koji si obranio domovinu u raznim pogiblima,
Sveti Stanislave, zaštitniče nevine mladeži,

Da bismo išli tragom tvojih kreposti, I s p r o s i n a m o d G o s p o d i n a.
Da ne bismo pošli s ovoga svijeta bez svetih sakramenata,
Da bismo poslušali nadahnuća Božja,

Da bismo svladali napasti đavla, svijeta i tijela,
Da bismo vazda bogoljubno živjeli,
Da bismo spasenje vječno postigli,
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam Gospodine.
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas Gospodine.
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj nam se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Gospodine, smiluj se.

Oče naš... Zdravo Marijo...
Moli za nas, sveti Stanislave,
Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

P o m o l i m o s e. Bože, koji si među drugim čudesima mudrosti svoje udijelio i u nježnoj dobi milost odlične svetosti, podaj, molimo te, da po primjeru svetoga Stanislava otkupljujemo vrijeme neprestanim djelovanjem i hitimo u pokoj vječni. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

JOŠ NEKE OPROSNE MOLITVE.

Isusu Kralju svijeta.

Isuse Kriste, klanjam ti se kao K r a l j u s v i j e t a. Sve, što je stvoreno, načinjeno je za te. Tvoje sam vlasništvo: radi sa mnom, što hoćeš.

Obnavljam svoj krsni zavjet i odričem se đavla, njegova sjaja i njegovih djela i obećavam, da ću živjeti kao dobar kršćanin.

Navlastito ću, obvezujem se, poraditi iz svih sila, da pomognem, kako bi pobijedila prava Božja i tvoje Crkve.

Božansko Srce Isusovo, tebi predajem svoje ubogo djelovanje s namjerom, da sva srca priznadu sveto kraljevstvo tvoje, pa tako na svem svijetu bude udaren temelj državi mira. Amen.

Potpuni oprost jednom na dan pod običnim uvjetima. S. A. P. 21. II. 1923.

Sv. Mihovilu Arkanđelu.

Sveti Mihovile, prvi branitelju Kraljevstva Kristova, moli za nas.

300 dana svaki put. Breve 11. I. 1927.

Za jedinstvo Crkve.

Svjetska molitvena osmina za sjedinjenje svih kršćana u katoličkoj crkvi i za obraćenje nevjernika.

Osmina počinje svetkovinom »Stolice sv. Petra« 18. siječnja, a svršava svetkovinom »Obraćenja sv. Pavla« 25. siječnja.

Za vrijeme osmine moli se svaki dan ova molitva:

Ant.: »Da svi jedno budu, kao što Ti, Oče, u meni, i ja u Tebi; da i oni u nama budu jedno: da vjeruje svijet, da si me Ti poslao«. Iv. 17. 21.

Sveć.: »Ja tebi kažem: Ti si Petar«.

Puk: »I na toj stijeni sazidat ću crkvu svoju«.

Molitva.

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao apostolima svojim: mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam; ne obziri se na grijehe moje, nego na vjeru Crkve svoje, i nju po volji svojoj dostoj se umiriti i ujediniti, koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Preporučuje se, da se prije ove molitve izmole Litanije presv. Imena Isusova. — 200 dana jednom na dan. Potpuni opr. na kraju osmine uz obič. uvjete. S. A. P. 15. XI. 1927.

Za sjedinjenje svih Slavena s kat. Crkvom.

Božanski Spasitelju Isuse Kriste! Žalost je napunila ljubezno Srce tvoje, kad si na posljednjoj večeri molio, da bismo svi bili jedno, kao što ste jedno ti i Otac tvoj. Pred očima tvojim lebdio je tada i onaj nemili razdor, što je širom slavenskih krajeva braću po vjeri i krvi već odavna razdvojio. Svemogući Kralju mira i ljubavi, uskori onaj blaženi čas, u koji ćemo biti svi jedno srce i jedna duša. Ne daj, da se ljudska slabost dulje opire milosnim namjerama tvojim. Pošalji Duha svoga Duha istine i ljubavi, koji će sve zapreke jedinstva ukloniti, da bude jedan ovčinjak i jedan pastir.

A ti, velika Bogorodice Marijo, Majko naša premila, koju svi zajedno štujemo i slavimo, ne prestani blagoslovljene ruke svoje dizati k Bogu Trojednome, dok ne vidiš svu svoju slavensku djecu, gdje se bratski grle u jedinoj pravoj Crkvi Sina tvojega.

Sveta braćo, Ćirile i Metode, molite za nas!

Za Rusiju.

Spasitelju svijeta, spasi Rusiju.

300 dana svaki put. S. A. P. 24. XI. 1924.

Za sv. Crkvu.

Dostoj se, molimo, Gospodine, milostivo primiti prošnje Crkve svoje, da ti ona, uklonivši sve protivštine i bludnje, služi u nesmetanoj slobodi. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Za sv. Oca Papu.

Svemogući vječni Bože, smiluj se slugi svojemu Papi našemu N. i upravljaj ga po svojoj milosti na putu spasenja vječnoga, da s pomoću tvojom ono, što je tebi ugodno, želi i svom krepošću izvrši. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Gospodine Isuse, pokrij okriljem svoga božanskog Srca našega sv. Oca Papu. Budi mu svjetlost, jakost i utjeha.

7 godina i 7 četrdesetnica. S. A. P. 8. IV. 1919.

Za svećenike.

O Isuse, ti si sebe u Euharistiji poništio, da postaneš žarkim ognjištem ljubavi katoličkoj Crkvi i jakošću dušama: prinosimo ti svoje molitve, svoja djela i svoje patnje za tvoje svećenike i zato, da se svaki dan sve više širi kraljevstvo tvoga presvetog Srca.

300 dana, jednom na dan. S. A. P. 8. IV. 1919.

Za upravitelja kongregacije.

Isuse, dobri Pastiru duša naših, koji u Presvetom Oltarskom Sakramentu stanuješ među nama, spusti izobilje svoga blagoslova na dobrog pastira našega, upravitelja ove kongregacije. Daj mu sve milosti, koje su potrebne za njegovo i naše posvećenje. Daj, da budno pazi na ovce, koje mu je povjerio Duh Sveti; blagosivaj ga, kad u molitvi diže k tebi srce svoje; blagosivaj ga, kad navješćuje nama riječ tvoju; blagosivaj ga, kad svećeničkom revnosti radi za spasenje neumrlih duša. Učini ga pastirom po Srcu svojem, da živi samo za svetu svoju svećeničku službu. Učini, da mi budemo njegova radost i kruna na dan, u koji ti dođeš suditi pastire i stado, i uresi ga tada neumrlim vijencem vječne slave. Amen.

Sv. Ignaciju Lojolskomu i sv. Franji Ksaveru.

Preljubezni i veliki junaci kršćanske vjere, Ignacije i Franjo! Pošto ste na zemlji bili najuže združeni istim vezom reda, da radite za veću slavu Božju, zaslužili ste, da isti dan budete uzdignuti na čast oltara. O izmolite i meni, smjernom i odanom slugi svomu, posve osobitu milost, da Isusa, Gospodina našega, upoznam i djelotvorno i istinski njega ljubim, pa tako nasljedujući vjerno i postojano vaš primjer živo želim i tražim više od ičega stvorenog vječno spasenje svoje duše i sviju otkupljenih predragocjenom krvlju Isusovom. Amen. — *300 dana svaki put. Potpuni oprost jednom u mjesecu uz ob. uvjete, ako se ovo moli svaki dan.*

Za svećenička i redovnička zvanja.

Gospodine, pošalji svojoj Crkvi svetih svećenika i revnih redovnika.

300 dana svaki put. S. A. P. 27. VII. 1923.

Marijo, Kraljice svećenstva, moli za nas; izmoli nam brojnih i svetih svećenika.

300 dana svaki put. S. A. P. 27. VII. 1923.

Za obraćenje grješnika.

Vječni Oče, u ime tvoga poklona dostojnog Sina, Gospodina i Spasitelja našega Isusa Krista i po zaslugama njegove dragocjene krvi smiluj se jadnim grješnicima i obrati ih. Sveta Marijo, utočište grješnika, moli za njih.

100 dana svaki put. S. A. P. 18. XI. 1922.

Moj Bože, ja te ljubim! Obrati jadne bogopsovce! — *300 dana svaki put. Potpuni opr. jednom u mjesecu uz obične uvjete, ako se ovaj uzdah moli svaki dan. S. A. P. 20. XI. 1925.*

Srce Isusovo, ja te ljubim! Obrati jadne bogopsovce! — *300 dana svaki put. Potpuni opr. kao kod uzdaha pred ovim. S. A. P. 20. XI. 1925.*

Molitva za tri velike milosti.

Premila Gospo i Majko moja, molim te i zaklinjem onim gorkim žalostima i bolima, koje si pretrpjela pod križem, isprosi mi od božanskoga Sina svoga ove tri velike milosti: da nikada ne probodem smrtnim grijehom Srca njegova i tvoga, da budem... (svećenik, mladić, dijete...) po Srcu Božjem, i da jednom u njemu sretno umrem. Amen.

Molitva Isusu Raspetomu za sretnu smrt.

Raspeti moj Isuse, primi milostivo ovu molitvu, koju sada k tebi upravljam za smrtni čas života svoga, u koji će smalaksati sva sjetila moja.

Kada dakle, preslatki Isuse, nemoćne i oborene oči moje ne budu više mogle tebe gledati, spomeni se žarkoga pogleda, koji sada uzdižem k tebi, i smiluj mi se.

Kada se osuše usne moje, te ne budem više mogao poljubiti presvetih rana tvojih, spomeni se žarkih ovih cjelova, kojima sad cjelivam presvete rane i smiluj mi se.

Kada oledene ruke moje, te ne budem više mogao njima grliti križa tvoga, spomeni se ljubavi, kojom te sada grlim, i smiluj mi se.

Kada napokon oteče i ukoči se jezik moj, i ja više ne budem mogao govoriti, spomeni se sadašnjega zaziva moga:

Isuse, Marijo i Josipe, vama izručujem dušu svoju!

300 dana oprosta jedamput na dan, a u godini dva puta potpuni oprost.

Potpuni oprost za čas smrti.

Da se već sada osiguraš za ovaj potpuni oprost na zadnji čas života svoga, a ti se već sad u koji dan skrušeno ispovjedi, dostojno pričesti i s gorućom ljubavlju prema Bogu izmoli ovu molitvu:

Gospodine Bože moj, već sada spremna i draga srca primam iz ruke tvoje svaku vrstu smrti, koju se tebi svidi da mi pošalješ, i to sa svim njezinim bolima, mukama i tjeskobama.

Pijo X. 9. ožujka 1904.

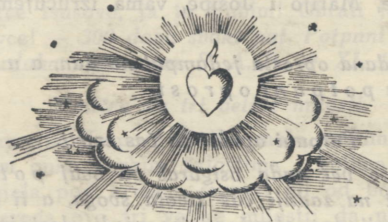
Preporuka duše.

Isuse, Marijo, Josipe, vama srce svoje i dušu svoju darujem.

Isuse, Marijo, Josipe, budite mi u pomoć u smrtnom boju posljednjem.

Isuse, Marijo, Josipe, dajte da u vašem svetom društvu mirno preminem.

300 dana svaki put, 100 dana svaki put za pojedinu molitvicu. Pijo VII. 28. IV. 1807.

PJESME.

Presvetomu Srcu Isusovu.

Pjevajmo, braćo kršćani! — Pjevajmo pjesmu veselu, — Isusu Sinu Božjemu, — Svojemu Spasu milomu!

O slavno vrelo ljubavi, — Isuse, Spase premili! — O Srce, naše ufanje, — Izvore svake milosti!

Tko želi naći utjehe — U svojim teškim tugama, — K Isusu neka pristupi, — K njegovu Srcu Presvetom.

Slušajte, kako milostiv — Nevoljne k sebi dozivlje: — Dođite k meni žalosni, — Dođite, da vas utješim!

Srdaca svetih ufanje, — Naše veselje najveće, — Rane nam grijeha ozdravi, — Obnovi srce u nama.

Isuse, slatka ljubavi, — Tko sklonuo te nevina, — Da dadeš Srce Presveto — Sulicom krutom probiti?

Ljubav te tvoja potaknu — Da primiš ranu žestoku, — Ko Adam nov da povratiš, — Što stari grijehom izgubi.

Nek bude slava s poklonom — Isusu, Sinu Božjemu — I Ocu s Duhom Presvetim — Preslavnom Trojstvu uvijeke. Amen.

1. *Do nebesa nek se ori* — Naših grudi gromki glas; — Neka jeknu rajski dvori, — Nek nas čuje Isus Spas: — Isukrste Srcu tvom — S nama naš se kune dom: — Dušom, tijelom vijek sam tvoj — Za krst časni bijuć boj.

2. Čujte, puci, širom svijeta, — Oci naši, čujte sad; — Čujte, suge, pakla kleta, — Kako Hrvat kliče mlad: — Isukrste, srcu tvom itd.

3. Stijeg Hrvata Srce Krista, — Tu nam rudi sreća, spas; — Tu sloboda zlatna blista, — Tu se ori slavski glas: — Isukrste, Srcu itd.

4. Pređi naši kano lavi — Za krst časni biše boj; — Tko je sinak ovoj slavi, — Kristu vjeran vijekom poj: — Isukrste, Srcu itd.

5. Neka grmi pako hudi, — Neka bjesni cijeli svijet; — Neka borba lomi grudi, — Čvrsto stoji zavjet svet: — Isukrste, Srcu tvom itd.

6. Kralju slave silni, blagi, — Blagoslovi zavjet taj, — Blagoslovi rod nam dragi, — U svom Srcu stan mu daj. — Isukrste, Srcu tvom itd.

Presvetom Oltarskomu Sakramentu.

Usta moja, uzdižite — K preslavnome tijelu glas — I Krv dragu proslavite, — Što je proli za sve nas — Čedo Majke plemenite, — Ljudskog roda Kralj i Spas.

Dan je svima smrtnicima, — Djeva nam ga porodi, — I on prođe sijuć tlima — Zrnje riječi Božijih, — A na kraju vjernicima — Divan spomen ostavi.

Kad je s braćom večerao — Spas na gozbi posljednjoj, — Sav je zakon obdržao — On u hrani vazmenoj — I ko hranu tad je dao — Sama sebe družbi svoj.

Gospod zbori i kruh biva — Svetim tijelom njegovim, — Likom vina krv se skriva, — Okom toga ne vidim, — Ali sama vjera živa — Kazuje bezazlenim.

Divnoj dakle Tajni ovoj — Klanjajmo se smjerno mi, — Stari zakon žrtvi novoj — Nek se sada ukloni, — Vjera duši čovjekovoj — Nek spoznanje dopuni.

Bogu Ocu, Bogu Sinu — Hvala s pjesmom radosnom, — Slavimo im veličinu, — Častimo ih dušom svom, — K Duhu Svetom nek se vinu — Glasi s dikom jednakom. Amen.

Marijine pjesme.

Zdravo Djevice, — Bogorodice, — Ti si lijepi cvijet, — Gospo blažena, — Ružo rumena — Sveta Marijo!

Tebi, Djevice, pjevam pjesmice, — Ti si lijepi cvijet...

Tebi, Djevice, — Pletem kitice, — Ti si...
Krasni urese, — Mili mirise, — Ti si...
Viru milosti, — Vrelo radosti, — Ti si...
Od svih hvaljena, — Svima milena, — Ti si...
Nikad slava ti — Ne će prestati, — Ti si...

Zdravo budi Marijo! — Prejasna zornice — Istočnog bez grijeha — Začeta Djevice — Jer tebe vječni Bog — Odabra od vijeka — Za radost puka svog.

S nebesa je anđeo — Božji doletio, — Pozdravio tebe: — Zdravo, o Marijo, — Preblažena ti si, — Vrhu sviju žena — Gospod te uzvisi!

Začeti ćeš sina — Isusa zvanoga, — S nebeskih visina — Svem svijetu danoga. — On će sve spasiti — Rastjerati tmine, — Ljude prosvijetliti.

Pun sjaja cvijet je jedan — U bašći nèbeskoj, — Sve časti, slave vrijedan, — Svud šaljuć odsijev svoj. — Tko k njemu oči digne, — Mah stiša mu se jad, — Sva tuga njega mine — I utješen je tad.

Cvijet rajski vijekom cvate — I širi slatki dah, — I anđeli ga prate, — A paklu on je strah. — U njemu moć je, snaga — I život za sav svijet: — Ah, Majka naša draga — Taj divotni je cvijet.

Od Marije se sjaje — Njen zemni zavičaj — Čudesa puna sva je — Sav divi joj se raj: — Duh Sveti do nje hrli, — Sjen baca na taj lijer, — Ko Majku Sin je grli, — A Otac kano kćer.

O Marijo, o cvijete, — Milosti prepun svih, — Do tebe pjesme lete, — Ko cvijeće primi njih! — Vrlinom dušu krasi, — O Majko, puku svom, — Na samrti nas spasi, — U rajski vodi dom!

1. *Marijo, o mili glas,* — Slatko ime za sve nas - Marijo! — Ime tvoje kad čujem ,— U srcu se radujem - Marijo — O Marijo! tebe vazda — Želim smjerno hvaliti — I pred svakim slaviti - Marijo!

2. Od sunca si svjetlija, — A od zvijezda sjajnija, - Marijo! — Ponizno te hvalimo, — Od sveg srca slavimo, - Marijo! — O Marijo! jer po tebi — Milost nama daje se, — Od tvog Sina šalje se - Marijo!

3. O nebeska ružice, — Anđeoska kraljice, - Marijo! Utočište grješnika, — Pomoći nevoljnika, - Marijo! — O Marijo, rajska vrata, — Moli Sinka za sve nas, — Sada i na smrtni čas, — Marijo!

1. *Marijo, svibnja kraljice,* — Ti Majko rajskog slavlja! — Pred sliku Tvoju ružice — Na pozdrav svibanj stavlja.

2. O, daj ga, daj blagoslovi — I sve nas, Majko, s njime, — Te srca naša prizovi, — Da tvoje slave ime.

3. Mi tebi sve izručamo, — Svu zelen, cvijeće tude; — Učini, što se ufamo, — Da tebi ures bude.

4. Oj Majko Božje milosti, — Vijek pomoć nama budi, — Da vijenac sviju kreposti — Nam svima resi grudi.

Mi Marijina djeca smo, — O čujte svi, o čujte to! — Nek razliježe nam pijev se taj. — I dan i noć u svaki kraj, — Nek znadu širom ljudi svi, — Da Njezina smo djeca mi.

Mi Marijina djeca smo, — O čujte svi, o čujte to! — Pun nemoći je pako ljut, — Gdje Majke naše štiti skut; — Sveđ mir nas grli radosni, — Dok Njezina smo djeca mi.

Mi Marijina djeca smo, — O čujte svi, o čujte to! — Ne, ovo nije ime tek, — Ne, ovo nije prazan rijek: — Pokazat ćemo djelom svi, — Da Njezina smo djeca mi.

Mi Marijina djeca smo, — O čujte svi, o čujte to! — Gle, ruka Njena grli nas, — Sotoni

strašnom na užas: — U tamu bježe dusi zli, — Jer Njezina smo djeca mi.

Mi Marijina djeca smo, — O čujte svi, o čujte to! — Svi prisižemo vjernost Njoj — I ljubav Majci premiloj. — O čuj nas, Oče nebeski, — Čuj, Njezina smo djeca mi.

Mi Marijina djeca smo, — O čujte svi, o čujte to! — Iznad nas, Majko bdij i sjaj — I vodi nas u lijepi raj, — Da pjevamo Ti vijekom svi: — Oj djeca smo ti, Majko mi!

1. *O najsvetija, najpobožnija,* — Slatka Djevo Marijo! — Majka si mila vijek čista bila: — Moli, moli za sve nas!

2. Tvoje kreposti, tvoje milosti — Pomoć su nam, Marijo. — Štogod nam treba, — Daješ nam s neba: — Moli, moli za sve nas!

3. Sviju grjehota, sviju pohota — Riješi nas o Marijo! — Svih nas oprosti, teških žalosti: — Moli, moli za sve nas!

4. Čista Djevice, moćna Kraljice, — Brani nas o Marijo! — Naša sladosti, naša radosti: — Moli, moli za sve nas!

*Majku Boga velikoga** — Slavi dušo, pjevaj njoj, — Odabrane svetkuj dane — Posvećene Prečistoj. — Uzvišenu ovu Ženu — Diveći se promatraj, — Punoj sreće ponajveće — Majci Djevi čestitaj.

Nije take riječi jake — Nit se takva pjesma zna, — Koja pravu njenu slavu — Izrekla bi ikada. — Al i ako nevješt jako — I grješan je jezik moj, — Šutjet ne ću, Njezine ću — Hvale zborit, pjevat Njoj.

Majko sveta, što vrh svijeta — Novu radost razlivaš, — I po vjeri rajske dveri — Svima nama otvaraš! — S Tebe divne, milostivne — Sja zemaljski ovaj put, — Što je cio prije bio — Crnom tminom pritisnut.

Izabrana ružo rana, — Čišća nego ljiljan-cvijet, — S kojom kreće u kraj sreće — Djevičanski bijeli svijet! — Moli Ti mi, omili mi — Ljubav, strah i pobožnost, — I čistoću i mirnoću — Poniznost i strpljivost.

* Pjeva se kao: »Danak svaki Božjoj Majci.«

1. *O Marijo, slatki su mi časi,* — Kad se sveto ime tvoje glasi! — Sva se rađa s imena tvog slast, — S njim se diže po svem svijetu — tebi slava, čast! — Stan je Božji usred srca tvoga, — Zato srca okrilje si moga. — Srce sveto, dana ti je moć, — Da kud sine sunce tvoje, gine grijeha moć.

2. O Marijo, mila moja nado. — Duša moja misli na te rado, — Jer miline nema takve svijet, — Ko što svetog Srca tvoga jest u raju cvijet; — Tebe Isus, mudrost Božja sama, — Dade svim za majku dobru nama. — Uz to sveta ljubav Srca tvog — S pouzdanjem k tebi diže — čuvstva srca mog.

3. Kad kog snađe bijeda teškog jada, — Ti ga tješiš, Majko mila, tada; — Koj te ljubi, dižeš ga u raj — Kano majka dijete svoje — u svoj naručaj, — O Marijo, k tebi dižem oči: — Ti mi bu-

di vijekom u pomoći. — Kadagod me stigne kakvo zlo, — Ti me brani, majko draga, — mila Marijo!

O Marijo, o mati — Božanstvenog veselja, — Ti željo mojih želja, — Ti milje srca mog! — Kad jadan duh mi pati, — Na gorke tada rane — Nebeski balsam kane — Sa imena mu tvog.

Kad srce me zazebe — Sa grijeha premnogoga, — Il dušmanima zloga — Kad prestrašim se ja, — Tad samo zovnem tebe, — A napasti me minu, — Nebeske zrake sinu — I sunce moje sja.

U dušu, Majko, svoju — Zapisujem ja eto — To tvoje ime sveto, — Nek bude ondje vijek. — U smrtnom zvat ću boju — To drago, jako ime — Da slaba okrijepi me — Ko rajske pjesme jek.

1. *Zdravo, Djevo, svih milosti puna,* — Vječnog sunca ogrnu te sjaj; — Oko čela zvjezdana ti kruna, — Ispod nogu stenje pakla zmaj!

Rajska Djevo, kraljice Hrvata, — Naša majko, naša zoro zlata. — Odana ti srca primi dar, — Primi čiste ljubavi nam žar!

2. Blažena si, jerbo sva si čista, — Zmijin dah ne okuži ti grud; — Zvijezda sreće i nama, da blista, — Noći grijeha mrak raspırši hud!

Rajska Djevo i t. d.

3. Hrvat za križ bojak bio sveti — Vodio ga ljiljan-barjak tvoj! — Nova neman križu časnom prijeti: — Silna Djevo, na braniku stoj!

Rajska Djevo i t. d.

4. Nevjera se od Isusa dijeli, — Na puk Božji sipa strijela roj! — Ti nad nama plašt razastri bijeli. — Brani, Gospo, brani narod svoj!

Rajska Djevo i t. d.

5. Kad nam oko zadnju suzu roni, — Zadnje borbe zahvati nas val; — Na grud svoju, Majko nas prisloni, — Na nebeskog doma nosi žal!

Rajska Djevo i t. d.

Stala plačuć tužna Mati, — Gledala je, kako pati — Sin joj na križ uzdignut.

Dušom njenom razboljenom, — Rastuženom, ražaljenom — Prolazio mač je ljut.

O koliko ucviljena — Bješe ona uzvišena — Majka Sina jedinog!

Bol bolova sve to ljući — Blaga Mati gledajući — Muke slavnog Čeda svog.

Koji čovjek ne bi plako — Majku Božju videć tako — U tjeskobi tolikoj?

Tko protužit ne će s Čistom, — Kada vidi, gdje za Kristom — Razdire se srce njoj?

Zarad grijeha svoga puka — Gleda njega usred muka — I gdje bičem bijen bi.

Gleda svoga milog Sina, — Ostavljenog sred gorčina, — Gdje se s dušom podijeli.

Vrelo milja, slatka Mati, — Bol mi gorku osjećati — Daj, da s tobom procvilim.

Neka ljubav srca moga — Gori sveđ za Krista Boga — Da mu u svem omilim.

Rane drage, Majko sveta — Spasa za me razapeta — Tisni usred srca mog.

Neka dođu i na mene — Patnje za me podnesene — Sina tvoga ranjenog.

Daj mi s tobom suze livat — Raspetoga oplakivat, — Dokle diso budem ja.

U tvom društvu uz križ stati, — S tobom jade jadovati — Želja mi je jedina.

Kruno djeva, Djevo divna, — Budi meni milostivna, — Daj mi s tobom dijelit plač.

Daj mi nosit po sve dane — Isusovu smrt i rane, — Osjećati muka mač.

Kada dođu smrtni časi, — Kriste Bože, nek me spasi — Majke tvoje zagovor.

Kad mi zemlja tijelo primi — Dušu onda uzmi ti mi — U nebeski blažen dvor.

1. Tebe Boga hvalimo, — Vjerno ispovijedamo, — Vječnog Oca slavimo, — Složnim glasom pjevamo: — Na nebesih Anđeli — Štuju te s Arkanđeli.

2. Kerubini složno svi — Duboko se klanjaju, — Serafini smjerno ti — Jednoglasno - pjevaju: Svet, svet, svet je Gospod Bog — Kralj preslavni puka svog!

3. Mučenici hvale te — S Crkvom Boga pravoga, — Neprestano slave te, — Oca svoga dobroga, — Sina, Duha Svetoga, — Trojstvo, Boga jednoga.

4. Isus, slavni Kralj i Bog, — Rođeni od Djevice, — Sin od vijeka Oca svog, — Oprav naše krivice, — Silu pakla obori — I nam nebo otvori.

Svet, svet, svet, — svet i presvet — Isus u oltarskomu — Sakramentu svetomu!

Ne ostavi nas nigdar, — Blagoslovi nas svigdar; — Budi s nama svaki čas, — Isus, Spasitelju naš!

Slavno budi Ime Isus, Slavno Ime Marija! — Ime Isus slavno budi, — Slavno ime Marija!

GDJE JE ŠTO.

Strana

